

I. DISPOSICIÓN XERAIS

MINISTERIO DA PRESIDENCIA

10544 *Real decreto legislativo 1/2010, do 2 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de sociedades de capital.*

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

I

Este real decreto legislativo cumpre coa previsión recollida na disposición derradeira sétima da Lei 3/2009, do 3 de abril, sobre modificacións estruturais das sociedades mercantís, que habilita o Goberno para que, nun prazo de doce meses, proceda a refundir nun único texto, baixo o título de «Lei de sociedades de capital», as normas legais que esa disposición enumera. Deste xeito supérase a tradicional regulación separada das formas ou tipos sociais designados con esa xenérica expresión, que agora, ao ascender a título da lei, alcanza rango definidor.

A división en dúas leis especiais do réxime xurídico das sociedades anónimas e das sociedades de responsabilidade limitada non foi consecuencia tanto do proceso de descodificación como do feito de que a extensión da normativa non permitía a inclusión deses réximes xurídicos dentro do Código de comercio de 1885, que dedicaba poucos artigos ás sociedades anónimas e que, por razón do momento en que se elaborou, descoñecía as sociedades de responsabilidade limitada. Promulgáronse, así, as leis de 1951 e de 1953 –a primeira delas de notable perfección técnica para a época en que foi promulgada– como textos legais independentes, característica que se mantivo desde aquela como trazo da lexislación societaria española. En lugar da regulación nunha única lei, o lexislador afrontou en momentos sucesivos e de forma separada a articulación da disciplina das sociedades de capital.

Esta dualidade ou mesmo pluralidade de «continentes» –cando a Lei 19/1989, do 25 de xullo, decide que a nova regulación das sociedades comanditarias por accións se inclúa no Código, e cando a Lei 26/2003, do 17 de xullo, introduce un título novo, o título X, na Lei do mercado de valores, dedicado ás sociedades anónimas cotizadas– non tería suscitado especiais problemas se o «contido» estivese suficientemente coordinado. Aínda que o lexislador tratou de conseguir esa coordinación, ben a través da técnica da repetición de normas –que, no entanto, non sempre é absoluta–, ben co recurso ao instrumento das remisións, o resultado non foi plenamente satisfactorio. Ademais, logo das grandes reformas realizadas a finais do pasado século –a xa citada Lei 19/1989, do 25 de xullo, e a Lei 2/1995, do 23 de marzo–, existen descoordinacións, imperfeccións e lagoas respecto das cales a doutrina e xurisprudencia ofreceron solucións legais diverxentes sen que exista razón suficiente.

De aí que as Cortes Xerais considerasen necesario encomendar ao Goberno a elaboración dun texto refundido das normas legais sobre sociedades de capital, reunindo nun texto único o contido desas dúas leis especiais, coa importante adición daquela parte da Lei do mercado de valores que regula os aspectos máis puramente societarios das sociedades anónimas con valores admitidos a negociación nun mercado secundario oficial e coa adición dos artigos que o Código mercantil dedica á comanditaria por accións, forma social derivada, de moi escasa utilización na práctica. Un único corpo legal debe conter a totalidade da regulación legal xeral das sociedades de capital, sen máis excepción que a derivada da propia lei de modificacións estruturais –en que se contén a habilitación–, cuxo contido, por estar referido a toda clase de sociedades mercantís, incluídas as «sociedades de persoas», non se podía incluír, sen algunha incoherencia, nesa refundición. Trátase dunha tarefa de extraordinaria importancia por canto a gran maioría das sociedades

constituídas e operantes no noso país ou son limitadas ou son anónimas; mais trátase tamén dunha tarefa que entraña non poucas dificultades.

II

As Cortes Xerais estableceron o método e, ao mesmo tempo, os límites da encarga ao poder executivo: ese único texto legal debe ser o resultado da regularización, a aclaración e a harmonización dos plurais textos legais antes sinalados. A refundición non se pode limitar, pois, a unha simple xustaposición de artigos, senón que exige desenvolver unha complexa actuación en prol dese triplo obxectivo, no cal, por razón do interese xeral, descansa a decisión legal. Ao redactar o texto refundido, o Goberno non se limitou a reproducir as normas legais obxecto da refundición, senón que debeu incidir nesa normativa nun delicado labor para cumprir fielmente a encomenda recibida.

Regularizar significa axustar, regular ou pór en orde. Ao servizo desa regularización modificouse, en ocasións, a sistemática, á vez que se intentaron reducir as imperfeccións das proposicións normativas. Naturalmente, o texto refundido contén a integridade do que refunde. Nin se suprimiron aquelas partes que a experiencia puido evidenciar obsoletas; nin se modificaron as solucións arbitradas pola lei aínda que a práctica puxese en dúbida a eficiencia e destacase o custo de aplicación; nin se incorporaron regras que aínda non alcanzaron recoñecemento lexislativo anticipando a previsible solución. Pero un texto refundido que saíse á luz sen esa imperativa regularización traizoaría os termos da habilitación conferida.

Xunto á regularización, a habilitación exige aclarar, é dicir, eliminar, na medida do posible, as dúbidas de interpretación que suscitan os textos legais, determinando o exacto alcance das normas. En ocasións –as menos–, a propia sistemática permite conseguir ese resultado; a maioría das veces necesítase precisar o que a norma di con eliminación daquilo que dificulta a comprensión, a modificación de fórmulas pouco logradas ou a incorporación dos elementos indispensables para facilitar a intelixencia. Deste xeito, en lugar de proceder a reformar os textos legais, concrétese o sentido das normas, perfeccionando o conxunto sen necesidade de substitucións.

En fin, o mandato de harmonización impón a supresión de diverxencias de expresión legal, unificando e actualizando a terminoloxía, e impón sobre todo superar as discordancias derivadas do anterior proceso lexislativo. Neste sentido, o texto refundido procedeu a unha moi importante xeneralización ou extensión normativa de solucións orixinariamente establecidas para unha soa das sociedades de capital, evitando non só remisións senón tamén ter que acudir a razoamentos na procura de identidade de razón. Esta harmonización era particularmente necesaria no referente á determinación da competencia da xunta xeral e, sobre todo, no relativo á disolución e liquidación das sociedades de capital, pois contrastaba o moi envellecido capítulo IX da Lei de sociedades anónimas co moito máis moderno capítulo X da Lei de sociedades de responsabilidade limitada, que se tomou como base para a refundición.

III

Ese triplo criterio pode conducir a resultados positivos nun sistema lexislativo como o español, no cal as sociedades de responsabilidade limitada –con moito, as que concitan a preferencia dos operadores económicos– se configuraron tradicionalmente máis como unhas anónimas simplificadas e flexibles que como sociedades persoalistas en que os socios gozan do beneficio de responsabilidade polas débedas contraídas en nome da sociedade. En España, as limitadas non son unha anónima «por fóra» e unha colectiva «por dentro». Apesar do sincretismo do réxime xurídico das sociedades de responsabilidade limitada, no cal se combinan elementos procedentes de moi distintos modelos lexislativos, prevalece nese réxime a adscrición á matriz común das sociedades de capital, con estrutura corporativa relativamente rixida. O éxito na práctica española desa tradicional opción de política lexislativa pon de manifesto o acerto dos lexisladores de 1953 e de 1995, sendo poucos os casos en que, dentro do límite infranqueable representado polas normas

imperativas e polos principios configuradores, a autonomía privada decidiu engadir algún matiz personalista.

Esta unidade substancial entre as distintas formas das sociedades de capital apréciase con maior claridade, se cabe, pola sistemática do texto refundido, que renunciou a unha posible división entre «partes xerais» e «partes especiais» e articulou os textos por razón de materias, coas oportunas xeneralizacións, sen prexuízo de consignar, dentro de cada capítulo ou sección, ou mesmo dentro de cada artigo, as especialidades de cada forma social cando real e efectivamente existiren. Con todo, o intérprete poderá apreciar que a imposibilidade de franquear os límites da habilitación deixa abertos interrogantes acerca do sentido dalgunhas solucións diferentes por razón da forma social elixida.

IV

No plano teórico, a distinción entre as sociedades anónimas e as sociedades de responsabilidade limitada descansa nunha dobre característica: mentres que as primeiras son sociedades naturalmente abertas, as sociedades de responsabilidade limitada son sociedades esencialmente pechadas; mentres que as primeiras son sociedades cun ríxido sistema de defensa do capital social, cifra de retención e, xa que logo, de garantía para os acredores sociais, as segundas, en ocasións, substitúen eses mecanismos de defensa –ás veces máis formais ca efectivos– por réximes de responsabilidade, coa conseguinte maior flexibilidade da normativa. Non procede agora facer prognósticos sobre o futuro do capital como técnica de tutela dos terceiros –tema que só será posible afrontar adecuadamente no marco supranacional da Unión Europea–, pero si que interesa sinalar que esa contraposición tipolóxica entre sociedades abertas e sociedades pechadas non é absoluta, por canto, como a realidade amosa, a gran maioría das sociedades anónimas españolas –salvo, obviamente, as cotizadas– son sociedades cuxos estatutos conteñen cláusulas limitativas da libre transmisibilidade das accións. O modelo legal subxacente non se corresponde co modelo real e esta circunstancia foi tida en conta polo lexislador español e debeu ser tomada en consideración á hora de elaborar o texto refundido. Prodúcese así, nese plano da realidade, unha superposición de formas sociais, no sentido de que para unhas mesmas necesidades –as que son específicas das sociedades pechadas– se ofrecen á elección dos particulares dúas formas sociais diferentes, concibidas con distinto grao de imperatividade, sen que o sentido desa dualidade se poida apreciar sempre con claridade. Deste xeito queda sen resposta a pregunta de cal debe ser no futuro a relación entre as dúas formas principais das sociedades de capital e a de se o tránsito dunha a outra debe respectar os requisitos establecidos para a transformación ou se se debe facilitar a través de técnicas máis áxiles e sinxelas. Máis que unha ríxida contraposición por razón da forma social elixida, a distinción esencial radicaría en ter ou non a condición de sociedade cotizada. O importante papel das sociedades cotizadas nos mercados de capitais fai necesaria unha intervención pública na actividade económica orientado, por unha parte, á protección do investidor e, por outra, á estabilidade, eficiencia e bo funcionamento dos mercados financeiros.

Neste sentido, hai que ter en conta que a regulación das sociedades cotizadas quedará sistematizada, por unha parte, neste texto refundido, para recoller os aspectos económicos eminentemente societarios e, por outra, na Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores, onde aparece a regulación da vertente financeira deste tipo de sociedades, presidida fundamentalmente polo principio de transparencia para asegurar o bo funcionamento dos mercados e a protección ao investidor.

V

O texto refundido nace –e é importante destacalo– con decidida vontade de provisionalidade; nace co desexo de ser superado pronto e de se converter, así, nun chanzo máis da escada cara ao progreso do dereito. Dun lado, porque non é aventurado afirmar que, no inmediato futuro, o lexislador debe afrontar importantes reformas da

materia, coa revisión dalgúns das solucións legais tradicionais, coa ampliación da dinámica dos deberes fiduciarios dos administradores, coa máis detallada regulación das sociedades cotizadas e coa creación dun dereito substantivo dos grupos de sociedades, confinados ata agora no réxime das contas consolidadas e nesas normas episódicas dispersas polo articulado. Doutro lado, porque é aspiración xeral que a totalidade do dereito xeral das sociedades mercantís, incluído o aplicable ás sociedades personalistas, se conteña nun corpo legal unitario, con superación da persistente pluralidade legislativa, que este texto refundido reduce pero non elimina. Neste sentido, os traballos da Comisión Xeral de Codificación para a elaboración dun Código das sociedades mercantís ou mesmo dun novo Código mercantil ao servizo das exixencias da imprescindible unidade de mercado, deberán ser valorados polo Goberno co fin de decidir o tempo e o xeito de tan ambiciosa reforma.

Na súa virtude, por proposta do ministro de Xustiza e da ministra de Economía e Facenda, de acordo co Consello de Estado e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 2 de xullo de 2010,

DISPOÑO:

Artigo único. *Aprobación do texto refundido da Lei de sociedades de capital.*

Apróbase o texto refundido da Lei de sociedades de capital, ao cal se incorpora o contido da sección 4.ª do título I do libro II do Código de comercio de 1885, relativa ás sociedades comanditarias por accións; o Real decreto legislativo 1564/1989, do 22 de decembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de sociedades anónimas; a Lei 2/1995, do 23 de marzo, de sociedades de responsabilidade limitada; e o contido do título X da Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores, relativo ás sociedades anónimas cotizadas.

Disposición derogatoria única. *Derogación de normas.*

Derróganse as seguintes disposicións:

1.º A sección 4.ª do título I do libro II (artigos 151 ao 157) do Código de comercio de 1885, relativa á sociedade en comandita por accións.

2.º O Real decreto legislativo 1564/1989, do 22 de decembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei de sociedades anónimas.

3.º A Lei 2/1995, do 23 de marzo, de sociedades de responsabilidade limitada.

4.º O título X (artigos 111 ao 117) da Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores, relativo ás sociedades cotizadas, con excepción dos números 2 e 3 do artigo 114 e os artigos 116 e 116 bis.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

O texto refundido da Lei de sociedades de capital dítase en uso da competencia exclusiva do Estado en materia de lexislación mercantil, de conformidade co establecido no artigo 149.1.6.^a da Constitución española.

Disposición derradeira segunda. *Autorización ao ministro de Xustiza.*

Autorízase o ministro de Xustiza para a modificación das referencias á numeración contida no Regulamento do Rexistro Mercantil, aprobado polo Real decreto 1784/1996, do 19 de xullo, dos artigos dos textos das disposicións que se derrogan pola que corresponde aos contidos no texto refundido da Lei de sociedades de capital.

Disposición derradeira terceira. *Entrada en vigor.*

Este real decreto legislativo e o texto refundido que aproba entrarán en vigor o 1 de setembro de 2010, excepto o artigo 515, que non será de aplicación ata o 1 de xullo de 2011.

Dado en Madrid o 2 de xullo de 2010.

JUAN CARLOS R.

A vicepresidenta primeira do Goberno
e ministra da Presidencia,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

TEXTO REFUNDIDO DA LEI DE SOCIEDADES DE CAPITAL

ÍNDICE

- Título I. Disposicións xerais.
  - Capítulo I. As sociedades de capital.
  - Capítulo II. Denominación, nacionalidade e domicilio.
    - Sección 1.ª Denominación.
    - Sección 2.ª Nacionalidade.
    - Sección 3.ª Domicilio.
  - Capítulo III. A sociedade unipersoal.
    - Sección 1.ª A sociedade unipersoal.
    - Sección 2.ª Réxime xurídico da sociedade unipersoal.
  - Capítulo IV. Os grupos de sociedades.
- Título II. A constitución das sociedades de capital.
  - Capítulo I. Disposicións xerais.
  - Capítulo II. A escritura de constitución.
  - Capítulo III. A inscrición rexistral.
    - Sección 1.ª A inscrición.
    - Sección 2.ª Sociedade en formación.
    - Sección 3.ª Sociedade devida irregular.
  - Capítulo IV. A constitución sucesiva.
  - Capítulo V. A nulidade da sociedade.
- Título III. As achegas sociais.
  - Capítulo I. As achegas sociais.
    - Sección 1.ª Disposicións xerais.
    - Sección 2.ª Achegas monetarias e achegas non monetarias.
      - Subsección 1.ª Achegas monetarias.
      - Subsección 2.ª Achegas non monetarias.
  - Capítulo II. A valoración das achegas non monetarias na sociedade anónima.
  - Capítulo III. A responsabilidade polas achegas non monetarias.
    - Sección 1.ª Réxime de responsabilidade nas sociedades de responsabilidade limitada.
    - Sección 2.ª Réxime de responsabilidade nas sociedades anónimas.
  - Capítulo IV. O desembolso.
    - Sección 1.ª Regras xerais.
    - Sección 2.ª Os desembolsos pendentes.
  - Capítulo V. As prestacións accesorias.
- Título IV. Participacións sociais e accións.
  - Capítulo I. Disposicións xerais.
  - Capítulo II. Os dereitos do socio.

- Sección 1.ª Os dereitos do socio.
- Sección 2.ª Participacións sociais e accións sen voto.
- Capítulo III. O libro rexistro de socios e o réxime de transmisión das participacións nas sociedades de responsabilidade limitada.
  - Sección 1.ª O libro rexistro de socios.
  - Sección 2.ª A transmisión das participacións.
- Capítulo IV. A representación e a transmisión das accións.
  - Sección 1.ª Representación das accións.
    - Subsección 1.ª Representación mediante títulos.
    - Subsección 2.ª Representación mediante anotacións en conta.
  - Sección 2.ª Transmisión das accións.
- Capítulo V. Copropiedade e dereitos reais sobre participacións sociais ou accións.
- Capítulo VI. Os negocios sobre as propias participacións ou accións.
  - Sección 1.ª Adquisición orixinaria.
  - Sección 2.ª Adquisición derivativa.
    - Subsección 1.ª Adquisición derivativa realizada por sociedade de responsabilidade limitada.
    - Subsección 2.ª Adquisición derivativa realizada por sociedade anónima.
  - Sección 3.ª Aceptación en garantía e asistencia financeira na sociedade anónima.
  - Sección 4.ª As participacións recíprocas.
  - Sección 5.ª Disposicións comúns.
- Título V. A xunta xeral.
  - Capítulo I. A xunta xeral.
  - Capítulo II. Competencia da xunta.
  - Capítulo III. Clases de xuntas.
  - Capítulo IV. Convocatoria.
  - Capítulo V. Xunta universal.
  - Capítulo VI. Asistencia, representación e voto.
  - Capítulo VII. Constitución da xunta e adopción de acordos.
    - Sección 1.ª Constitución da xunta.
    - Sección 2.ª Dereito de información.
    - Sección 3.ª Adopción de acordos.
      - Subsección 1.ª Maiorías na sociedade de responsabilidade limitada.
      - Subsección 2.ª Maiorías na sociedade anónima.
  - Capítulo VIII. A acta da xunta.
  - Capítulo IX. A impugnación de acordos.
- Título VI. A administración da sociedade.
  - Capítulo I. Disposicións xerais.
  - Capítulo II. Os administradores.
  - Capítulo III. Os deberes dos administradores.
  - Capítulo IV. A representación da sociedade.
  - Capítulo V. A responsabilidade dos administradores.
  - Capítulo VI. O consello de administración.

- Capítulo VII. Administración da sociedade comanditaria por accións.
- Título VII. As contas anuais.
  - Capítulo I. Disposicións xerais.
  - Capítulo II. A memoria.
  - Capítulo III. O informe de xestión.
  - Capítulo IV. A verificación das contas anuais.
  - Capítulo V. A aprobación das contas anuais.
  - Capítulo VI. Depósito e publicidade das contas anuais.
- Título VIII. A modificación dos estatutos sociais.
  - Capítulo I. A modificación dos estatutos sociais.
    - Sección 1.ª Disposicións xerais.
    - Sección 2.ª Regras especiais de tutela dos socios.
  - Capítulo II. O aumento do capital social.
    - Sección 1.ª Modalidades do aumento.
    - Sección 2.ª O acordo de aumento.
    - Sección 3.ª A execución do acordo de aumento.
    - Sección 4.ª A inscrición da operación de aumento.
  - Capítulo III. A redución do capital social.
    - Sección 1.ª Modalidades da redución.
    - Sección 2.ª A redución por perdas.
    - Sección 3.ª Redución para dotar a reserva legal.
    - Sección 4.ª Redución para a devolución do valor das achegas.
    - Sección 5.ª A tutela dos acredores.
      - Subsección 1.ª A tutela dos acredores de sociedades de responsabilidade limitada.
      - Subsección 2.ª A tutela dos acredores de sociedades anónimas.
    - Sección 6.ª Redución mediante adquisición de participacións ou accións propias para a súa amortización.
  - Capítulo IV. Redución e aumento do capital simultáneos.
- Título IX. Separación e exclusión de socios.
  - Capítulo I. A separación de socios.
  - Capítulo II. A exclusión de socios.
  - Capítulo III. Normas comúns á separación e exclusión de socios.
- Título X. Disolución e liquidación.
  - Capítulo I. A disolución.
    - Sección 1.ª Disolución de pleno dereito.
    - Sección 2.ª Disolución por constatación da existencia de causa legal ou estatutaria.
    - Sección 3.ª Disolución por simple acordo da xunta xeral.
    - Sección 4.ª Disposicións comúns.
  - Capítulo II. A liquidación.
    - Sección 1.ª Disposicións xerais.
    - Sección 2.ª Os liquidadores.
    - Sección 3.ª As operacións de liquidación.

Sección 4.ª A división do patrimonio social.

Sección 5.ª A extinción da sociedade.

Sección 6.ª Activo e pasivo sobrevidos.

Título XI. As obrigacións.

Capítulo I. A emisión de obrigacións.

Capítulo II. Representación das obrigacións.

Capítulo III. Obrigacións convertibles.

Capítulo IV. O sindicato de obrigacionistas.

Capítulo V. Reembolso e rescate das obrigacións.

Título XII. Sociedade nova empresa.

Capítulo I. Disposicións xerais.

Capítulo II. Requisitos constitutivos.

Capítulo III. Capital social e participacións sociais.

Capítulo IV. Órganos sociais.

Capítulo V. Modificacións estatutarias.

Capítulo VI. Disolución.

Capítulo VII. Conversión en sociedade de responsabilidade limitada.

Título XIII. Sociedade anónima europea.

Capítulo I. Disposicións xerais.

Capítulo II. Domicilio social e o seu traslado a outro Estado membro.

Capítulo III. Constitución.

Sección 1.ª Disposicións xerais.

Sección 2.ª Constitución por fusión.

Sección 3.ª Constitución por holding.

Sección 4.ª Constitución por transformación.

Capítulo IV. Órganos sociais.

Sección 1.ª Sistemas de administración.

Sección 2.ª Sistema dual.

Sección 3.ª Xunta xeral.

Título XIV. Sociedades anónimas cotizadas.

Capítulo I. Disposicións xerais.

Capítulo II. Especialidades en materia de accións.

Sección 1.ª Representación das accións.

Sección 2.ª Accións con dereito a un dividendo preferente.

Sección 3.ª Accións rescatables.

Sección 4.ª Accións sometidas a usufruto.

Capítulo III. Especialidades en materia de subscrición de accións.

Capítulo IV. Límite máximo da autocartera.

Capítulo V. Obrigacións.

Capítulo VI. Especialidades da xunta xeral de accionistas.

Capítulo VII. Especialidades da administración.

Capítulo VIII. Pactos parasociais suxeitos a publicidade.

Capítulo IX. A información societaria.

Sección 1.ª Especialidades das contas anuais.

Subsección 1.ª Contas anuais.

- Subsección 2.ª Especialidades da memoria.
- Subsección 3.ª Especialidades do informe de xestión.

- Sección 2.ª Dereito especial de información.
- Sección 3.ª Os instrumentos especiais de información.

- Disposicións adicionais.
- Disposicións derradeiras.

TÍTULO I

Disposicións xerais

CAPÍTULO I

As sociedades de capital

Artigo 1. *Sociedades de capital.*

1. Son sociedades de capital a sociedade de responsabilidade limitada, a sociedade anónima e a sociedade comanditaria por accións.
2. Na sociedade de responsabilidade limitada, o capital, que estará dividido en participacións sociais, integrarase polas achegas de todos os socios, que non responderán persoalmente das débedas sociais.
3. Na sociedade anónima o capital, que estará dividido en accións, integrarase polas achegas de todos os socios, que non responderán persoalmente das débedas sociais.
4. Na sociedade comanditaria por accións, o capital, que estará dividido en accións, integrarase polas achegas de todos os socios, un dos cales, polo menos, responderá persoalmente das débedas sociais como socio colectivo.

Artigo 2. *Carácter mercantil.*

As sociedades de capital, calquera que sexa o seu obxecto, terán carácter mercantil.

Artigo 3. *Réxime legal.*

1. As sociedades de capital, en canto non se rexan por disposición legal que lles sexa especificamente aplicable, quedarán sometidas aos preceptos desta lei.
2. As sociedades comanditarias por accións rexeranse polas normas especificamente aplicables a este tipo social e, no que non estea previsto nelas, polo establecido nesta lei para as sociedades anónimas.

Artigo 4. *Capital social mínimo.*

1. O capital da sociedade de responsabilidade limitada non poderá ser inferior a tres mil euros e expresarase precisamente nesa moeda.
2. O capital social da sociedade anónima non poderá ser inferior a sesenta mil euros e expresarase precisamente nesa moeda.

Artigo 5. *Prohibición de capital inferior ao mínimo legal.*

Non se autorizarán escrituras de constitución de sociedade de capital que teñan unha cifra de capital social inferior ao legalmente establecido, nin escrituras de modificación do capital social que o deixen reducido por debaixo da dita cifra, salvo que sexa consecuencia do cumprimento dunha lei.

CAPÍTULO II

Denominación, nacionalidade e domicilio

Sección 1.ª Denominación

Artigo 6. *Indicación do tipo social.*

1. Na denominación da sociedade de responsabilidade limitada deberá figurar necesariamente a indicación «Sociedade de Responsabilidade Limitada», «Sociedade Limitada» ou as súas abreviaturas «S.R.L.» ou «S.L.».

2. Na denominación da sociedade anónima deberá figurar necesariamente a indicación «Sociedade Anónima» ou a súa abreviatura «S.A.».

3. A sociedade comanditaria por accións poderá utilizar unha razón social, co nome de todos os socios colectivos, dalgún deles ou dun só, ou ben unha denominación obxectiva, coa necesaria indicación de «Sociedade comanditaria por accións» ou a súa abreviatura «S. Com. por A.».

Artigo 7. *Prohibición de identidade.*

1. As sociedades de capital non poderán adoptar unha denominación idéntica á de calquera outra sociedade preexistente.

2. Regulamentariamente poderanse establecer ulteriores requisitos para a composición da denominación social.

Sección 2.ª Nacionalidade

Artigo 8. *Nacionalidade.*

Serán españolas e rexeranse por esta lei todas as sociedades de capital que teñan o seu domicilio en territorio español, calquera que sexa o lugar en que se constituísen.

Sección 3.ª Domicilio

Artigo 9. *Domicilio.*

1. As sociedades de capital fixarán o seu domicilio dentro do territorio español no lugar en que se encontre o centro da súa efectiva administración e dirección, ou no cal radique o seu principal establecemento ou explotación.

2. As sociedades de capital cuxo principal establecemento ou explotación radique dentro do territorio español deberán ter o seu domicilio en España.

Artigo 10. *Discordancia entre domicilio rexistral e domicilio real.*

En caso de discordancia entre o domicilio rexistral e o que correspondería segundo o artigo anterior, os terceiros poderán considerar como domicilio calquera deles.

Artigo 11. *Sucursais.*

1. As sociedades de capital poderán abrir sucursais en calquera lugar do territorio nacional ou do estranxeiro.

2. Salvo disposición contraria dos estatutos, o órgano de administración será competente para acordar a creación, a supresión ou o traslado das sucursais.

CAPÍTULO III

A sociedade unipersoal

Sección 1.ª A sociedade unipersoal

Artigo 12. *Clases de sociedades de capital unipersoais.*

Enténdese por sociedade unipersoal de responsabilidade limitada ou anónima:

- a) A constituída por un único socio, sexa persoa natural ou xurídica.
- b) A constituída por dous ou máis socios cando todas as participacións ou as accións pasasen a ser propiedade dun único socio. Considéranse propiedade do único socio as participacións sociais ou as accións que pertencen á sociedade unipersoal.

Artigo 13. *Publicidade da unipersonalidade.*

1. A constitución dunha sociedade unipersoal, a declaración de tal situación como consecuencia de ter pasado un único socio a ser propietario de todas as participacións sociais ou de todas as accións, a perda de tal situación ou o cambio do socio único como consecuencia de terse transmitido algunha ou todas as participacións ou todas as accións, faranse constar en escritura pública que se inscribirá no Rexistro Mercantil. Na inscrición expresárase necesariamente a identidade do socio único.

2. Mentres subsista a situación de unipersonalidade, a sociedade fará constar expresamente a súa condición de unipersoal en toda a súa documentación, correspondencia, notas de pedido e facturas, así como en todos os anuncios que deba publicar por disposición legal ou estatutaria.

Artigo 14. *Efectos da unipersonalidade sobrevida.*

1. Transcorridos seis meses desde a adquisición pola sociedade do carácter unipersoal sen que esta circunstancia se inscribise no Rexistro Mercantil, o socio único responderá persoal, ilimitada e solidariamente das débedas sociais contraídas durante o período de unipersonalidade.

2. Inscrita a unipersonalidade, o socio único non responderá das débedas contraídas con posterioridade.

Sección 2.ª Réxime xurídico da sociedade unipersoal

Artigo 15. *Decisións do socio único.*

1. Na sociedade unipersoal o socio único exercerá as competencias da xunta xeral.
2. As decisións do socio único consignaranse en acta, baixo a súa sinatura ou a do seu representante, e poden ser executadas e formalizadas polo propio socio ou polos administradores da sociedade.

Artigo 16. *Contratación do socio único coa sociedade unipersoal.*

1. Os contratos celebrados entre o socio único e a sociedade deberán constar por escrito ou na forma documental que exixa a lei de acordo coa súa natureza, e transcribíranse a un libro rexistro da sociedade que deberá ser legalizado conforme o disposto para os libros de actas das sociedades. Na memoria anual farase referencia expresa e individualizada a estes contratos, con indicación da súa natureza e condicións.

2. En caso de concurso do socio único ou da sociedade, non serán opoñibles á masa aqueles contratos comprendidos no número anterior que non fosen transcritos ao libro rexistro e non se encontren referenciados na memoria anual ou o fosen en memoria non depositada consonte a lei.

3. Durante o prazo de dous anos contados desde a data de celebración dos contratos a que se refire o punto primeiro, o socio único responderá fronte á sociedade das vantaxes

que directa ou indirectamente obtivese en prexuízo desta como consecuencia deses contratos.

Artigo 17. *Especialidades das sociedades unipersoais públicas.*

Ás sociedades de responsabilidade limitada ou anónimas unipersoais cuxo capital sexa propiedade do Estado, comunidades autónomas ou corporacións locais, ou de organismos ou entidades dependentes deles, non lles será de aplicación o establecido no punto segundo do artigo 13, o artigo 14 e os números 2 e 3 do artigo 16.

CAPÍTULO IV

Os grupos de sociedades

Artigo 18. *Grupos de sociedades.*

Para os efectos desta lei, considerarase que existe grupo de sociedades cando concorra algún dos casos establecidos no artigo 42 do Código de comercio, e será sociedade dominante a que posúa ou poida posuír, directa ou indirectamente, o control doutra ou doutras.

TÍTULO II

A constitución das sociedades de capital

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 19. *A constitución das sociedades.*

1. As sociedades de capital constitúense por contrato entre dúas ou máis persoas ou, no caso de sociedades unipersoais, por acto unilateral.
2. As sociedades anónimas poderanse constituír tamén en forma sucesiva por subscripción pública de accións.

Artigo 20. *Escritura pública e inscrición rexistral.*

A constitución das sociedades de capital exixirá escritura pública, que se deberá inscribir no Rexistro Mercantil.

CAPÍTULO II

A escritura de constitución

Artigo 21. *Outorgamento da escritura de constitución.*

A escritura de constitución das sociedades de capital deberá ser outorgada por todos os socios fundadores, sexan persoas físicas ou xurídicas, por si ou por medio de representante, as cales terán que asumir a totalidade das participacións sociais ou subscribir a totalidade das accións.

Artigo 22. *Contido da escritura de constitución.*

1. Na escritura de constitución de calquera sociedade de capital incluíranse, polo menos, as seguintes mencións:
  - a) A identidade do socio ou socios.
  - b) A vontade de constituír unha sociedade de capital, con elección dun tipo social determinado.

c) As achegas que cada socio realice ou, no caso das anónimas, se obrigase a realizar, e a numeración das participacións ou das accións atribuídas a cambio.

d) Os estatutos da sociedade.

e) A identidade da persoa ou persoas que se encarguen inicialmente da administración e da representación da sociedade.

2. Se a sociedade for de responsabilidade limitada, a escritura de constitución determinará o modo concreto en que inicialmente se organice a administración, se os estatutos prevén diferentes alternativas.

3. Se a sociedade for anónima, a escritura de constitución expresará, ademais, a contía total, cando menos aproximada, dos gastos de constitución, tanto dos xa satisfeitos como dos meramente previstos ata a inscrición.

Artigo 23. *Estatutos sociais.*

Nos estatutos que deban rexer o funcionamento das sociedades de capital farase constar:

a) A denominación da sociedade.

b) O obxecto social, determinando as actividades que o integran.

c) O domicilio social.

d) O capital social, as participacións ou as accións en que se divida, o seu valor nominal e a súa numeración correlativa.

Se a sociedade for de responsabilidade limitada expresará o número de participacións en que se divida o capital social, o seu valor nominal, a súa numeración correlativa e, se foren desiguais, os dereitos que cada unha lles atribúa aos socios e a contía ou a súa extensión.

Se a sociedade for anónima, expresará as clases de accións e as series, en caso de existiren; a parte do valor nominal pendente de desembolso, así como a forma e o prazo máximo en que satisfacelo; e se as accións están representadas por medio de títulos ou por medio de anotacións en conta. En caso de que se representen por medio de títulos, deberase indicar se son as accións nominativas ou ao portador e se se prevé a emisión de títulos múltiples.

e) Nas sociedades de responsabilidade limitada, o modo ou modos de organizar a administración da sociedade. Nas sociedades anónimas, a estrutura do órgano a que se confía a administración da sociedade.

Expresarase, ademais, o número de administradores ou, cando menos, o número máximo e o mínimo, así como o prazo de duración do cargo e o sistema da súa retribución, se a tiveren; e nas sociedades comanditarias por accións, a identidade dos socios colectivos.

f) O xeito de deliberar e adoptar os seus acordos os órganos colexiados da sociedade.

Artigo 24. *Comezo das operacións.*

1. Salvo disposición contraria dos estatutos, as operacións sociais darán comezo na data de outorgamento da escritura de constitución.

2. Os estatutos non poderán fixar unha data anterior á do outorgamento da escritura, excepto no suposto de transformación.

Artigo 25. *Duración da sociedade.*

Salvo disposición contraria dos estatutos, a sociedade terá duración indefinida.

Artigo 26. *Exercicio social.*

Na falta de disposición estatutaria entenderase que o exercicio social remata o trinta e un de decembro de cada ano.

Artigo 27. *Vantaxes dos fundadores das sociedades anónimas.*

1. Nos estatutos das sociedades anónimas, os fundadores e os promotores da sociedade poderanse reservar dereitos especiais de contido económico, cuxo valor en conxunto, calquera que sexa a súa natureza, non poderá exceder o dez por cento dos beneficios netos obtidos segundo balance, unha vez deducida a cota destinada á reserva legal e por un período máximo de dez anos. Os estatutos deberán prever un sistema de liquidación para os supostos de extinción anticipada destes dereitos especiais.

2. Estes dereitos poderanse incorporar a títulos nominativos distintos das accións.

Artigo 28. *Autonomía da vontade.*

Na escritura e nos estatutos poderanse incluír, ademais, todos os pactos e condicións que os socios fundadores xulguen conveniente establecer, sempre que non se opoñan ás leis nin contradigan os principios configuradores do tipo social elixido.

Artigo 29. *Pactos reservados.*

Os pactos que se manteñan reservados entre os socios non serán opoñibles á sociedade.

Artigo 30. *Responsabilidade dos fundadores.*

1. Os fundadores responderán solidariamente fronte á sociedade, os socios e os terceiros da constancia na escritura de constitución das mencionadas exixidas pola lei, da exactitude de cantas declaracións fagan naquela e do adecuado investimento dos fondos destinados ao pagamento dos gastos de constitución.

2. A responsabilidade dos fundadores alcanzará as persoas por cuxa conta obrasen estes.

CAPÍTULO III

A inscrición rexistral

Sección 1.ª A inscrición

Artigo 31. *Lexitimación para a solicitude de inscrición.*

Os socios fundadores e os administradores da sociedade terán as facultades necesarias para a presentación da escritura de constitución no Rexistro Mercantil e, de ser o caso, nos da Propiedade e de Bens Mobles, así como para solicitar ou practicar a liquidación e facer o pagamento dos impostos e gastos correspondentes.

Artigo 32. *Deber legal de presentación para inscrición.*

1. Os socios fundadores e os administradores deberán presentar para inscrición no Rexistro Mercantil a escritura de constitución no prazo de dous meses desde a data do outorgamento e responderán solidariamente dos danos e perdas que causaren polo incumprimento desta obrigaición.

2. A inscrición da escritura de constitución e de todos os demais actos relativos á sociedade poderán practicarse logo de xustificar que foi solicitada ou realizada a liquidación dos impostos correspondentes ao acto inscritable.

Artigo 33. *Efectos da inscrición.*

A sociedade adquirirá coa inscrición a personalidade xurídica que corresponda ao tipo social elixido.

Artigo 34. Intransmisibilidade de participacións e accións antes da inscrición.

Ata a inscrición da sociedade ou, de ser o caso, do acordo de aumento de capital social no Rexistro Mercantil, non se poderán transmitir as participacións sociais nin entregarse ou transmitirse as accións.

Artigo 35. Publicación.

A inscrición da sociedade publicarase no Boletín Oficial del Registro Mercantil, no cal se consignarán os datos relativos á súa escritura de constitución que regulamentariamente se determinen.

Sección 2.ª Sociedade en formación

Artigo 36. Responsabilidade de quen actuou.

Polos actos e contratos celebrados en nome da sociedade antes da súa inscrición no Rexistro Mercantil responderán solidariamente os que os celebraron, non sendo que a súa eficacia quedase condicionada á inscrición e, de ser o caso, posterior asunción deles por parte da sociedade.

Artigo 37. Responsabilidade da sociedade en formación.

1. Polos actos e contratos indispensables para a inscrición da sociedade, polos realizados polos administradores dentro das facultades que lles confire a escritura para a fase anterior á inscrición e polos estipulados en virtude de mandato específico polas persoas para tal fin designadas por todos os socios, responderá a sociedade en formación co patrimonio que tiver.

2. Os socios responderán persoalmente ata o límite do que se obrigasen a achegar.

3. Salvo que a escritura ou os estatutos sociais dispoñan outra cosa, se a data de comezo das operacións coincide co outorgamento da escritura fundacional, entenderase que os administradores están facultados para o pleno desenvolvemento do obxecto social e para realizaren toda clase de actos e contratos.

Artigo 38. Responsabilidade da sociedade inscrita.

1. Unha vez inscrita, a sociedade quedará obrigada por aqueles actos e contratos a que se refire o artigo anterior, así como polos que acepte dentro do prazo de tres meses desde a súa inscrición.

2. En ambos os supostos cesará a responsabilidade solidaria de socios, administradores e representantes a que se refiren os dous artigos anteriores.

3. No caso de que o valor do patrimonio social, sumado ao importe dos gastos indispensables para a inscrición da sociedade, for inferior á cifra do capital, os socios estarán obrigados a cubrir a diferenza.

Sección 3.ª Sociedade devida irregular

Artigo 39. Sociedade devida irregular.

1. Unha vez verificada a vontade de non inscribir a sociedade e, en calquera caso, transcorrido un ano desde o outorgamento da escritura sen que se solicitase a súa inscrición, aplicaranse as normas da sociedade colectiva ou, de ser o caso, as da sociedade civil se a sociedade en formación iniciase ou continuase as súas operacións.

2. En caso de posterior inscrición da sociedade, non será de aplicación o establecido no punto segundo do artigo anterior.

Artigo 40. Dereito do socio a instar a disolución.

En caso de sociedade devida irregular, calquera socio poderá instar a disolución da sociedade ante o xuíz do mercantil do lugar do domicilio social e exixir, logo de liquidación

do patrimonio social, a cota correspondente, que se satisfará, sempre que sexa posible, coa restitución das súas achegas.

CAPÍTULO IV

A constitución sucesiva da sociedade anónima

Artigo 41. Ámbito de aplicación.

Sempre que con anterioridade ao outorgamento da escritura de constitución da sociedade anónima se faga unha promoción pública da subscrición das accións por calquera medio de publicidade ou pola actuación de intermediarios financeiros, aplicaranse as normas previstas neste título.

Artigo 42. Programa de fundación.

1. Na fundación por subscrición pública, os promotores comunicaranlle á Comisión Nacional do Mercado de Valores o proxecto de emisión e redactarán o programa de fundación, coas indicacións que xulguen oportunas e necesariamente coas seguintes:

- a) O nome, apelidos, nacionalidade e domicilio de todos os promotores.
- b) O texto literal dos estatutos que, de ser o caso, deban rexer a sociedade.
- c) O prazo e condicións para a subscrición das accións e, se é o caso, a entidade ou entidades de crédito onde os subscritores deberán desembolsar a suma de diñeiro que estean obrigados a entregar para subscribilas. Deberase mencionar expresamente se os promotores están ou non facultados para, en caso de ser necesario, ampliar o prazo de subscrición.
- d) No caso de que se proxecten achegas non monetarias, nunha ou en varias veces, o programa fará mención suficiente da súa natureza e valor, do momento ou momentos en que se deban efectuar e, por último, do nome ou denominación social dos achegantes. En todo caso, mencionarse expresamente o lugar en que estarán á disposición dos subscritores a memoria explicativa e o informe técnico sobre a valoración das achegas non monetarias previsto nesta lei.
- e) O Rexistro Mercantil en que se efectúe o depósito do programa de fundación e do folleto informativo da emisión de accións.
- f) O criterio para reducir as subscricións de accións en proporción ás efectuadas, cando o total daquelas supere o valor ou contía do capital, ou a posibilidade de constituír a sociedade polo total do valor subscrito, sexa este superior ou inferior ao anunciado no programa de fundación.

2. O programa de fundación rematará cun extracto en que se resumirá o seu contido.

Artigo 43. Depósito do programa.

1. Os promotores, antes de realizaren calquera publicidade da sociedade proxectada, deberanlle achegar á Comisión Nacional do Mercado de Valores unha copia completa do programa de fundación á cal xuntarán un informe técnico sobre a viabilidade da sociedade proxectada e os documentos que recollan as características das accións que se van emitir e os dereitos que se lles recoñecen aos seus subscritores. Así mesmo, achegarán un folleto informativo cuxo contido se axustará ao previsto pola normativa reguladora do mercado de valores.

O programa deberá ser subscrito por todos os promotores, cuxas sinaturas se deberán lexitimar notarialmente. O folleto deberá ser subscrito, ademais, polos intermediarios financeiros que, de ser o caso, se encarguen da colocación e aseguramento da emisión.

2. Os promotores deberán, así mesmo, depositar no Rexistro Mercantil un exemplar impreso do programa de fundación e do folleto informativo. A tales documentos xuntaranlle o certificado do seu depósito previo ante a Comisión Nacional do Mercado de Valores.

Por medio do Boletín Oficial del Registro Mercantil farase público tanto o feito do depósito dos indicados documentos como a posibilidade da súa consulta na Comisión Nacional do Mercado de Valores ou no propio Rexistro Mercantil e un extracto do seu contido.

3. En toda publicidade da sociedade proxectada mencionaranse as oficinas da Comisión do Mercado de Valores e do Rexistro Mercantil en que se efectuou o depósito do programa de fundación e do folleto informativo, así como as entidades de crédito mencionadas no número terceiro do punto primeiro do artigo anterior en que estarán á disposición do público que desexe subscribir accións exemplares impresos do folleto informativo.

Artigo 44. *Subscrición e desembolso de accións.*

1. A subscrición de accións, que non poderá modificar as condicións do programa de fundación e do folleto informativo, deberase realizar dentro do prazo fixado nel ou do da súa prórroga, se a houber, logo de desembolso dun vinte e cinco por cento, cando menos, do importe nominal de cada unha delas, que se deberá depositar a nome da sociedade na entidade ou entidades de crédito que para o efecto se designen. As achegas non monetarias, en caso de habelas, efectuaranse na forma prevista no programa de fundación.

2. Os promotores, no prazo dun mes contado desde o día en que finalizou o de subscrición, formalizarán ante notario a lista definitiva de subscritores, mencionando expresamente o número de accións que a cada un lle corresponda, a súa clase e serie, de existiren varias, e o seu valor nominal, así como a entidade ou entidades de crédito onde figure depositado a nome da sociedade o total dos desembolsos recibidos dos subscritores. Para tal efecto, entregaránlle ao notario autorizante os xustificantes destes extremos.

Artigo 45. *Indispoñibilidade das achegas.*

As achegas serán indispoñibles ata que a sociedade quede inscrita no Rexistro Mercantil, salvo para os gastos de notaría, de rexistro e fiscais que sexan imprescindibles para a inscrición.

Artigo 46. *Boletín de subscrición.*

1. A subscrición de accións farase constar nun documento que, mencionando a expresión «boletín de subscrición», se estenderá por duplicado e conterá, polo menos, as seguintes indicacións:

a) A denominación da futura sociedade e a referencia á Comisión Nacional do Mercado de Valores e ao Rexistro Mercantil onde se depositasen o programa de fundación e o folleto informativo, así como a indicación do Boletín Oficial del Registro Mercantil en que se publicase o seu extracto.

b) O nome e apelidos ou a razón ou denominación social, a nacionalidade e o domicilio do subscritor.

c) O número de accións que subscibe, o valor nominal de cada unha delas e a súa clase e serie, de existiren varias.

d) O importe do valor nominal desembolsado.

e) A expresa aceptación por parte do subscritor do contido do programa de fundación.

f) A identificación da entidade de crédito en que, se é o caso, se verifiquen as subscricións e se desembolsen os importes mencionados no boletín de subscrición.

g) A data e sinatura do subscritor.

2. Un exemplar do boletín de subscrición quedará en poder dos promotores e entregarase un duplicado ao subscritor coa sinatura dun dos promotores, polo menos, ou a da entidade de crédito autorizada por estes para admitir as subscricións.

Artigo 47. *Convocatoria da xunta constituínte.*

1. No prazo máximo de seis meses contados a partir do depósito do programa de fundación e do folleto informativo no Rexistro Mercantil, os promotores convocarán mediante carta certificada e con quince días de antelación, como mínimo, cada un dos subscritores das accións para que concorran á xunta constituínte, que deliberará en especial sobre os seguintes extremos:

- a) Aprobación das xestións realizadas ata daquela polos promotores.
- b) Aprobación dos estatutos sociais.
- c) Aprobación do valor que se lles dese ás achegas non monetarias, se as houber.
- d) Aprobación dos beneficios particulares reservados aos promotores, se os houber.
- e) Nomeamento das persoas encargadas da administración da sociedade.
- f) Designación da persoa ou persoas que deberán outorgar a escritura fundacional da sociedade.

2. Na orde do día da convocatoria deberanse transcribir, como mínimo, todos os asuntos anteriormente expostos. A convocatoria deberase publicar, ademais, no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

Artigo 48. *Xunta constituínte.*

1. A xunta estará presidida polo promotor que apareza como primeiro asinante do programa de fundación e, na súa ausencia, polo que elixan os restantes promotores. Actuará de secretario o subscritor que elixan os asistentes.

2. Para que a xunta se poida constituír validamente, deberá concorrer a ela, en nome propio ou alleo, un número de subscritores que represente, cando menos, a metade do capital subscrito. A representación para asistir e votar rexerá polo establecido nesta lei.

3. Antes de entrar na orde do día confeccionarase a lista de subscritores presentes na forma prevista nesta lei.

Artigo 49. *Adopción de acordos.*

1. Cada subscritor terá dereito aos votos que lle correspondan consonte a súa achega.

2. Os acordos tomaranse por unha maioría integrada, polo menos, pola cuarta parte dos subscritores concorrentes á xunta, que representen, como mínimo, a cuarta parte do capital subscrito.

No caso de que se pretendan reservar dereitos especiais para os promotores ou de que existan achegas non monetarias, os interesados non poderán votar nos acordos que as deban aprobar. Nestes dous supostos abondará a maioría dos votos restantes para a adopción de acordos.

3. Para modificar o contido do programa de fundación será necesario o voto unánime de todos os subscritores concorrentes.

Artigo 50. *Acta da xunta constituínte.*

As condicións de constitución da xunta, os acordos adoptados por esta e as protestas formuladas nela faranse constar nunha acta asinada polo subscritor que exerza as funcións de secretario, co visto e prace do presidente.

Artigo 51. *Escritura e inscrición no Rexistro Mercantil.*

1. No mes seguinte á realización da xunta, as persoas que fosen designadas para o efecto outorgarán escritura pública de constitución da sociedade, con suxeición aos acordos adoptados pola xunta e aos demais documentos xustificativos.

2. Os outorgantes terán as facultades necesarias para facer a presentación da escritura, tanto no Rexistro Mercantil como no da Propiedade e no de Bens Mobles, e para

solicitar ou practicar a liquidación e facer o pagamento dos impostos e gastos respectivos.

3. A escritura será, en todo caso, presentada para a súa inscrición no Rexistro Mercantil do domicilio da sociedade dentro dos dous meses seguintes ao seu outorgamento.

Artigo 52. Responsabilidade dos outorgantes.

Se houbese atraso no outorgamento da escritura de constitución ou na súa presentación para inscrición no Rexistro Mercantil, as persoas a que se refire o artigo anterior responderán solidariamente dos danos e perdas causadas.

Artigo 53. Obrigas anteriores á inscrición.

1. Os promotores responderán solidariamente das obrigas asumidas fronte a terceiros coa finalidade de constituír a sociedade.

2. Unha vez inscrita, a sociedade asumirá as obrigas contraídas lexitimamente polos promotores e reembolsaralles os gastos realizados, sempre que a súa xestión fose aprobada pola xunta constituínte ou que os gastos fosen necesarios.

3. Os promotores non poderán exixir estas responsabilidades dos simples subscritores, non sendo que estes incorresen en dolo ou culpa.

Artigo 54. Responsabilidade dos promotores.

Os promotores responderán solidariamente fronte á sociedade e fronte a terceiros da realidade e exactitude das listas de subscrición que deben presentar á xunta constituínte; dos desembolsos iniciais exixidos no programa de fundación e do seu adecuado investimento; da veracidade das declaracións contidas no dito programa e no folleto informativo, e da realidade e a efectiva entrega á sociedade das achegas non monetarias.

Artigo 55. Consecuencias da non inscrición.

En todo caso, transcorrido un ano desde o depósito do programa de fundación e do folleto informativo no Rexistro Mercantil sen proceder a inscribir a escritura de constitución, os subscritores poderán exixir a restitución das achegas realizadas cos froitos que producen.

CAPÍTULO V

A nulidade da sociedade

Artigo 56. Causas de nulidade.

1. Unha vez inscrita a sociedade, a acción de nulidade só se poderá exercer polas seguintes causas:

a) Por non ter concurrido no acto constitutivo a vontade efectiva de, polo menos, dous socios fundadores, no caso de pluralidade destes, ou do socio fundador cando se trate de sociedade unipersonal.

b) Pola incapacidade de todos os socios fundadores.

c) Por non se expresaren na escritura de constitución as achegas dos socios.

d) Por non se expresar nos estatutos a denominación da sociedade.

e) Por non se expresar nos estatutos o obxecto social ou ser este ilícito ou contrario á orde pública.

f) Por non se expresar nos estatutos a cifra do capital social e as achegas dos socios.

g) Por non se ter desembolsado integramente o capital social, nas sociedades de responsabilidade limitada; e por non se ter realizado o desembolso mínimo exixido pola lei, nas sociedades anónimas.

2. Fóra dos casos enunciados no número anterior, non se poderá declarar a inexistencia nin a nulidade da sociedade nin tampouco declararse a súa anulación.

Artigo 57. *Efectos da declaración de nulidade.*

1. A sentenza que declare a nulidade da sociedade abre a súa liquidación, que se seguirá polo procedemento previsto nesta lei para os casos de disolución.

2. A nulidade non afectará a validez das obrigas ou dos créditos da sociedade fronte a terceiros, nin a dos contraídos por estes fronte á sociedade, someténdose unhas e outros ao réxime propio da liquidación.

3. Nas sociedades de responsabilidade limitada, cando a sociedade sexa declarada nula por non se ter desembolsado integramente o capital social, os socios estarán obrigados a desembolsar a parte que quedase pendente. Nas sociedades anónimas, cando o pagamento a terceiros das obrigas contraídas pola sociedade declarada nula así o exixa, os socios estarán obrigados a desembolsar a parte que quedase pendente.

TÍTULO III

As achegas sociais

CAPÍTULO I

As achegas sociais

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 58. *Obxecto da achega.*

1. Nas sociedades de capital só poderán ser obxecto de achega os bens ou dereitos patrimoniais susceptibles de valoración económica.

2. En ningún caso poderán ser obxecto de achega o traballo ou os servizos.

Artigo 59. *Efectividade da achega.*

1. Será nula a creación de participacións sociais e a emisión de accións que non respondan a unha efectiva achega patrimonial á sociedade.

2. Non se poderán crear participacións ou emitir accións por unha cifra inferior á do seu valor nominal.

Artigo 60. *Título da achega.*

Toda achega se entende realizada a título de propiedade, salvo que expresamente se estipule doutro xeito.

Sección 2.ª Achegas monetarias e achegas non monetarias

Subsección 1.ª Achegas monetarias

Artigo 61. *Achegas monetarias.*

1. As achegas monetarias deberanse establecer en euros.

2. Se a achega for noutra moeda, determinarase a súa equivalencia en euros conforme a lei.

Artigo 62. *Acreditación da realidade das achegas.*

1. Ante o notario autorizante da escritura de constitución ou de execución de aumento do capital social ou, no caso das sociedades anónimas, daquelas escrituras en que consten os sucesivos desembolsos, deberase acreditar a realidade das achegas monetarias mediante certificación do depósito das correspondentes cantidades a nome da sociedade en entidade de crédito, que o notario incorporará á escritura, ou mediante a súa entrega para que aquel o constituía a nome dela.

2. A vixencia da certificación será de dous meses contados desde a súa data.

3. Mentres non transcorra o período de vixencia da certificación, a cancelación do depósito por quen o constituíse exixirá a devolución previa da certificación á entidade de crédito emisora.

Subsección 2.ª *Achegas non monetarias*

Artigo 63. *Achegas non monetarias.*

Na escritura de constitución ou na de execución do aumento do capital social deberanse describir as achegas non monetarias cos seus datos rexistrados se existiren, a valoración en euros que se lles atribúa, así como a numeración das accións ou participacións atribuídas.

Artigo 64. *Achega de bens mobles ou inmobles.*

Se a achega consistir en bens mobles ou inmobles ou dereitos asimilados a eles, o achegante estará obrigado á entrega e ao saneamento da cousa obxecto da achega nos termos establecidos polo Código civil para o contrato de compravenda, e aplicaranse as regras do Código de comercio sobre o mesmo contrato en materia de transmisión de riscos.

Artigo 65. *Achega de dereito de crédito.*

Se a achega consistir nun dereito de crédito, o achegante responderá da lexitimidade deste e da solvencia do debedor.

Artigo 66. *Achega de empresa.*

1. Se se achegar unha empresa ou establecemento, o achegante quedará obrigado ao saneamento do seu conxunto, se o vicio ou a evicción afectasen a totalidade ou algún dos elementos esenciais para a súa normal explotación.

2. Tamén procederá o saneamento individualizado daqueles elementos da empresa achegada que sexan de importancia polo seu valor patrimonial.

CAPÍTULO II

A valoración das achegas non monetarias na sociedade anónima

Artigo 67. *Informe do experto.*

1. Na constitución ou nos aumentos de capital das sociedades anónimas, as achegas non monetarias, calquera que sexa a súa natureza, deberán ser obxecto dun informe elaborado por un ou varios expertos independentes con competencia profesional, designados polo rexistrador mercantil do domicilio social conforme o procedemento que regulamentariamente se determine.

2. O informe conterá a descrición da achega, cos seus datos rexistrados, se existiren, e a valoración da achega, expresando os criterios utilizados e se se corresponde co valor nominal e, se é o caso, coa prima de emisión das accións que se emitan como contrapartida.

3. O valor que se lle dea á achega na escritura social non poderá ser superior á valoración realizada polos expertos.

Artigo 68. *Responsabilidade do experto.*

1. O experto responderá fronte á sociedade, fronte aos accionistas e fronte aos acredores dos danos causados pola valoración, e quedará exonerado se acredita que aplicou a dilixencia e os estándares propios da actuación que lle fose encomendada.

2. A acción para exixir esta responsabilidade prescribirá aos catro anos da data do informe.

Artigo 69. *Excepcións á exixencia do informe.*

O informe do experto non será necesario nos seguintes casos:

a) Cando a achega non monetaria consista en valores mobiliarios que coticen nun mercado secundario oficial ou noutro mercado regulado ou en instrumentos do mercado monetario. Estes bens valoraranse ao prezo medio ponderado a que fosen negociados nun ou varios mercados regulados no último trimestre anterior á data da realización efectiva da achega, de acordo coa certificación emitida pola sociedade reitora do mercado secundario oficial ou do mercado regulado de que se trate.

Se ese prezo se vise afectado por circunstancias excepcionais que puidesen modificar significativamente o valor dos bens na data efectiva da achega, os administradores da sociedade deberán solicitar o nomeamento de experto independente para que emita informe.

b) Cando a achega consista en bens distintos dos sinalados na letra anterior cuxo valor razoable se determinase, dentro dos seis meses anteriores á data da realización efectiva da achega, por experto independente con competencia profesional non designado polas partes, de conformidade cos principios e coas normas de valoración xeralmente recoñecidos para eses bens.

Se concorren novas circunstancias que puidesen modificar significativamente o valor razoable dos bens na data da achega, os administradores da sociedade deberán solicitar o nomeamento de experto independente para que emita informe.

Neste caso, se os administradores non solicitasen o nomeamento de experto debendo facelo, o accionista ou os accionistas que representen, cando menos, o cinco por cento do capital social, o día en que se adopte o acordo de aumento do capital, poderán solicitar do rexistrador mercantil do domicilio social que, con cargo á sociedade, nomee un experto para que se efectúe a valoración dos activos. A solicitude poderán facela ata o día da realización efectiva da achega, sempre que no momento de presentala continúen representando polo menos o cinco por cento do capital social.

Artigo 70. *Informe substitutivo dos administradores.*

Cando as achegas non monetarias se efectuasen sen informe de expertos independentes designados polo Rexistro Mercantil, os administradores elaborarán un informe que conterá:

a) A descrición da achega.
b) O valor da achega, a orixe desa valoración e, cando proceda, o método seguido para determinala.

Se a achega consistise en valores mobiliarios cotizados en mercado secundario oficial ou do mercado regulado de que se trate ou en instrumentos do mercado monetario, unirase ao informe a certificación emitida pola súa sociedade reitora.

c) Unha declaración en que se precise se o valor obtido corresponde, como mínimo, ao número e ao valor nominal e, de ser o caso, á prima de emisión das accións emitidas como contrapartida.

d) Unha declaración en que se indique que non apareceron circunstancias novas que poidan afectar a valoración inicial.

Artigo 71. *Publicidade dos informes.*

1. Unha copia autenticada do informe do experto ou, se é o caso, do informe dos administradores deberase depositar no Rexistro Mercantil no prazo máximo dun mes a partir da data efectiva da achega.

2. O informe do experto ou, se é o caso, o informe dos administradores, incorporarase como anexo á escritura de constitución da sociedade ou á de execución do aumento do capital social.

Artigo 72. *Adquisicións onerosas.*

1. As adquisicións de bens a título oneroso realizadas por unha sociedade anónima desde o outorgamento da escritura de constitución ou desde a transformación neste tipo social e ata dous anos da súa inscrición no Rexistro Mercantil deberán ser aprobadas pola xunta xeral de accionistas se o importe daquelas excede a décima parte do capital social.

2. Coa convocatoria da xunta deberase pór á disposición dos accionistas un informe elaborado polos administradores que xustifique a adquisición, así como o exixido neste capítulo para a valoración das achegas non monetarias. Será de aplicación o previsto no artigo anterior.

3. Non será de aplicación o disposto nos puntos anteriores ás adquisicións comprendidas nas operacións ordinarias da sociedade nin ás que se verifiquen en mercado secundario oficial ou en poxa pública.

CAPÍTULO III

A responsabilidade polas achegas non monetarias

Sección 1.ª Réxime de responsabilidade nas sociedades de responsabilidade limitada

Artigo 73. *Responsabilidade solidaria.*

1. Os fundadores, as persoas que posúen a condición de socio no momento de se acordar o aumento de capital e os que adquiran algunha participación desembolsada mediante achegas non monetarias responderán solidariamente fronte á sociedade e fronte aos acredores sociais da realidade das ditas achegas e do valor que se lles atribuíse na escritura.

A responsabilidade dos fundadores alcanzará as persoas por cuxa conta obrasen estes.

2. Se a achega se efectuase como contravalor dun aumento do capital social, quedarán exentos desta responsabilidade os socios que constasen en acta a súa oposición ao acordo ou á valoración atribuída á achega.

3. En caso de aumento do capital social con cargo a achegas non monetarias, ademais das persoas a que se refire o punto primeiro, tamén responderán solidariamente os administradores pola diferenza entre a valoración que realizasen e o valor real das achegas.

Artigo 74. *Lexitimación para o exercicio da acción de responsabilidade.*

1. A acción de responsabilidade deberá ser exercida polos administradores ou polos liquidadores da sociedade. Para o exercicio da acción non será preciso o acordo previo da sociedade.

2. A acción de responsabilidade poderá ser exercida, ademais, por calquera socio que votase en contra do acordo sempre que represente, cando menos, o cinco por cento da cifra do capital social e por calquera acreedor en caso de insolvencia da sociedade.

Artigo 75. *Prescripción da acción.*

A responsabilidade fronte á sociedade e fronte aos acredores sociais a que se refire esta sección prescribirá aos cinco anos contados desde o momento en que se realizase a achega.

Artigo 76. *Exclusión do réxime legal de responsabilidade.*

Os socios cuxas achegas non monetarias sexan sometidas á valoración pericial conforme o previsto para as sociedades anónimas quedan excluídos da responsabilidade solidaria a que se refiren os artigos anteriores.

Sección 2.ª Réxime de responsabilidade nas sociedades anónimas

Artigo 77. *Responsabilidade solidaria.*

Os fundadores responderán solidariamente fronte á sociedade, aos accionistas e aos terceiros da realidade das achegas sociais e da valoración das non monetarias.

A responsabilidade dos fundadores alcanzará as persoas por cuxa conta obrasen estes.

CAPÍTULO IV

O desembolso

Sección 1.ª Regras xerais

Artigo 78. *O desembolso do valor nominal das participacións sociais.*

As participacións sociais en que se divida o capital da sociedade de responsabilidade limitada deberán estar integramente asumidas polos socios, e integramente desembolsado o valor nominal de cada unha delas no momento de outorgar a escritura de constitución da sociedade ou de execución do aumento do capital social.

Artigo 79. *O desembolso mínimo do valor nominal das accións.*

As accións en que se divida o capital da sociedade anónima deberán estar integramente subscritas polos socios, e desembolsado, cando menos, nunha cuarta parte o valor nominal de cada unha delas no momento de outorgar a escritura de constitución da sociedade ou de execución do aumento do capital social.

Artigo 80. *Achegas non monetarias aprazadas.*

1. Nas sociedades anónimas, en caso de desembolso parcial das accións subscritas, a escritura deberá expresar se os futuros desembolsos se efectuarán en metálico ou en novas achegas non monetarias. Neste último caso, determinarase na escritura a súa natureza, valor e contido, a forma e o procedemento de efectualas, con mención expresa do prazo do seu desembolso.

2. O prazo de desembolso con cargo a achegas non monetarias non poderá exceder cinco anos desde a constitución da sociedade ou do acordo de aumento do capital social.

3. O informe do experto ou, se é o caso, o informe dos administradores incorporarase como anexo á escritura en que conste a realización dos desembolsos aprazados.

Sección 2.ª Os desembolsos pendentes

Artigo 81. Os desembolsos pendentes.

1. Nas sociedades anónimas, o accionista deberá achegar á sociedade a porción de capital que quedase pendente de desembolso na forma e dentro do prazo previsto polos estatutos sociais.

2. A exixencia do pagamento dos desembolsos pendentes notificaráselles aos afectados ou anunciarase no Boletín Oficial del Registro Mercantil. Entre a data do envío da comunicación ou a do anuncio e a data do pagamento deberá mediar, polo menos, o prazo dun mes.

Artigo 82. Mora do accionista.

Encóntrase en mora o accionista unha vez vencido o prazo fixado polos estatutos sociais para o pagamento da porción de capital non desembolsada ou o acordado ou decidido polos administradores da sociedade, conforme o establecido no artigo anterior.

Artigo 83. Efectos da mora.

1. O accionista que se encontre en mora no pagamento dos desembolsos pendentes non poderá exercer o dereito de voto. O importe das súas accións será deducido do capital social para o cómputo do quórum.

2. Tampouco terá dereito o socio moroso a percibir dividendos ni á subscrición preferente de novas accións nin de obrigacións convertibles.

Unha vez aboado o importe dos desembolsos pendentes xunto cos xuros a deber, poderá o accionista reclamar o pagamento dos dividendos non prescritos, pero non poderá reclamar a subscrición preferente se o prazo para o seu exercicio xa transcorreu.

Artigo 84. Reintegración da sociedade.

1. Cando o accionista se encontre en mora, a sociedade poderá, segundo os casos e atendida a natureza da achega non efectuada, reclamar o cumprimento da obrigación de desembolso, con aboamento do xuro legal e dos danos e perdas causadas pola morosidade ou allear as accións por conta e risco do socio moroso.

2. Cando se deba proceder á venda das accións, o alleamento verificarase por medio dun membro do mercado secundario oficial en que estiveren admitidas á negociación, ou por medio de persoa que der fe pública noutro caso, e comportará, se procede, a substitución do título orixinario por un duplicado.

Se a venda non se puiden efectuar, a acción será amortizada, coa conseguinte redución do capital, e quedarán en beneficio da sociedade as cantidades xa desembolsadas.

Artigo 85. Responsabilidade na transmisión de accións non liberadas.

1. O adquirente de acción non liberada responde solidariamente con todos os transmitentes que o precedan e, á escolla dos administradores da sociedade, do pagamento da parte non desembolsada.

2. A responsabilidade dos transmitentes durará tres anos, contados desde a data da respectiva transmisión. Calquera pacto contrario á responsabilidade solidaria así determinada será nulo.

3. O adquirente que pague poderá reclamar a totalidade do pagado dos adquirentes posteriores.

CAPÍTULO V

As prestacións accesorias

Artigo 86. *Carácter estatutario.*

1. Nos estatutos das sociedades de capital poderanse establecer prestacións accesorias distintas das achegas, expresando o seu contido concreto e determinado e se se deben realizar gratuitamente ou mediante retribución, así como as eventuais cláusulas penais inherentes ao seu incumprimento.

2. En ningún caso as prestacións accesorias poderán integrar o capital social.

3. Os estatutos poderán establecelas con carácter obrigatorio para todos ou algúns dos socios ou vincular a obrigaçión de realizar as prestacións accesorias á titularidade dunha ou varias participacións sociais ou accións concretamente determinadas.

Artigo 87. *Prestacións accesorias retribuídas.*

1. No caso de que as prestacións accesorias sexan retribuídas, os estatutos determinarán a compensación que deban recibir os socios que as realicen.

2. A contía da retribución non poderá exceder en ningún caso o valor que corresponda á prestación.

Artigo 88. *Transmisión de participacións ou de accións con prestación accesorias.*

1. Será necesaria a autorización da sociedade para a transmisión voluntaria por actos inter vivos de calquera participación ou acción pertencente a un socio persoalmente obrigado a realizar prestacións accesorias e para a transmisión daquelas concretas participacións sociais ou accións que leven vinculada a referida obrigaçión.

2. Salvo disposición contraria dos estatutos, nas sociedades de responsabilidade limitada a autorización será competencia da xunta xeral, e, nas sociedades anónimas, dos administradores.

En calquera caso, transcorrido o prazo de dous meses desde que se presentase a solicitude de autorización sen que a sociedade a contestase, considerarase que a autorización foi concedida.

Artigo 89. *Modificación da obrigaçión de realizar prestacións accesorias.*

1. A creación, a modificación e a extinción anticipada da obrigaçión de realizar prestacións accesorias deberase acordar cos requisitos previstos para a modificación dos estatutos e requirirá, ademais, o consentimento individual dos obrigados.

2. Salvo disposición contraria dos estatutos, a condición de socio non se perderá pola falta de realización das prestacións accesorias por causas involuntarias.

TÍTULO IV

Participacións sociais e accións

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 90. *Participacións sociais e accións.*

As participacións sociais na sociedade de responsabilidade limitada e as accións na sociedade anónima son partes alícuotas indivisibles e acumulables do capital social.

Artigo 91. *Atribución da condición de socio.*

Cada participación social e cada acción confiren ao seu titular lexítimo a condición de socio e atribúenlle os dereitos recoñecidos nesta lei e nos estatutos.

Artigo 92. *A acción como valor mobiliario.*

1. As accións poderán estar representadas por medio de títulos ou por medio de anotacións en conta. Nun e outro caso terán a consideración de valores mobiliarios.

2. As participacións sociais non poderán estar representadas por medio de títulos ou de anotacións en conta, nin denominarse accións, e en ningún caso terán o carácter de valores.

CAPÍTULO II

Os dereitos do socio

Sección 1.ª Os dereitos do socio

Artigo 93. *Dereitos do socio.*

Nos termos establecidos nesta lei, salvo os casos nela previstos, o socio terá, como mínimo, os seguintes dereitos:

- a) O de participar na repartición das ganancias sociais e no patrimonio resultante da liquidación.
- b) O de asunción preferente na creación de novas participacións ou o de subscripción preferente na emisión de novas accións ou de obrigacións convertibles en accións.
- c) O de asistir e votar nas xuntas xerais e o de impugnar os acordos sociais.
- d) O de información.

Artigo 94. *Diversidade de dereitos.*

1. As participacións sociais e as accións atribúen aos socios os mesmos dereitos, coas excepcións establecidas ao amparo da lei.

As participacións sociais e as accións poden outorgar dereitos diferentes. As accións que teñan o mesmo contido de dereitos constitúen unha mesma clase de acción. Cando dentro dunha clase se constitúan varias series, todas as que integren unha serie deberán ter igual valor nominal.

2. Para a creación de participacións sociais e a emisión de accións que confiran algún privilexio fronte ás ordinarias, deberanse observar as formalidades prescritas para a modificación de estatutos.

Artigo 95. *Privilexio na repartición das ganancias sociais.*

1. Cando o privilexio consista no dereito a obter un dividendo preferente, as demais participacións sociais ou accións non poderán recibir dividendos con cargo aos beneficios mentres non fose satisfeito o dividendo privilexiado correspondente ao exercicio.

2. A sociedade, salvo que os seus estatutos dispoñan outra cousa, estará obrigada a acordar a repartición dese dividendo se existiren beneficios distribuíbles.

3. Os estatutos deberán establecer as consecuencias da falta de pagamento total ou parcial do dividendo preferente, se este ten ou non carácter acumulativo en relación aos dividendos non satisfeitos, así como os eventuais dereitos dos titulares destas participacións ou accións privilexiadas en relación aos dividendos que poidan corresponder ás demais.

Artigo 96. *Prohibicións en materia de privilexio.*

1. Non é válida a creación de participacións sociais nin a emisión de accións con dereito a percibir un xuro, calquera que sexa a forma da súa determinación.

2. Non se poderán emitir accións que de forma directa ou indirecta alteren a proporcionalidade entre o valor nominal e o dereito de voto ou o dereito de preferencia.

3. Non se poderán crear participacións sociais que de forma directa ou indirecta alteren a proporcionalidade entre o valor nominal e o dereito de preferencia.

Artigo 97. *Igualdade de trato.*

A sociedade deberalles dar un trato igual aos socios que se encontren en condicións idénticas.

Sección 2.ª Participacións sociais e accións sen voto

Artigo 98. *Creación ou emisión.*

As sociedades de responsabilidade limitada poderán crear participacións sociais sen dereito de voto por un importe nominal non superior á metade do capital, e as sociedades anónimas poderán emitir accións sen dereito de voto por un importe nominal non superior á metade do capital social desembolsado.

Artigo 99. *Dividendo preferente.*

1. Os titulares de participacións sociais e as accións sen voto terán dereito a percibir o dividendo anual mínimo fixo ou variable que establezan os estatutos sociais. Unha vez acordado o dividendo mínimo, os seus titulares terán dereito ao mesmo dividendo que corresponda ás participacións sociais ou ás accións ordinarias.

2. Existindo beneficios distribuíbles, a sociedade está obrigada a acordar a repartición do dividendo mínimo a que se refire o parágrafo anterior.

3. De non existiren beneficios distribuíbles ou de non habelos en cantidade suficiente, a parte de dividendo mínimo non pagada deberá ser satisfeita dentro dos cinco exercicios seguintes. Mentres non se satisfaga o dividendo mínimo, as participacións e accións sen voto terán este dereito en igualdade de condicións que as ordinarias e conservarán, en todo caso, as súas vantaxes económicas.

Artigo 100. *Privilexio en caso de redución de capital por perdas.*

1. As participacións sociais e as accións sen voto non quedarán afectadas pola redución do capital social por perdas, calquera que sexa a forma en que se realice, senón cando a redución supere o valor nominal das restantes. Se, como consecuencia da redución, o valor nominal das participacións sociais ou das accións sen voto exceder a metade do capital social da sociedade de responsabilidade limitada ou do desembolsado na anónima, deberase restablecer esa proporción no prazo máximo de dous anos. En caso contrario, procederá a disolución da sociedade.

2. Cando en virtude da redución do capital se amorticen todas as participacións sociais ou todas as accións ordinarias, as sen voto terán este dereito ata que se restableza a proporción prevista legalmente coas ordinarias.

Artigo 101. *Privilexio na cota de liquidación.*

No caso de liquidación da sociedade, as participacións sociais sen voto conferirán ao seu titular o dereito a obter o reembolso do seu valor antes de que se distribúa ningunha cantidade ás restantes. Nas sociedades anónimas o privilexio alcanzará o reembolso do valor desembolsado das accións sen voto.

Artigo 102. *Outros dereitos.*

1. As participacións sociais e as accións sen voto atribuirán aos seus titulares os demais dereitos das ordinarias, salvo o disposto nos artigos anteriores.

2. As accións sen voto non se poderán agrupar para os efectos da designación de vogais do consello de administración polo sistema de representación proporcional. O valor nominal destas accións non se terá en conta para efectos do exercicio dese dereito polos restantes accionistas.

3. As participacións sociais sen voto estarán sometidas ás normas estatutarias e supletorias legais sobre transmisión e dereito de asunción preferente.

Artigo 103. *Modificacións estatutarias lesivas.*

Toda modificación estatutaria que lesione directa ou indirectamente os dereitos das participacións sociais ou de accións sen voto exixirá o acordo da maioría das participacións sociais ou das accións sen voto afectadas.

CAPÍTULO III

Do libro rexistro de socios e o réxime de transmisión das participacións nas sociedades de responsabilidade limitada

Sección 1.ª O libro rexistro de socios

Artigo 104. *Libro rexistro de socios.*

1. A sociedade limitada levará un libro rexistro de socios, no cal se farán constar a titularidade orixinaria e as sucesivas transmisións, voluntarias ou forzosas, das participacións sociais, así como a constitución de dereitos reais e outros gravames sobre elas.

2. A sociedade só reputará socio a quen estea inscrito no dito libro.

3. En cada anotación indícarase a identidade e o domicilio do titular da participación ou do dereito ou gravame constituído sobre aquela.

4. A sociedade só poderá rectificar o contido do libro rexistro se os interesados non se opuxesen á rectificación no prazo dun mes desde a notificación fidedigna do propósito de proceder a ela.

Os datos persoais dos socios poderanse modificar por instancia súa e, entrementes, non producirán efectos fronte á sociedade.

Artigo 105. *Exame e certificación.*

1. Calquera socio poderá examinar o libro rexistro de socios, cuxo mantemento e custodia corresponde ao órgano de administración.

2. O socio e os titulares de dereitos reais ou de gravames sobre as participacións sociais teñen dereito a obter certificación das participacións, dereitos ou gravames rexistrados ao seu nome.

Sección 2.ª A transmisión das participacións

Artigo 106. *Documentación das transmisións.*

1. A transmisión das participacións sociais, así como a constitución do dereito real de peñor sobre elas, deberán constar en documento público.

A constitución de dereitos reais diferentes do referido no parágrafo anterior sobre as participacións sociais deberá constar en escritura pública.

2. O adquirente das participacións sociais poderá exercer os dereitos de socio fronte á sociedade desde que esta teña coñecemento da transmisión ou constitución do gravame.

Artigo 107. *Réxime da transmisión voluntaria por actos inter vivos.*

1. Salvo disposición contraria dos estatutos, será libre a transmisión voluntaria de participacións por actos inter vivos entre socios, así como a realizada en favor do cónxuxe, ascendente ou descendente do socio ou en favor de sociedades pertencentes ao mesmo grupo que a transmitente. Nos demais casos, a transmisión está sometida ás regras e limitacións que establezan os estatutos e, no seu defecto, ás establecidas nesta lei.

2. Na falta de regulación estatutaria, a transmisión voluntaria de participacións sociais por actos inter vivos rexerá polas seguintes regras:

a) O socio que se propoña transmitir a súa participación ou participacións deberá comunicalo por escrito aos administradores, facendo constar o número e características

das participacións que pretende transmitir, a identidade do adquirente e o prezo e demais condicións da transmisión.

b) A transmisión quedará sometida ao consentimento da sociedade, que se expresará mediante acordo da xunta xeral, logo de inclusión do asunto na orde do día, adoptado pola maioría ordinaria establecida pola lei.

c) A sociedade só poderá denegar o consentimento se lle comunica ao transmitente, por conduto notarial, a identidade dun ou varios socios ou terceiros que adquiren a totalidade das participacións. Non será necesaria ningunha comunicación ao transmitente se concorreu á xunta xeral onde se adoptaron eses acordos. Os socios concurrentes á xunta xeral terán preferencia para a adquisición. Se son varios os socios concurrentes interesados en adquirir, distribuiranse as participacións entre todos eles a pro rata da súa participación no capital social.

Cando non sexa posible comunicar a identidade dun ou varios socios ou terceiros adquirentes da totalidade das participacións, a xunta xeral poderá acordar que sexa a propia sociedade a que adquira as participacións que ningún socio ou terceiro aceptado pola xunta queira adquirir, conforme o establecido no artigo 140.

d) O prezo das participacións, a forma de pagamento e as demais condicións da operación serán as convidadas e comunicadas á sociedade polo socio transmitente. Se o pagamento da totalidade ou de parte do prezo estiver aprazado no proxecto de transmisión, para a adquisición das participacións será requisito previo que unha entidade de crédito garanta o pagamento do prezo aprazado.

Nos casos en que a transmisión proxectada for a título oneroso distinto da compravenda ou a título gratuito, o prezo de adquisición será o fixado de común acordo polas partes e, no seu defecto, o valor razoable das participacións o día en que se lle comunicase á sociedade o propósito de transmitir. Entenderase por valor razoable o que determine un auditor de contas, distinto do auditor da sociedade, designado para tal efecto polos administradores desta.

Nos casos de achega a unha sociedade anónima ou comanditaria por accións, entenderase por valor real das participacións o que resulte do informe elaborado polo experto independente nomeado polo rexistrador mercantil.

e) O documento público de transmisión deberase outorgar no prazo dun mes contado desde a comunicación pola sociedade da identidade do adquirente ou adquirentes.

f) O socio poderá transmitir as participacións nas condicións comunicadas á sociedade, cando transcorresen tres meses desde que puxese en coñecemento desta o seu propósito de transmitir sen que a sociedade lle comunicase a identidade do adquirente ou adquirentes.

3. Nos estatutos non se poderá atribuír ao auditor de contas da sociedade a fixación do valor que se tivese que determinar para os efectos da súa transmisión.

Artigo 108. *Cláusulas estatutarias prohibidas.*

1. Serán nulas as cláusulas estatutarias que fagan practicamente libre a transmisión voluntaria das participacións sociais por actos inter vivos.

2. Serán nulas as cláusulas estatutarias polas que o socio que ofrezca a totalidade ou parte das súas participacións quede obrigado a transmitir un número diferente ao das ofrecidas.

3. Só serán válidas as cláusulas que prohiban a transmisión voluntaria das participacións sociais por actos inter vivos, se os estatutos lle recoñecen ao socio o dereito a se separar da sociedade en calquera momento. A incorporación destas cláusulas aos estatutos sociais exixirá o consentimento de todos os socios.

4. Malia o establecido no número anterior, os estatutos poderán impedir a transmisión voluntaria das participacións por actos inter vivos, ou o exercicio do dereito de separación, durante un período de tempo non superior a cinco anos contados desde a constitución da sociedade, ou para as participacións procedentes dunha ampliación de capital, desde o outorgamento da escritura pública da súa execución.

Artigo 109. *Réxime da transmisión forzosa.*

1. O embargo de participacións sociais, en calquera procedemento de constrinximento, deberá ser notificado inmediatamente á sociedade polo xuíz ou autoridade administrativa que o decretase, facendo constar a identidade do embargante, así como as participacións embargadas. A sociedade procederá á anotación do embargo no libro rexistro de socios e remitiralles de inmediato a todos os socios copia da notificación recibida.

2. Realizada a poxa ou, tratándose de calquera outra forma de alleamento forzoso legalmente previsto, no momento anterior á adxudicación, quedará en suspenso a aprobación do remate e a adxudicación das participacións sociais embargadas. O xuíz ou a autoridade administrativa remitiranlle á sociedade testemuño literal da acta de poxa ou do acordo de adxudicación e, se é o caso, da adxudicación solicitada polo acredor. A sociedade trasladará copia dese testemuño a todos os socios no prazo máximo de cinco días contados desde a recepción deste.

3. O remate ou a adxudicación ao acredor serán firmes despois do transcurso dun mes contado desde a recepción pola sociedade do testemuño a que se refire o número anterior. Mentres non adquiren firmeza, os socios e, no seu defecto, e só para o caso de que os estatutos establezan no seu favor o dereito de adquisición preferente, a sociedade, poderanse subrogar no lugar do rematante ou, de ser o caso, do acredor, mediante a aceptación expresa de todas as condicións da poxa e a consignación íntegra do importe do remate ou, de ser o caso, da adxudicación ao acredor e de todos os gastos causados. Se a subrogación for exercida por varios socios, as participacións distribuiranse entre todos pro rata das súas respectivas partes sociais.

Artigo 110. *Réxime da transmisión mortis causa.*

1. A adquisición dalgunha participación social por sucesión hereditaria confírelle ao herdeiro ou legatario a condición de socio.

2. Malia o disposto no número anterior, os estatutos poderán establecer a favor dos socios sobreviventes, e, no seu defecto, a favor da sociedade, un dereito de adquisición das participacións do socio falecido, apreciadas no valor razoable que tivesen o día do falecemento do socio, cuxo prezo se pagará ao contado. A valoración rexerese polo disposto nesta lei para os casos de separación de socios e o dereito de adquisición deberase exercer no prazo máximo de tres meses contados desde a comunicación á sociedade da adquisición hereditaria.

Artigo 111. *Réxime xeral das transmisións.*

O réxime da transmisión das participacións sociais será o vixente na data en que o socio comunicase á sociedade o propósito de transmitir ou, de ser o caso, na data de falecemento do socio ou na da adxudicación xudicial ou administrativa.

Artigo 112. *Ineficacia das transmisións con infracción de lei ou dos estatutos.*

As transmisións de participacións sociais que non se axusten ao previsto na lei ou, se é o caso, ao establecido nos estatutos non producirán ningún efecto fronte á sociedade.

CAPÍTULO IV

A representación e a transmisión das accións

Sección 1.ª Representación das accións

Subsección 1.ª Representación mediante títulos

Artigo 113. *Representación mediante títulos.*

1. As accións representadas por medio de títulos poderán ser nominativas ou ao portador, pero revestirán necesariamente a forma nominativa mentres non fose enteiramente

desembolsado o seu importe, cando a súa transmisibilidade estea suxeita a restricións, cando leven consigo prestacións accesorias ou cando así o exixan disposicións especiais.

2. Cando as accións se deban representar por medio de títulos, o accionista terá dereito a recibir os que lle correspondan, libres de gastos.

Artigo 114. *Título da acción.*

1. Os títulos, calquera que sexa a súa clase, estarán numerados correlativamente, expediranse en libros talonarios, poderán incorporar unha ou máis accións da mesma serie e conterán, como mínimo, as seguintes mencións:

a) A denominación e o domicilio da sociedade, os datos identificadores da súa inscrición no Rexistro Mercantil e o número de identificación fiscal.

b) O valor nominal da acción, o seu número, a serie a que pertence e, no caso de que sexa privilexiada, os dereitos especiais que outorgue.

c) A súa condición de nominativa ou ao portador.

d) As restricións á súa libre transmisibilidade, cando se establecesen.

e) A suma desembolsada ou a indicación de estar a acción completamente liberada.

f) As prestacións accesorias, no caso de que as leven consigo.

g) A subscripción dun ou varios administradores, que se poderá facer mediante reprodución mecánica da sinatura. Neste caso expedirase acta notarial pola cal se acredite a identidade das sinaturas reproducidas mecanicamente con que se estampen en presenza do notario autorizante. A acta deberá ser inscrita no Rexistro Mercantil antes de pór en circulación os títulos.

2. No suposto de accións sen voto, esta circunstancia farase constar de forma destacada no título.

Artigo 115. *Resgardos provisionais.*

1. Os resgardos provisionais das accións revestirán necesariamente forma nominativa.

2. As disposicións dos artigos 114, 116 e 122 deberán ser observadas, en canto resulten aplicables, para os resgardos provisionais.

Artigo 116. *Libro rexistro de accións nominativas.*

1. As accións nominativas figurarán nun libro rexistro que levará a sociedade, no cal se inscribirán as sucesivas transferencias das accións, con expresión do nome, apelidos, razón ou denominación social, de ser o caso, nacionalidade e domicilio dos sucesivos titulares, así como a constitución de dereitos reais e outros gravames sobre aquelas.

2. A sociedade só reputará accionista a quen estea inscrito no dito libro.

3. Calquera accionista que o solicite poderá examinar o libro rexistro de accións nominativas.

4. A sociedade só poderá rectificar as inscricións que repute falsas ou inexactas cando lles notificase aos interesados a súa intención de proceder en tal sentido e estes non manifestasen a súa oposición durante os trinta días seguintes ao da notificación.

5. Mentres non se imprimisen e entregasen os títulos das accións nominativas, o accionista ten dereito a obter certificación das inscritas ao seu nome.

Artigo 117. *Substitución de títulos.*

1. Sempre que sexa procedente a substitución dos títulos das accións ou doutros títulos emitidos pola sociedade, esta poderá anulalos cando non fosen presentados para o seu troco dentro do prazo publicado para o efecto no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun dos xornais de maior circulación na provincia onde a sociedade teña o seu domicilio. Ese prazo non poderá ser inferior a un mes.

2. Os títulos anulados serán substituídos por outros cuxa emisión se anunciará igualmente no Boletín Oficial del Registro Mercantil e no diario en que se publicase o anuncio do troco.

Se os títulos foren nominativos, entregaranse ou remitiranse á persoa a cuxo nome figuren ou aos seus herdeiros, logo de xustificaren o seu dereito.

Se aquela non puiden ser atopada ou se os títulos foren ao portador, quedarán depositados por conta de quen xustifique a súa titularidade.

3. Transcorridos tres anos desde o día da constitución do depósito, os títulos emitidos en lugar dos anulados poderán ser vendidos pola sociedade por conta e risco dos interesados e a través dun membro da bolsa, se estiveren admitidos a negociación no mercado bolsista, ou coa intervención de notario se non o estiveren.

O importe líquido da venda dos títulos será depositado á disposición dos interesados no Banco de España ou na Caixa Xeral de Depósitos.

Subsección 2.ª Representación mediante anotacións en conta

Artigo 118. *Representación mediante anotacións en conta.*

1. As accións representadas por medio de anotacións en conta rexeranse polo disposto na normativa reguladora do mercado de valores.

2. Esta modalidade de representación das accións tamén se poderá adoptar nos supostos de nominatividade obrigatoria previstos polo artigo 113.

Nese caso, cando as accións non fosen enteiramente desembolsadas, ou cando leven consigo prestacións accesorias, tales circunstancias deberanse consignar na anotación en conta.

3. As entidades que de acordo coa normativa reguladora do mercado de valores deban levar os rexistros dos valores representados por medio de anotacións en conta, están obrigadas a comunicar á sociedade emisora os datos necesarios para a identificación dos seus accionistas.

Artigo 119. *Modificación das anotacións en conta.*

A modificación das características das accións representadas por medio de anotacións en conta farase pública unha vez que fose formalizada de acordo co previsto nesta lei e na normativa reguladora do mercado de valores, no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun dos xornais de maior circulación na provincia onde a sociedade teña o seu domicilio.

Sección 2.ª Transmisión das accións

Artigo 120. *Transmisión de accións.*

1. Mentres non se imprimisen e entregasen os títulos, a transmisión de accións procederá de acordo coas normas sobre a cesión de créditos e demais dereitos incorporais.

Tratándose de accións nominativas, os administradores, unha vez que resulte acreditada a transmisión, inscribirana de inmediato no libro rexistro de accións nominativas.

2. Unha vez impresos e entregados os títulos, a transmisión das accións ao portador suxeitarase ao disposto no artigo 545 do Código de comercio.

As accións nominativas tamén se poderán transmitir mediante endoso, caso en que serán de aplicación, na medida en que sexan compatibles coa natureza do título, os artigos 15, 16, 19 e 20 da Lei cambiaria e do cheque. A transmisión deberase acreditar fronte á sociedade mediante a exhibición do título. Os administradores, unha vez comprobada a regularidade da cadea de endosos, inscribirán a transmisión no libro rexistro de accións nominativas.

Artigo 121. *Constitución de dereitos reais limitados sobre as accións.*

1. A constitución de dereitos reais limitados sobre as accións procederá de acordo co disposto polo dereito común.

2. Tratándose de accións nominativas, a constitución de dereitos reais poderase efectuar por medio de endoso acompañado, segundo os casos, da cláusula valor en garantía ou valor en usufruto ou de calquera outra equivalente.

A inscrición no libro rexistro de accións nominativas terá lugar de conformidade co establecido para a transmisión no artigo anterior.

No caso de que os títulos sobre os cales recae o seu dereito non fosen impresos e entregados, o acredor pignoraticio e o usufrutuario terán dereito a obter da sociedade unha certificación da inscrición do seu dereito no libro rexistro de accións nominativas.

Artigo 122. *Lexitimación do accionista.*

Unha vez impresos e entregados os títulos, a súa exhibición ou, de ser o caso, a do certificado acreditativo do seu depósito nunha entidade autorizada será precisa para o exercicio dos dereitos do accionista. Tratándose de accións nominativas, a exhibición só será precisa para obter a correspondente inscrición no libro rexistro de accións nominativas.

Artigo 123. *Restricións á libre transmisibilidade.*

1. Só serán válidas fronte á sociedade as restricións ou condicionamentos á libre transmisibilidade das accións cando recaian sobre accións nominativas e estean expresamente impostas polos estatutos.

Cando as limitacións se establezan a través de modificación estatutaria, os accionistas afectados que non votasen a favor de tal acordo non quedarán sometidos a el durante un prazo de tres meses contado desde a publicación do acordo no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

2. Serán nulas as cláusulas estatutarias que fagan practicamente intransmisible a acción.

3. A transmisibilidade das accións só se poderá condicionar á autorización previa da sociedade cando os estatutos mencionen as causas que permitan denegala.

Salvo prescrición contraria dos estatutos, a autorización será concedida ou denegada polos administradores da sociedade.

En calquera caso, transcorrido o prazo de dous meses desde que se presentou a solicitude de autorización sen que a sociedade a contestase, considerárase que a autorización foi concedida.

Artigo 124. *Transmisións mortis causa.*

1. As restricións estatutarias á transmisibilidade das accións só serán aplicables ás adquisicións por causa de morte cando así o establezcan expresamente os propios estatutos.

2. Neste suposto, para rexeitar a inscrición da transmisión no libro rexistro de accións nominativas, a sociedade deberá presentar ao herdeiro un adquirente das accións ou ofrecerse a adquirilas ela mesma polo seu valor razoable no momento en que se solicitou a inscrición, de acordo co previsto para a adquisición derivativa de accións propias no artigo 146.

Entenderase como valor razoable o que determine un auditor de contas, distinto ao auditor da sociedade, que, por solicitude de calquera interesado, nomeen para tal efecto os administradores da sociedade.

Artigo 125. *Transmisións forzosas.*

O establecido no artigo anterior aplicarase cando a adquisición das accións se producise como consecuencia dun procedemento xudicial ou administrativo de execución.

CAPÍTULO V

Copropiedade e dereitos reais sobre participacións sociais ou accións

Artigo 126. *Copropiedade de participacións sociais ou de accións.*

En caso de copropiedade sobre unha ou varias participacións ou accións, os copropietarios deberán designar unha única persoa para o exercicio dos dereitos de socio e responderán solidariamente fronte á sociedade de cantas obrigas deriven desta condición. A mesma regra se aplicará aos demais supostos de cotitularidade de dereitos sobre participacións ou accións.

Artigo 127. *Usufruto de participacións sociais ou de accións.*

1. En caso de usufruto de participacións ou de accións, a calidade de socio reside no propietario nu, pero o usufrutuário terá dereito en todo caso aos dividendos acordados pola sociedade durante o usufruto. Salvo disposición contraria dos estatutos, o exercicio dos demais dereitos do socio correspóndelle ao propietario nu.

O usufrutuário queda obrigado a facilitar ao propietario nu o exercicio destes dereitos.

2. Nas relacións entre o usufrutuário e o propietario nu rexerá o que determine o título constitutivo do usufruto e, no seu defecto, o previsto nesta lei e, supletoriamente, o disposto no Código civil.

Artigo 128. *Regras de liquidación do usufruto.*

1. Finalizado o usufruto, o usufrutuário poderá exixir do propietario nu o incremento de valor experimentado polas participacións ou accións usufrutuadas que corresponda aos beneficios propios da explotación da sociedade integrados durante o usufruto nas reservas expresas que figuren no balance da sociedade, calquera que sexa a súa natureza ou denominación.

2. Disolta a sociedade durante o usufruto, o usufrutuário poderá exixir do propietario unha parte da cota de liquidación equivalente ao incremento de valor das participacións ou accións usufrutuadas previsto no número anterior. O usufruto estenderase ao resto da cota de liquidación.

3. Se as partes non chegaren a un acordo sobre o importe que hai que aboar nos supostos previstos nos dous números anteriores, este será fixado, por petición de calquera delas e por conta de ambas, por un auditor de contas, distinto do auditor da sociedade, que designe para tal efecto o Rexistro Mercantil.

4. O título constitutivo do usufruto de participacións poderá dispor regras de liquidación distintas ás previstas neste artigo.

Artigo 129. *Usufruto e dereitos de preferencia.*

1. Nos casos de aumento do capital da sociedade, se o propietario nu non exercese ou allease o dereito de asunción ou de subscrición preferente dez días antes da extinción do prazo fixado para o seu exercicio, estará lexitimado o usufrutuário para proceder á venda dos dereitos ou á asunción ou subscrición das participacións ou accións.

2. Cando sexan alleados os dereitos de asunción ou de subscrición ben polo propietario nu ben polo usufrutuário, o usufruto estenderase ao importe obtido polo alleamento.

3. Cando sexan asumidas novas participacións ou sexan subscritas novas accións ben polo propietario nu ben polo usufrutuário, o usufruto estenderase ás participacións ou accións cuxo desembolso se puiden realizar co valor total dos dereitos utilizados na asunción ou subscrición, calculado polo seu valor teórico. O resto das participacións asumidas ou das accións subscritas pertencerá en plena propiedade a aquel que desembolsase o seu importe.

4. Se durante o usufruto se aumentase o capital con cargo aos beneficios ou reservas constituídas durante este, as novas participacións ou accións corresponderán ao propietario nu, pero estenderase a elas o usufruto.

5. O título constitutivo do usufruto de participacións poderá establecer regras distintas ás previstas nos números anteriores.

6. Na sociedade anónima, o usufrutuário terá os mesmos dereitos nos casos de emisión de obrigacións convertibles en accións da sociedade.

Artigo 130. *Usufruto de accións non liberadas.*

1. Cando o usufruto recaer sobre accións non liberadas totalmente, o propietario nu será o obrigado fronte á sociedade a efectuar o pagamento da parte non desembolsada. Efectuado o pagamento, terá dereito a exixir do usufrutuário, ata o importe dos froitos, o xuro legal da cantidade investida.

2. Se non cumprir esa obrigación cinco días antes do vencemento do prazo fixado para realizar o pagamento, poderá facelo o usufrutuário, sen prexuízo de repetir contra o propietario nu ao rematar o usufruto.

Artigo 131. *Pagamento de compensacións.*

1. As cantidades que se deban pagar en virtude do disposto no artigo 128 poderanse aboar ben en metálico ben en participacións ou accións da mesma clase que as que estivesen suxeitas a usufruto, calculando o seu valor en virtude do que lles corresponda conforme o último balance da sociedade que fose aprobado.

2. A mesma regra se aplicará respecto das cantidades que se deban aboar en virtude do artigo 129, cando o usufruto sexa de accións, e do artigo 130. Cando o usufruto recaia sobre participacións, as cantidades que se deban pagar polo propietario nu ao usufrutuário en virtude do artigo 129 aboaranse en diñeiro.

Artigo 132. *Peñor de participacións ou de accións.*

1. Salvo disposición contraria dos estatutos, en caso de peñor de participacións ou accións, corresponderalle ao propietario o exercicio dos dereitos de socio.

O acredor pignoraticio queda obrigado a facilitar o exercicio destes dereitos.

2. No caso de execución do peñor de participacións, aplicaranse as regras previstas para o caso de transmisión forzosa polo artigo 109.

3. Na sociedade anónima, se o propietario incumprir a obrigación de desembolso pendente, o acredor pignoraticio poderá cumprir por si esta obrigación ou proceder á realización do peñor.

Artigo 133. *Embargo de participacións ou de accións.*

En caso de embargo de participacións ou de accións, observaranse as disposicións contidas no artigo anterior sempre que sexan compatibles co réxime específico do embargo.

CAPÍTULO VI

Os negocios sobre as propias participacións e accións

Sección 1.ª Adquisición orixinaria

Artigo 134. *Prohibición.*

En ningún caso as sociedades de capital poderán asumir ou subscribir as súas propias participacións ou accións nin as creadas ou emitidas pola súa sociedade dominante.

Artigo 135. *Adquisición orixinaria pola sociedade de responsabilidade limitada.*

A adquisición orixinaria pola sociedade de responsabilidade limitada de participacións propias ou de participacións ou accións da sociedade dominante será nula de pleno dereito.

Artigo 136. *Adquisición orixinaria pola sociedade anónima.*

1. As accións subscritas que infrinxan a prohibición do artigo 134 serán propiedade da sociedade anónima subscritora.

2. Cando se trate de subscrición de accións propias, a obrigaçión de desembolsar recaerá solidariamente sobre os socios fundadores ou os promotores e, en caso de aumento de capital social, sobre os administradores.

3. Cando se trate de asunción de participacións sociais ou de subscrición de accións da sociedade dominante, a obrigaçión de desembolsar recaerá solidariamente sobre os administradores da sociedade adquirente e os da sociedade dominante.

Artigo 137. *Adquisición realizada por persoa interposta.*

1. No caso de que a asunción ou a subscrición fose realizada por persoa interposta, os fundadores e, se é o caso, os administradores responderán solidariamente do desembolso das participacións asumidas ou das accións subscritas.

2. A mesma responsabilidade alcanzará os promotores da sociedade anónima.

Artigo 138. *Exención de responsabilidade.*

Quedarán exentos da responsabilidade prevista nos dous artigos anteriores os que demostren non ter incorrido en culpa.

Artigo 139. *Consecuencias da infracción.*

1. As participacións sociais e as accións adquiridas por sociedade anónima en contravención do disposto no artigo 134 deberán ser alleadas no prazo máximo dun ano contado desde a data da primeira adquisición.

2. Transcorrido este prazo sen que tivese lugar o alleamento, os administradores procederán de inmediato a convocar xunta xeral para que acorde a amortización das accións propias coa conseguinte redución do capital social.

3. No caso de que a sociedade non reducise o capital social dentro dos dous meses seguintes á data de finalización do prazo para o alleamento, calquera interesado poderá solicitar a redución do capital ao xuíz do mercantil do lugar do domicilio social. Os administradores están obrigados a solicitar a redución xudicial do capital social cando o acordo da xunta fose contrario a esa redución ou non puidese ser logrado.

4. As participacións sociais ou accións da sociedade dominante serán alleadas xudicialmente por instancia de parte interesada.

Sección 2.ª Adquisición derivativa

Subsección 1.ª Adquisición derivativa realizada por sociedade de responsabilidade limitada

Artigo 140. *Adquisicións derivativas permitidas.*

1. A sociedade de responsabilidade limitada só poderá adquirir as súas propias participacións, ou participacións ou accións da súa sociedade dominante nos seguintes casos:

a) Cando formen parte dun patrimonio adquirido a título universal, ou sexan adquiridas a título gratuito ou como consecuencia dunha adxudicación xudicial para satisfacer un crédito da sociedade contra o titular delas.

b) Cando as participacións propias se adquiran en execución dun acordo de redución do capital adoptado pola xunta xeral.

c) Cando as participacións propias se adquiran no caso previsto no artigo 109.3.

d) Cando a adquisición fose autorizada pola xunta xeral, se efectúe con cargo a beneficios ou reservas de libre disposición e teña por obxecto participacións dun socio separado ou excluído da sociedade, participacións que se adquiran como consecuencia da aplicación dunha cláusula restritiva da súa transmisión, ou participacións transmitidas mortis causa.

2. As adquisicións realizadas fóra destes casos serán nulas de pleno dereito.

Artigo 141. *Amortización ou alleamento.*

1. As participacións propias adquiridas pola sociedade de responsabilidade limitada deberán ser amortizadas ou alleadas, respectando neste caso o réxime legal e estatutario de transmisión, no prazo de tres anos. O alleamento non se poderá efectuar a un prezo inferior ao valor razoable das participacións, fixado conforme o previsto nesta lei para os casos de separación de socios. Cando a adquisición non comporte devolución de achegas aos socios, a sociedade deberá dotar unha reserva polo importe do valor nominal das participacións amortizadas, a cal será indispoñible ata que transcorran cinco anos contados desde a publicación da redución no Boletín Oficial del Registro Mercantil, salvo que antes do vencemento dese prazo fosen satisfeitas todas as débedas sociais contraídas con anterioridade á data en que a redución for oponible a terceiros.

2. Se as participacións non fosen alleadas no prazo sinalado, a sociedade deberá acordar inmediatamente a súa amortización e a redución do capital. Se a sociedade omite estas medidas, calquera interesado poderá solicitar a súa adopción pola autoridade xudicial. Os administradores da sociedade adquirente están obrigados a solicitar a adopción xudicial destas medidas, cando, polas circunstancias que foren, non se poida lograr o correspondente acordo de amortización e de redución do capital.

3. As participacións ou accións da sociedade dominante deberán ser alleadas no prazo máximo dun ano contado desde a súa adquisición. Mentres non sexan alleadas, será de aplicación o disposto no artigo 148.

Artigo 142. *Réxime das participacións propias e das participacións ou accións da sociedade dominante.*

1. Mentres permanezan en poder da sociedade adquirente, quedarán en suspenso todos os dereitos correspondentes ás participacións propias e ás participacións ou accións da sociedade dominante.

2. No patrimonio neto do balance establecerase unha reserva equivalente ao importe das participacións ou accións adquiridas, computado no activo, que se deberá manter mentres non sexan alleadas.

Artigo 143. *Negocios prohibidos á sociedade de responsabilidade limitada.*

1. A sociedade de responsabilidade limitada non poderá aceptar en peñor ou noutra forma de garantía as súas propias participacións ou as participacións creadas nin as accións emitidas por sociedade do grupo a que pertenza.

2. A sociedade de responsabilidade limitada non poderá anticipar fondos, conceder créditos ou préstamos, prestar garantía nin facilitar asistencia financeira para a adquisición das súas propias participacións ou das participacións creadas ou as accións emitidas por sociedade do grupo a que a sociedade pertenza.

Subsección 2.ª *Adquisición derivativa realizada por sociedade anónima*Artigo 144. *Supostos de libre adquisición.*

A sociedade anónima poderá adquirir as súas propias accións, ou as participacións ou accións da súa sociedade dominante, nos seguintes casos:

- a) Cando as accións propias se adquiran en execución dun acordo de redución do capital adoptado pola xunta xeral da sociedade.
- b) Cando as participacións ou accións formen parte dun patrimonio adquirido a título universal.
- c) Cando as participacións ou as accións que estean integramente liberadas sexan adquiridas a título grauíto.
- d) Cando as participacións ou as accións integramente liberadas se adquiran como consecuencia dunha adxudicación xudicial para satisfacer un crédito da sociedade fronte ao seu titular.

Artigo 145. *Obrigación de allear.*

1. As participacións ou accións adquiridas conforme o disposto nas letras b) e c) do artigo anterior deberán ser alleadas nun prazo máximo de tres anos contados desde a data de adquisición, salvo que previamente fosen amortizadas mediante redución do capital social ou que, sumadas ás que xa posúan a sociedade adquirente e as súas filiais e, de ser o caso, a sociedade dominante e as súas filiais, non excedan o vinte por cento do capital social.

2. Transcorrido o prazo a que se refire o número anterior sen que tivese lugar o alleamento, será de aplicación o previsto nos números 2 e 3 do artigo 139.

Artigo 146. *Adquisicións derivativas condicionadas.*

1. A sociedade anónima tamén poderá adquirir as súas propias accións e as participacións creadas ou as accións emitidas pola súa sociedade dominante cando concorran as seguintes condicións:

a) Que a adquisición fose autorizada mediante acordo da xunta xeral, que deberá establecer as modalidades da adquisición, o número máximo de participacións ou de accións que se van adquirir, o contravalor mínimo e máximo, cando a adquisición sexa onerosa, e a duración da autorización, que non poderá exceder cinco anos.

Cando a adquisición teña por obxecto participacións ou accións da sociedade dominante, a autorización deberá proceder tamén da xunta xeral desta sociedade.

Cando a adquisición teña por obxecto accións que deban ser entregadas directamente aos traballadores ou administradores da sociedade, ou como consecuencia do exercicio de dereitos de opción de que aqueles sexan titulares, o acordo da xunta deberá expresar que a autorización se concede con esta finalidade.

b) Que a adquisición, comprendidas as accións que a sociedade ou persoa que actúe en nome propio pero por conta daquela adquirise con anterioridade e teña en carteira, non produza o efecto de que o patrimonio neto resulte inferior ao importe do capital social máis as reservas legal ou estatutariamente indispoñibles.

Para estes efectos, considerarase patrimonio neto o importe que se cualifique como tal conforme os criterios para confeccionar as contas anuais, minorado no importe dos beneficios imputados directamente a el e incrementado no importe do capital social suscrito non exixido, así como no importe do nominal e das primas de emisión do capital social suscrito que estea rexistrado contablemente como pasivo.

2. O valor nominal das accións adquiridas directa ou indirectamente, sumándose ao das que xa posúan a sociedade adquirente e as súas filiais, e, de ser o caso, a sociedade dominante e as súas filiais, non poderá ser superior ao vinte por cento.

3. Os administradores deberán controlar especialmente que, no momento de calquera adquisición autorizada, se respecten as condicións establecidas neste artigo.

4. Será nula a adquisición pola sociedade de accións propias parcialmente desembolsadas, salvo que a adquisición sexa a título gratuito, e das que leven aparellada a obrigaición de realizar prestacións accesorias.

Artigo 147. *Consecuencias da infracción.*

Será de aplicación o establecido no artigo 139 ás adquisicións derivativas realizadas pola sociedade anónima en contravención do disposto no artigo anterior.

Artigo 148. *Réxime das accións propias e das participacións ou accións da sociedade dominante.*

Cando unha sociedade adquirise accións propias ou participacións ou accións da súa sociedade dominante, aplicaranse as seguintes normas:

a) Quedará en suspenso o exercicio do dereito de voto e dos demais dereitos políticos incorporados ás accións propias e ás participacións ou accións da sociedade dominante.

Os dereitos económicos inherentes ás accións propias, excepción feita do dereito á asignación gratuita de novas accións, serán atribuídos proporcionalmente ao resto das accións.

b) As accións propias computaranse no capital para os efectos de calcular as cotas necesarias para a constitución e adopción de acordos na xunta.

c) Establecerase no patrimonio neto unha reserva indispoñible equivalente ao importe das participacións ou accións da sociedade dominante computado no activo. Esta reserva deberase manter mentres as participacións ou accións non sexan alleadas.

d) O informe de xestión da sociedade adquirente e, de ser o caso, o da sociedade dominante deberán mencionar como mínimo:

1.º Os motivos das adquisicións e dos alleamentos realizados durante o exercicio.

2.º O número e valor nominal das participacións ou accións adquiridas e alleadas durante o exercicio e a fracción do capital social que representan.

3.º En caso de adquisición ou alleamento a título oneroso, a contraprestación polas participacións ou accións.

4.º O número e valor nominal do total das participacións ou accións adquiridas e conservadas en carteira pola propia sociedade ou por persoa interposta e a fracción do capital social que representan.

Sección 3.ª Aceptación en garantía e asistencia financeira na sociedade anónima

Artigo 149. *Aceptación en garantía de accións propias e de participacións ou accións da sociedade dominante.*

1. A sociedade anónima só poderá aceptar en peñor ou noutra forma de garantía as súas propias accións ou as participacións creadas ou as accións emitidas pola sociedade dominante dentro dos límites e cos mesmos requisitos aplicables á súa adquisición.

2. O disposto no número anterior non se aplicará ás operacións feitas no ámbito das actividades ordinarias dos bancos e demais entidades de crédito. Estas operacións, no entanto, deberán cumprir o requisito a que se refire a norma terceira do artigo anterior.

3. O establecido no artigo anterior será de aplicación, en canto resulte compatible, ás participacións ou accións posuídas en concepto de peñor ou doutra forma de garantía.

Artigo 150. *Asistencia financeira para a adquisición de accións propias e de participacións ou accións da sociedade dominante.*

1. A sociedade anónima non poderá anticipar fondos, conceder préstamos, prestar garantías nin facilitar ningún tipo de asistencia financeira para a adquisición das súas accións ou de participacións ou accións da súa sociedade dominante por un terceiro.

2. A prohibición establecida no número anterior non se aplicará aos negocios dirixidos a lle facilitar ao persoal da sociedade a adquisición das accións da propia sociedade ou de participacións ou accións de calquera outra sociedade pertencente ao mesmo grupo.

3. A prohibición establecida no punto primeiro non se aplicará ás operacións efectuadas por bancos e demais entidades de crédito no ámbito das operacións ordinarias propias do seu obxecto social que se sufraguen con cargo a bens libres da sociedade.

No patrimonio neto do balance, a sociedade deberá establecer unha reserva equivalente ao importe dos créditos anotados no activo.

Sección 4.ª As participacións recíprocas

Artigo 151. Participacións recíprocas.

Non se poderán establecer participacións recíprocas que excedan o dez por cento da cifra de capital das sociedades participadas. A prohibición afectará tamén as participacións circulares constituídas por medio de sociedades filiais.

Artigo 152. Consecuencias da infracción.

1. A violación do disposto no artigo anterior determinará a obrigaición a cargo da sociedade que reciba antes a notificación a que se refire o artigo 155 de reducir ao dez por cento a súa participación no capital da outra sociedade.

Se ambas as sociedades recibisen simultaneamente a dita notificación, a obrigaición de reducir correrá a cargo das dúas, non sendo que cheguen a un acordo para que a redución sexa efectuada soamente por unha delas.

2. A redución a que se refire o número anterior deberase levar a cabo no prazo máximo dun ano contado desde a data da notificación, quedando mentres tanto en suspenso o dereito de voto correspondente ás participacións excedentes.

O prazo para a redución será de tres anos para as participacións adquiridas en calquera das circunstancias previstas polo artigo 144.

3. O incumprimento da obrigaición de redución establecida nos números anteriores determinará a venda xudicial das participacións excedentes por instancia de parte interesada e a suspensión dos dereitos correspondentes a todas as participacións que a sociedade incumplidora deteña na outra sociedade.

Artigo 153. Reserva de participacións recíprocas.

No patrimonio neto da sociedade obrigada á redución establecerase unha reserva equivalente ao importe das participacións recíprocas que excedan o dez por cento do capital computadas no activo.

Artigo 154. Exclusión do réxime de participacións recíprocas.

A disciplina contida nos tres artigos anteriores non será de aplicación ás participacións recíprocas establecidas entre unha sociedade filial e a súa sociedade dominante.

Artigo 155. Notificación.

1. A sociedade que, por si mesma ou por medio dunha sociedade filial, chegue a posuír máis do dez por cento do capital doutra sociedade, deberá notificarlo de inmediato, quedando mentres tanto suspendidos os dereitos correspondentes ás súas participacións.

Esta notificación deberase repetir para cada unha das sucesivas adquisicións que superen o 5 por cento do capital.

2. As notificacións previstas no número anterior recolleranse nas memorias explicativas de ambas as sociedades.

Sección 5.ª Disposicións comúns

Artigo 156. *Persoa interposta.*

1. Reputarase nulo calquera acordo entre a sociedade e outra persoa en virtude do cal esta se obrigue ou se lexitime para realizar en nome propio pero por conta daquela algunha das operacións que neste capítulo se lle prohibe realizar á sociedade.

Os negocios realizados pola persoa interposta con terceiros entenderanse efectuados por conta propia e non producirán ningún efecto sobre a sociedade.

2. Os negocios realizados por persoa interposta, cando a súa realización non estiver prohibida á sociedade, así como as participacións ou accións propias, ou da sociedade dominante, sobre as cales recaian tales negocios, quedan sometidos ás disposicións deste capítulo.

Artigo 157. *Réxime sancionador.*

1. Reputarase infracción ou incumprimento das obrigacións ou a vulneración das prohibicións establecidas para as sociedades anónimas nas seccións 1.ª e 3.ª, así como na subsección 2.ª da sección 2.ª deste capítulo.

Reputará infracción a vulneración das prohibicións establecidas para as sociedades de responsabilidade limitada na sección 1.ª e a subsección 1.ª da sección 2.ª deste capítulo.

2. As infraccións anteriores sancionaranse con multa por importe de ata o valor nominal das participacións asumidas ou accións subscritas, adquiridas ou aceptadas en garantía pola sociedade ou adquiridas por un terceiro con asistencia financeira ou, se é o caso, as non alleadas ou amortizadas. O incumprimento do deber de allear ou amortizar será considerado como infracción independente.

Para a gradación da multa terase en conta a entidade da infracción, así como os prexuízos ocasionados á sociedade, aos seus socios e a terceiros.

3. Reputaranse como responsables da infracción os administradores da sociedade infractora e, de ser o caso, os da sociedade dominante que inducisen a cometer a infracción. Consideraranse como administradores non só os membros do consello de administración, senón tamén os directivos ou persoas con poder de representación da sociedade infractora. A responsabilidade exixirase conforme os criterios previstos nos artigos 225, 226, 236 e 237.

4. As infraccións e as sancións contidas neste artigo prescribirán aos tres anos, computándose de acordo co disposto no artigo 132 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

5. Na sociedade de responsabilidade limitada, as infraccións sancionaranse logo da instrución do procedemento polo Ministerio de Economía e Facenda, con audiencia dos interesados e conforme o Regulamento do procedemento para o exercicio da potestade sancionadora.

6. Na sociedade anónima, a competencia para a iniciación, instrución e resolución dos expedientes sancionadores resultantes do disposto neste capítulo atribúese á Comisión Nacional do Mercado de Valores. No caso de que o expediente sancionador recaese sobre os administradores dunha entidade de crédito ou dunha entidade aseguradora, ou sobre os administradores dunha entidade integrada nun grupo consolidable de entidades financeiras suxeito á supervisión do Banco de España ou da Dirección Xeral de Seguros, a Comisión Nacional do Mercado de Valores comunicarlles ás mencionadas entidades supervisoras a apertura do expediente, as cales deberán tamén informar con carácter previo á resolución.

Artigo 158. *Aplicación a sociedades estranxeiras.*

As disposicións deste capítulo referidas a operacións que teñen por obxecto participacións ou accións da sociedade dominante serán de aplicación aínda cando a sociedade que as realice non sexa de nacionalidade española.

TÍTULO V

A xunta xeral

CAPÍTULO I

A xunta xeral

Artigo 159. *Xunta xeral.*

1. Os socios, reunidos en xunta xeral, decidirán pola maioría legal ou estatutariamente establecida nos asuntos propios da competencia da xunta.
2. Todos os socios, mesmo os disidentes e os que non participasen na reunión, quedan sometidos aos acordos da xunta xeral.

CAPÍTULO II

Competencia da xunta

Artigo 160. *Competencia da xunta.*

É competencia da xunta xeral deliberar e acordar sobre os seguintes asuntos:

- a) A aprobación das contas anuais, a aplicación do resultado e a aprobación da xestión social.
- b) O nomeamento e a separación dos administradores, dos liquidadores e, se é o caso, dos auditores de contas, así como o exercicio da acción social de responsabilidade contra calquera deles.
- c) A modificación dos estatutos sociais.
- d) O aumento e a redución do capital social.
- e) A supresión ou limitación do dereito de subscripción preferente e de asunción preferente.
- f) A transformación, a fusión, a escisión ou a cesión global de activo e pasivo e o traslado de domicilio ao estranxeiro.
- g) A disolución da sociedade.
- h) A aprobación do balance final de liquidación.
- i) Calquera outro asunto que determine a lei ou os estatutos.

Artigo 161. *Intervención da xunta xeral en asuntos de xestión.*

Salvo disposición contraria dos estatutos, a xunta xeral da sociedade de responsabilidade limitada poderá impartir instrucións ao órgano de administración ou someter a autorización a adopción polo dito órgano de decisións ou acordos sobre determinados asuntos de xestión, sen prexuízo do establecido no artigo 234.

Artigo 162. *Concesión de créditos e garantías a socios e administradores.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada a xunta xeral, mediante acordo concreto para cada caso, poderá anticipar fondos, conceder préstamos, prestar garantías e facilitarles asistencia financeira aos seus socios e administradores.
2. Non será necesario o acordo da xunta xeral para realizar os actos anteriores en favor doutra sociedade pertencente ao mesmo grupo.

CAPÍTULO III

Clases de xuntas

Artigo 163. *Clases de xuntas.*

As xuntas xerais das sociedades de capital poderán ser ordinarias ou extraordinarias.

Artigo 164. *Xunta ordinaria.*

1. A xunta xeral ordinaria, previamente convocada para o efecto, reunirse necesariamente dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio, para, se é o caso, aprobar a xestión social, as contas do exercicio anterior e resolver sobre a aplicación do resultado.

2. A xunta xeral ordinaria será válida aínda que fose convocada ou se realice fóra de prazo.

Artigo 165. *Xunta extraordinaria.*

Toda xunta que non sexa a prevista no artigo anterior terá a consideración de xunta xeral extraordinaria.

CAPÍTULO IV

Convocatoria

Artigo 166. *Competencia para convocar.*

A xunta xeral será convocada polos administradores e, de ser o caso, polos liquidadores da sociedade.

Artigo 167. *Deber de convocar.*

Os administradores convocarán a xunta xeral sempre que o consideren necesario ou conveniente para os intereses sociais e, en todo caso, nas datas ou períodos que determinen a lei e os estatutos.

Artigo 168. *Solicitud de convocatoria pola minoría.*

Os administradores deberán convocar a xunta xeral cando o soliciten un ou varios socios que representen, cando menos, o cinco por cento do capital social, expresando na solicitude os asuntos que se van tratar.

Neste caso, a xunta xeral deberá ser convocada para a súa realización dentro do mes seguinte á data en que se requirisen notarialmente os administradores para convocala, e deberán incluír necesariamente na orde do día os asuntos que fosen obxecto de solicitude.

Artigo 169. *Convocatoria xudicial.*

1. Se a xunta xeral ordinaria ou as xuntas xerais previstas nos estatutos non fosen convocadas dentro do correspondente prazo legal ou estatutariamente establecido, poderá selo, por solicitude de calquera socio, polo xuíz do mercantil do domicilio social e logo de audiencia dos administradores.

2. Se os administradores non atenden oportunamente a solicitude de convocatoria da xunta xeral efectuada pola minoría, poderá realizar a convocatoria o xuíz do mercantil do domicilio social, logo de audiencia dos administradores.

Artigo 170. *Réxime da convocatoria xudicial.*

1. Cando proceda convocatoria xudicial da xunta, o xuíz resolverá no prazo dun mes desde que lle fose formulada a solicitude e, se a acordar, designará libremente o presidente e o secretario da xunta.
2. Contra a resolución pola que se acuerde a convocatoria xudicial da xunta non caberá ningún recurso.
3. Os gastos da convocatoria xudicial serán por conta da sociedade.

Artigo 171. *Convocatoria en casos especiais.*

En caso de morte ou de cesamento do administrador único, de todos os administradores solidarios, dalgún dos administradores mancomunados, ou da maioría dos membros do consello de administración, sen que existan suplentes, calquera socio poderá solicitar do xuíz do mercantil do domicilio social a convocatoria de xunta xeral para o nomeamento dos administradores.

Ademais, calquera dos administradores que permanezan no exercicio do cargo poderá convocar a xunta xeral con ese único obxecto.

Artigo 172. *Complemento de convocatoria.*

1. Na sociedade anónima, os accionistas que representen, polo menos, o cinco por cento do capital social, poderán solicitar que se publique un complemento á convocatoria dunha xunta xeral de accionistas incluíndo un ou máis puntos na orde do día. O exercicio deste dereito deberase facer mediante notificación fidedigna que se deberá recibir no domicilio social dentro dos cinco días seguintes ao da publicación da convocatoria.

2. O complemento da convocatoria deberase publicar con quince días de antelación como mínimo á data establecida para a reunión da xunta.

A falta de publicación do complemento da convocatoria no prazo legalmente fixado será causa de nulidade da xunta.

Artigo 173. *Forma da convocatoria.*

1. A xunta xeral será convocada mediante anuncio publicado no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun dos diarios de maior circulación na provincia en que estea situado o domicilio social.

2. Os estatutos das sociedades de responsabilidade limitada poderán establecer, en substitución do sistema anterior, que a convocatoria se realice mediante anuncio publicado nun determinado diario de circulación no termo municipal en que estea situado o domicilio social, ou por calquera procedemento de comunicación, individual e escrita, que asegure a recepción do anuncio por todos os socios no domicilio designado para o efecto ou no que conste no libro rexistro de socios. En caso de socios que residan no estranxeiro, os estatutos poderán prever que só serán individualmente convocados se designasen un lugar do territorio nacional para notificacións.

Artigo 174. *Contido da convocatoria.*

1. En todo caso, a convocatoria expresará o nome da sociedade, a data e hora da reunión, así como a orde do día, na cal figurarán os asuntos que se van tratar.

2. Na sociedade de responsabilidade limitada, no anuncio de convocatoria por medio de comunicación individual e escrita, figurará, así mesmo, o nome da persoa ou persoas que realicen a comunicación.

Artigo 175. *Lugar de realización.*

Salvo disposición contraria dos estatutos, a xunta xeral realizarase no termo municipal onde a sociedade teña o seu domicilio. Se na convocatoria non figurase o lugar de realización, entenderase que a xunta foi convocada para a súa realización no domicilio social.

Artigo 176. *Prazo previo da convocatoria.*

1. Entre a convocatoria e a data prevista para a realización da reunión deberá existir un prazo de, polo menos, un mes nas sociedades anónimas e quince días nas sociedades de responsabilidade limitada. Queda a salvo o establecido para o complemento de convocatoria.

2. Nos casos de convocatoria individual a cada socio, o prazo computarase a partir da data en que for remitido o anuncio ao último deles.

Artigo 177. *Segunda convocatoria.*

1. No anuncio da convocatoria das sociedades anónimas, poderase facer constar, así mesmo, a data en que, se proceder, se reunirá a xunta en segunda convocatoria.

2. Entre a primeira e a segunda reunión deberá mediar, polo menos, un prazo de vinte e catro horas.

3. Se a xunta xeral debidamente convocada non se celebrar en primeira convocatoria, nin se previse no anuncio a data da segunda, deberá esta ser anunciada, cos mesmos requisitos de publicidade que a primeira, dentro dos quince días seguintes á data da xunta non realizada e con oito de antelación á data da reunión.

CAPÍTULO V

Xunta universal

Artigo 178. *Xunta universal.*

1. A xunta xeral quedará validamente constituída para tratar calquera asunto, sen necesidade de convocatoria previa, sempre que estea presente ou representada a totalidade do capital social e os concorrentes acepten por unanimidade a realización da reunión.

2. A xunta universal poderase reunir en calquera lugar do territorio nacional ou do estranxeiro.

CAPÍTULO VI

Asistencia, representación e voto

Artigo 179. *Dereito de asistencia.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada todos os socios teñen dereito a asistir á xunta xeral. Os estatutos non poderán exixir para a asistencia á xunta xeral a titularidade dun número mínimo de participacións.

2. Nas sociedades anónimas os estatutos poderán exixir, respecto de todas as accións, calquera que sexa a súa clase ou serie, a posesión dun número mínimo para asistir á xunta xeral sen que, en ningún caso, o número exixido poida ser superior ao un por mil do capital social.

3. Na sociedade anónima os estatutos poderán condicionar o dereito de asistencia á xunta xeral á lexitimación anticipada do accionista, pero en ningún caso poderán impedir o exercicio de tal dereito aos titulares de accións nominativas e de accións representadas por medio de anotacións en conta que as teñan inscritas nos seus respectivos rexistros con cinco días de antelación a aquel en que teña que realizarse a xunta, nin aos tedores de accións ao portador que coa mesma antelación efectuasen o depósito das súas accións ou, se é o caso, do certificado acreditativo do seu depósito nunha entidade autorizada, na forma prevista polos estatutos. Se os estatutos non conteñen unha previsión a este último respecto, o depósito poderáse facer no domicilio social.

O documento que acredite o cumprimento destes requisitos será nominativo e producirá eficacia lexitimadora fronte á sociedade.

Artigo 180. *Deber de asistencia dos administradores.*

Os administradores deberán asistir ás xuntas xerais.

Artigo 181. *Autorización para asistir.*

1. Os estatutos poderán autorizar ou ordenar a asistencia de directores, xerentes, técnicos e demais persoas que teñan interese na boa marcha dos asuntos sociais.

2. O presidente da xunta xeral poderá autorizar a asistencia de calquera outra persoa que xulgue conveniente. A xunta, non obstante, poderá revogar esa autorización.

3. O disposto no número anterior será de aplicación á sociedade de responsabilidade limitada, salvo que os estatutos dispuxesen outra cousa.

Artigo 182. *Asistencia telemática.*

Se nas sociedades anónimas os estatutos prevén a posibilidade de asistencia á xunta por medios telemáticos, que garantan debidamente a identidade do suxeito, na convocatoria describíranse os prazos, formas e modos de exercicio dos dereitos dos accionistas previstos polos administradores para permitir o ordenado desenvolvemento da xunta. En particular, os administradores poderán determinar que as intervencións e propostas de acordos que, conforme esta lei, teñan intención de formular os que vaian asistir por medios telemáticos, se remitan á sociedade con anterioridade ao momento da constitución da xunta. As respostas aos accionistas que exerzan o seu dereito de información durante a xunta producíranse por escrito durante os sete días seguintes ao da finalización da xunta.

Artigo 183. *Representación voluntaria na xunta xeral da sociedade de responsabilidade limitada.*

1. O socio só se poderá facer representar na xunta xeral polo seu cónxuxe, ascendente ou descendente, por outro socio ou por persoa que represente poder xeral conferido en documento público con facultades para administrar todo o patrimonio que o representado tiver en territorio nacional.

Os estatutos poderán autorizar a representación por medio doutras persoas.

2. A representación deberase conferir por escrito. Se non constar en documento público, deberá ser especial para cada xunta.

3. A representación comprenderá a totalidade das participacións de que sexa titular o socio representado.

Artigo 184. *Representación voluntaria na xunta xeral da sociedade anónima.*

1. Todo accionista que teña dereito de asistencia poderase facer representar na xunta xeral por medio doutra persoa, aínda que esta non sexa accionista. Os estatutos poderán limitar esta facultade.

2. A representación deberase conferir por escrito ou por medios de comunicación a distancia que cumpran cos requisitos establecidos nesta lei para o exercicio do dereito de voto a distancia e con carácter especial para cada xunta.

Artigo 185. *Revogación da representación.*

A representación é sempre revogable. A asistencia persoal á xunta do representado terá valor de revogación.

Artigo 186. *Solicitud pública de representación nas sociedades anónimas.*

1. Nas sociedades anónimas, no caso de que os propios administradores, as entidades depositarias dos títulos ou as encargadas do rexistro de anotacións en conta soliciten a representación para si ou para outro e, en xeral, sempre que a solicitude se formule de forma pública, o documento en que conste o poder deberá conter ou levar

anexa a orde do día, así como a solicitude de instrucións para o exercicio do dereito de voto e a indicación do sentido en que votará o representante en caso de que non se impartan instrucións precisas.

2. Por excepción, o representante poderá votar en sentido distinto cando se presenten circunstancias ignoradas no momento do envío das instrucións e se corra o risco de prexudicar os intereses do representado. En caso de voto emitido en sentido distinto ás instrucións, o representante deberá informar inmediatamente o representado, por medio de escrito en que explique as razóns do voto.

3. Entenderase que houbo solicitude pública cando unha mesma persoa posúa a representación de máis de tres accionistas.

4. O disposto neste artigo será de aplicación aos membros do consello de control dunha sociedade anónima europea domiciliada en España que optase polo sistema dual.

Artigo 187. *Inaplicabilidade das restricións.*

As restricións legais previstas nos artigos 184 e 186 non serán de aplicación cando o representante sexa o cónxuxe ou un ascendente ou descendente do representado nin tampouco cando aquel posúa poder xeral conferido en documento público con facultades para administrar todo o patrimonio que o representado tiver en territorio nacional.

Artigo 188. *Dereito de voto.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada, salvo disposición contraria dos estatutos sociais, cada participación social concede ao seu titular o dereito a emitir un voto.

2. Na sociedade anónima non será válida a creación de accións que de forma directa ou indirecta alteren a proporcionalidade entre o valor nominal da acción e o dereito de voto.

3. Na sociedade anónima, os estatutos poderán fixar con carácter xeral o número máximo de votos que pode emitir un mesmo accionista ou sociedades pertencentes a un mesmo grupo, salvo o previsto para as sociedades cotizadas.

Artigo 189. *Especialidades no exercicio dos dereitos de asistencia e voto nas sociedades anónimas.*

1. Para o exercicio do dereito de asistencia ás xuntas e o de voto será lícita a agrupación de accións.

2. De conformidade co que se dispoña nos estatutos, o voto das propostas sobre puntos comprendidos na orde do día de calquera clase de xunta xeral poderao delegar ou exercer o accionista mediante correspondencia postal, electrónica ou calquera outro medio de comunicación a distancia, sempre que se garanta debidamente a identidade do suxeito que exerce o seu dereito de voto.

3. Os accionistas que emitan os seus votos a distancia deberán ser tidos en conta para os efectos de constitución da xunta como presentes.

Artigo 190. *Conflicto de intereses na sociedade de responsabilidade limitada.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada o socio non poderá exercer o dereito de voto correspondente ás súas participacións cando se trate de adoptar un acordo que o autorice para transmitir participacións de que sexa titular, que o exclúa da sociedade, que o libere dunha obrigaón ou lle conceda un dereito, ou polo que a sociedade decida anticiparlle fondos, concederlle créditos ou préstamos, prestar garantías no seu favor ou facilitarlle asistencia financeira, así como cando, sendo administrador, o acordo se refira á dispensa da prohibición de competencia ou ao establecemento coa sociedade dunha relación de prestación de calquera tipo de obras ou servizos.

2. As participacións sociais do socio que se encontre nalgunha das situacións de conflito de intereses recollidas no número anterior deduciranse do capital social para o cómputo da maioría de votos que en cada caso sexa necesaria.

CAPÍTULO VII

Constitución da xunta e adopción de acordos*Sección 1.ª Constitución da xunta*Artigo 191. *Mesa da xunta.*

Salvo disposición contraria dos estatutos, o presidente e o secretario da xunta xeral serán os do consello de administración e, no seu defecto, os designados polos socios concorrentes ao comezo da reunión.

Artigo 192. *Lista de asistentes.*

1. Antes de entrar na orde do día formarase a lista dos asistentes, expresando o carácter ou representación de cada un e o número de participacións ou de accións propias ou alleas con que concorran.

2. Ao final da lista determinarase o número de socios presentes ou representados, así como o importe do capital de que sexan titulares, especificando o que corresponde aos socios con dereito de voto.

3. Nas sociedades de responsabilidade limitada, a lista de asistentes incluírase necesariamente na acta.

Artigo 193. *Constitución da xunta da sociedade anónima.*

1. Nas sociedades anónimas a xunta xeral de accionistas quedará validamente constituída en primeira convocatoria cando os accionistas presentes ou representados posúan, polo menos, o vinte e cinco por cento do capital suscrito con dereito de voto. Os estatutos poderán fixar un quórum superior.

2. En segunda convocatoria, será válida a constitución da xunta calquera que sexa o capital concorrente a ela, salvo que os estatutos fixen un quórum determinado, o cal, necesariamente, deberá ser inferior ao que aqueles establecesen ou exixa a lei para a primeira convocatoria.

Artigo 194. *Quórum de constitución reforzado en casos especiais.*

1. Nas sociedades anónimas, para que a xunta xeral ordinaria ou extraordinaria poida acordar validamente o aumento ou a redución do capital e calquera outra modificación dos estatutos sociais, a emisión de obrigacións, a supresión ou a limitación do dereito de adquisición preferente de novas accións, así como a transformación, a fusión, a escisión ou a cesión global de activo e pasivo e o traslado de domicilio ao estranxeiro, será necesaria, en primeira convocatoria, a concurrencia de accionistas presentes ou representados que posúan, polo menos, o cincuenta por cento do capital suscrito con dereito de voto.

2. En segunda convocatoria será suficiente a concurrencia do vinte e cinco por cento dese capital.

3. Os estatutos sociais poderán elevar os quórum previstos nos números anteriores.

Artigo 195. *Prórroga das sesións.*

1. As xuntas xerais terán lugar o día sinalado na convocatoria, pero poderán ser prorrogadas as súas sesións durante un ou máis días consecutivos.

2. A prórroga poderase acordar por proposta dos administradores ou por petición dun número de socios que represente a cuarta parte do capital presente na xunta.

3. Calquera que sexa o número das sesións en que teña lugar a xunta, considerarase única, redactando unha única acta para todas as sesións.

Sección 2.ª Dereito de información

Artigo 196. *Dereito de información na sociedade de responsabilidade limitada.*

1. Os socios da sociedade de responsabilidade limitada poderán solicitar por escrito, con anterioridade á reunión da xunta xeral ou verbalmente durante esta, os informes ou aclaracións que consideren precisos sobre os asuntos comprendidos na orde do día.

2. O órgano de administración estará obrigado a proporcionarllelos, en forma oral ou escrita de acordo co momento e a natureza da información solicitada, salvo nos casos en que, a xuízo do propio órgano, a publicidade desta prexudique o interese social.

3. Non procederá a denegación da información cando a solicitude estea apoiada por socios que representen, polo menos, o vinte e cinco por cento do capital social.

Artigo 197. *Dereito de información na sociedade anónima.*

1. Os accionistas poderán solicitar dos administradores, acerca dos asuntos comprendidos na orde do día, as informacións ou aclaracións que coiden precisas, ou formular por escrito as preguntas que consideren pertinentes ata o sétimo día anterior ao previsto para a realización da xunta.

Os administradores estarán obrigados a facilitar a información por escrito ata o día da realización da xunta xeral.

2. Durante a realización da xunta xeral, os accionistas da sociedade poderán solicitar verbalmente as informacións ou aclaracións que consideren convenientes acerca dos asuntos comprendidos na orde do día e, en caso de non ser posible satisfacer o dereito do accionista nese momento, os administradores estarán obrigados a facilitar esa información por escrito dentro dos sete días seguintes ao da terminación da xunta.

3. Os administradores estarán obrigados a proporcionar a información solicitada ao abeiro dos dous números anteriores, salvo nos casos en que, a xuízo do presidente, a publicidade da información solicitada prexudique o interese social.

4. Non procederá a denegación de información cando a solicitude estea apoiada por accionistas que representen, cando menos, a cuarta parte do capital social.

Sección 3.ª Adopción de acordos

Subsección 1.ª Maiorías na sociedade de responsabilidade limitada

Artigo 198. *Maioría ordinaria.*

Na sociedade de responsabilidade limitada os acordos sociais adoptaranse por maioría dos votos validamente emitidos, sempre que representen polo menos un terzo dos votos correspondentes ás participacións sociais en que se divida o capital social. Non se computarán os votos en branco.

Artigo 199. *Maioría legal reforzada.*

Por excepción ao disposto no artigo anterior:

a) O aumento ou a redución do capital e calquera outra modificación dos estatutos sociais requirirán o voto favorable de máis da metade dos votos correspondentes ás participacións en que se divida o capital social.

b) A autorización aos administradores para que se dediquen, por conta propia ou allea, ao mesmo, análogo ou complementario xénero de actividade que constitúa o obxecto social; a supresión ou a limitación do dereito de preferencia nos aumentos do capital; a transformación, a fusión, a escisión, a cesión global de activo e pasivo, o traslado do domicilio ao estranxeiro e a exclusión de socios requirirán o voto favorable de, polo menos, dous terzos dos votos correspondentes ás participacións en que se divida o capital social.

Artigo 200. *Maioría estatutaria reforzada.*

1. Para todos ou algúns asuntos determinados, os estatutos poderán exixir unha porcentaxe de votos favorables superior á establecida pola lei, sen chegar á unanimidade.

2. Os estatutos poderán exixir, ademais da proporción de votos legal ou estatutariamente establecida, o voto favorable dun determinado número de socios.

Subsección 2.ª Maiorías na sociedade anónima

Artigo 201. *Maiorías.*

1. Na sociedade anónima os acordos sociais adoptaranse por maioría ordinaria dos votos dos accionistas presentes ou representados.

2. Para a adopción dos acordos a que se refire o artigo 194 será necesario o voto favorable dos dous terzos do capital presente ou representado na xunta cando en segunda convocatoria concorran accionistas que representen o vinte e cinco por cento ou máis do capital suscrito con dereito de voto sen alcanzar o cincuenta por cento.

3. Os estatutos sociais poderán elevar as maiorías previstas nos números anteriores.

CAPÍTULO VIII

A acta da xunta

Artigo 202. *Acta da xunta.*

1. Todos os acordos sociais deberán constar en acta.

2. A acta deberá ser aprobada pola propia xunta ao final da reunión ou, no seu defecto, e dentro do prazo de quince días, polo presidente da xunta xeral e dous socios interventores, un en representación da maioría e outro pola minoría.

3. Os acordos sociais poderanse executar a partir da data da aprobación da acta en que consten.

Artigo 203. *Acta notarial.*

1. Os administradores poderán requirir a presenza de notario para que levante acta da xunta xeral e estarán obrigados a facelo sempre que, con cinco días de antelación ao previsto para a realización da xunta, o soliciten socios que representen, polo menos, o un por cento do capital social na sociedade anónima ou o cinco por cento na sociedade de responsabilidade limitada. Neste caso, os acordos só serán eficaces se constan en acta notarial.

2. A acta notarial non se someterá a trámite de aprobación, terá a consideración de acta da xunta e os acordos que consten nela poderanse executar a partir da data do seu peche.

3. Os honorarios notariais serán por conta da sociedade.

CAPÍTULO IX

A impugnación de acordos

Artigo 204. *Acordos impugnables.*

1. Son impugnables os acordos sociais que sexan contrarios á lei, se opoñan aos estatutos ou lesionen o interese social en beneficio dun ou varios socios ou de terceiros.

2. Serán nulos os acordos contrarios á lei. Os demais acordos a que se refire o número anterior serán anulables.

3. Non será procedente a impugnación dun acordo social cando fose deixado sen efecto ou substituído validamente por outro.

Artigo 205. *Caducidade da acción de impugnación.*

1. A acción de impugnación dos acordos nulos caducará no prazo dun ano. Quedan exceptuados desta regra os acordos que pola súa causa ou contido resulten contrarios á orde pública.

2. A acción de impugnación dos acordos anulables caducará aos corenta días.

3. Os prazos de caducidade previstos nos números anteriores computaranse desde a data de adopción do acordo e, se foren inscribibles, desde a data da súa publicación no «Boletín Oficial del Registro Mercantil».

Artigo 206. *Lexitimación para impugnar.*

1. Para a impugnación dos acordos nulos están lexitimados todos os socios, os administradores e calquera terceiro que acredite interese lexítimo.

2. Para a impugnación de acordos anulables están lexitimados os socios asistentes á xunta que fixesen constar en acta a súa oposición ao acordo, os ausentes e os que fosen ilexitimamente privados do voto, así como os administradores.

3. As accións de impugnación deberanse dirixir contra a sociedade.

Cando o actor teña a representación exclusiva da sociedade e a xunta non teña designado ninguén para tal efecto, o xuíz nomeará a persoa que debe representala no proceso, entre os socios que votasen a favor do acordo impugnado.

4. Os socios que votasen a favor do acordo impugnado poderán intervir á súa custa no proceso para manter a súa validez.

Artigo 207. *Procedemento de impugnación.*

1. Para a impugnación dos acordos sociais, seguiranse os trámites do xuízo ordinario e as disposicións contidas na Lei de axuízamento civil.

2. No caso de que sexa posible eliminar a causa de impugnación, o xuíz, por solicitude da sociedade demandada, outorgará un prazo razoable para que aquela poida ser emendada.

Artigo 208. *Sentenza estimatoria da impugnación.*

1. A sentenza firme que declare a nulidade dun acordo inscribible deberase inscribir no Rexistro Mercantil. O «Boletín Oficial del Registro Mercantil» publicará un extracto.

2. No caso de que o acordo impugnado estiver inscrito no Rexistro Mercantil, a sentenza determinará, ademais, a cancelación da súa inscrición, así como a dos asentos posteriores que resulten contraditorios con ela.

TÍTULO VI

A administración da sociedade

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 209. *Competencia do órgano de administración.*

É competencia dos administradores a xestión e a representación da sociedade nos termos establecidos nesta lei.

Artigo 210. *Modos de organizar a administración.*

1. A administración da sociedade poderase confiar a un administrador único, a varios administradores que actúen de forma solidaria ou de forma conxunta ou a un consello de administración.

2. Na sociedade anónima, cando a administración conxunta se confíe a dous administradores, estes actuarán de forma mancomunada e, cando se confíe a máis de dous administradores, constituirán consello de administración.

3. Na sociedade de responsabilidade limitada os estatutos sociais poderán establecer distintos modos de organizar a administración atribuíndolle á xunta de socios a facultade de optar alternativamente por calquera deles sen necesidade de modificación estatutaria.

4. Todo acordo que altere o modo de organizar a administración da sociedade, constitúa ou non modificación dos estatutos sociais, consignarase en escritura pública e inscribírase no Rexistro Mercantil.

Artigo 211. *Determinación do número de administradores.*

Cando os estatutos establezan soamente o mínimo e o máximo, correspóndelle á xunta xeral a determinación do número de administradores, sen máis límites que os establecidos pola lei.

CAPÍTULO II

Os administradores

Artigo 212. *Requisitos subxectivos.*

1. Os administradores da sociedade de capital poderán ser persoas físicas ou xurídicas.

2. Salvo disposición contraria dos estatutos, para ser nomeado administrador non se requirirá a condición de socio.

Artigo 213. *Prohibicións.*

1. Non poden ser administradores os menores de idade non emancipados, os xudicialmente incapacitados, as persoas inhabilitadas conforme a Lei concursal mentres non concluíse o período de inhabilitación fixado na sentenza de cualificación do concurso e os condenados por delitos contra a liberdade, contra o patrimonio ou contra a orde socioeconómica, contra a seguridade colectiva, contra a Administración de xustiza ou por calquera clase de falsidade, así como aqueles que por razón do seu cargo non poidan exercer o comercio.

2. Tampouco poderán ser administradores os funcionarios ao servizo da Administración pública con funcións ao seu cargo que se relacionen coas actividades propias das sociedades de que se trate, os xuíces ou maxistrados e as demais persoas afectadas por unha incompatibilidade legal.

Artigo 214. *Nomeamento e aceptación.*

1. A competencia para o nomeamento dos administradores correspóndelle á xunta de socios sen máis excepcións que as establecidas na lei.

2. En defecto de disposición estatutaria, a xunta xeral poderá fixar as garantías que os administradores deberán prestar ou relevalos desta prestación.

3. O nomeamento dos administradores producirá efecto desde o momento da súa aceptación.

Artigo 215. *Inscripción do nomeamento.*

1. O nomeamento dos administradores, unha vez aceptado, deberá ser presentado para inscrición no Rexistro Mercantil facendo constar a identidade dos nomeados e, en relación aos administradores que teñan atribuída a representación da sociedade, se poden actuar por si sós ou necesitan facelo conxuntamente.

2. A presentación para inscrición deberase realizar dentro dos dez días seguintes á data da aceptación.

Artigo 216. *Administradores suplentes.*

1. Salvo disposición contraria dos estatutos sociais, poderán ser nomeados suplentes dos administradores para o caso de que cesen por calquera causa un ou varios deles. O nomeamento e aceptación dos suplentes como administradores inscribíranse no Rexistro Mercantil unha vez producido o cesamento do anterior titular.

2. Se os estatutos sociais establecesen un prazo determinado de duración do cargo de administrador, o nomeamento do suplente entenderase efectuado polo período pendente de cumprir pola persoa cuxa vacante se cubra.

Artigo 217. *Remuneración dos administradores.*

1. O cargo de administrador é gratuito, non sendo que os estatutos sociais establezan o contrario e determinen o sistema de retribución.

2. Cando a retribución non teña como base unha participación nos beneficios, a remuneración dos administradores será fixada para cada exercicio por acordo da xunta xeral de conformidade co previsto nos estatutos.

Artigo 218. *Remuneración mediante participación en beneficios.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada cando a retribución teña como base unha participación nos beneficios, os estatutos sociais determinarán concretamente a participación ou a súa porcentaxe máxima, que en ningún caso poderá ser superior ao dez por cento dos beneficios repartibles entre os socios.

2. Na sociedade anónima cando a retribución consista nunha participación nas ganancias, só poderá ser detraída dos beneficios líquidos e despois de estar cubertas as atencións da reserva legal e da estatutaria e de térselles recoñecido aos accionistas un dividendo do catro por cento, ou o tipo máis alto que os estatutos establecesen.

Artigo 219. *Remuneración mediante entrega de accións.*

1. Na sociedade anónima a retribución consistente na entrega de accións ou de dereitos de opción sobre elas ou que estea referenciada ao valor das accións deberase prever expresamente nos estatutos, e a súa aplicación requirirá un acordo da xunta xeral.

2. O acordo da xunta xeral expresará, se é o caso, o número de accións que se van entregar, o prezo de exercicio dos dereitos de opción, o valor das accións que se tome como referencia e o prazo de duración deste sistema de retribución.

Artigo 220. *Prestación de servizos dos administradores.*

Na sociedade de responsabilidade limitada o establecemento ou a modificación de calquera clase de relacións de prestación de servizos ou de obra entre a sociedade e un ou varios dos seus administradores requirirá acordo da xunta xeral.

Artigo 221. *Duración do cargo.*

1. Os administradores da sociedade de responsabilidade limitada exercerán o seu cargo por tempo indefinido, salvo que os estatutos establezan un prazo determinado, caso en que poderán ser reelixidos unha ou máis veces por períodos de igual duración.

2. Os administradores da sociedade anónima exercerán o cargo durante o prazo que sinalen os estatutos sociais, que non poderá exceder seis anos e deberá ser igual para todos eles.

Os administradores poderán ser reelixidos para o cargo, unha ou varias veces, por períodos de igual duración máxima.

Artigo 222. *Caducidade.*

O nomeamento dos administradores caducará cando, vencido o prazo, se realizase xunta xeral ou transcorrese o prazo para a realización da xunta que debe resolver sobre a aprobación das contas do exercicio anterior.

Artigo 223. *Cesamento dos administradores.*

1. Os administradores poderán ser separados do seu cargo en calquera momento pola xunta xeral aínda cando a separación non conste na orde do día.

2. Na sociedade limitada os estatutos poderán exixir para o acordo de separación unha maioría reforzada que non poderá ser superior aos dous terzos dos votos correspondentes ás participacións en que se divida o capital social.

Artigo 224. *Supostos especiais de cesamento de administradores da sociedade anónima.*

1. Os administradores que estiveren incurso en calquera das prohibicións legais deberán ser inmediatamente destituídos, por solicitude de calquera accionista, sen prexuízo da responsabilidade en que poidan incorrer pola súa conduta desleal.

2. Os administradores e as persoas que baixo calquera forma teñan intereses opostos aos da sociedade cesarán no seu cargo por solicitude de calquera socio por acordo da xunta xeral.

CAPÍTULO III

Os deberes dos administradores

Artigo 225. *Deber de dilixente administración.*

1. Os administradores desempeñarán o seu cargo coa dilixencia dun ordenado empresario.

2. Cada un dos administradores deberase informar dilixentemente da marcha da sociedade.

Artigo 226. *Deber de lealdade.*

Os administradores desempeñarán o seu cargo como un representante leal en defensa do interese social, entendido como interese da sociedade, e cumprirán os deberes impostos polas leis e os estatutos.

Artigo 227. *Prohibición de utilizar o nome da sociedade e de invocar a condición de administrador.*

Os administradores non poderán utilizar o nome da sociedade nin invocar a súa condición de administradores desta para a realización de operacións por conta propia ou de persoas vinculadas a eles.

Artigo 228. *Prohibición de aproveitar oportunidades de negocio.*

Ningún administrador poderá realizar, en beneficio propio ou de persoas vinculadas a el, investimentos ou calquera operación ligada aos bens da sociedade, das cales teña coñecemento con ocasión do exercicio do cargo, cando o investimento ou a operación fose ofrecida á sociedade ou a sociedade teña interese nela, sempre que a sociedade non desestimase ese investimento ou operación sen mediar influencia do administrador.

Artigo 229. *Situacións de conflito de intereses.*

1. Os administradores deberanlle comunicar ao consello de administración e, no seu defecto, aos outros administradores ou, en caso de administrador único, á xunta xeral,

calquera situación de conflito, directo ou indirecto, que puideren ter co interese da sociedade.

O administrador afectado absterase de intervir nos acordos ou decisións relativos á operación a que o conflito se refira.

2. Os administradores deberán, así mesmo, comunicar a participación directa ou indirecta que, tanto eles como as persoas vinculadas a que se refire o artigo 231, tivesen no capital dunha sociedade co mesmo, análogo ou complementario xénero de actividade ao que constituía o obxecto social, e comunicarán igualmente os cargos ou as funcións que nela exerzan.

3. As situacións de conflito de intereses previstas nos números anteriores serán obxecto de información na memoria.

Artigo 230. *Prohibición de competencia.*

1. Os administradores non se poderán dedicar, por conta propia ou allea, ao mesmo, análogo ou complementario xénero de actividade que constituía o obxecto social, salvo autorización expresa da sociedade, mediante acordo da xunta xeral, efecto para o cal deberán realizar a comunicación prevista no artigo anterior.

2. Na sociedade de responsabilidade limitada calquera socio poderá solicitar do xuíz do mercantil do domicilio social o cesamento do administrador que infrinxise a prohibición anterior.

3. Na sociedade anónima, por petición de calquera accionista, a xunta xeral resolverá sobre o cesamento dos administradores que o sexan doutra sociedade competidora.

Artigo 231. *Persoas vinculadas aos administradores.*

1. Para os efectos dos artigos anteriores, terán a consideración de persoas vinculadas aos administradores:

- a) O cónxuxe do administrador ou as persoas con análoga relación de afectividade.
- b) Os ascendentes, descendentes e irmáns do administrador ou do cónxuxe do administrador.
- c) Os cónxuxes dos ascendentes, dos descendentes e dos irmáns do administrador.
- d) As sociedades en que o administrador, por si ou por persoa interposta, se encontre nalgunha das situacións previstas no punto primeiro do artigo 42 do Código de comercio.

2. Respecto do administrador persoa xurídica, entenderanse que son persoas vinculadas as seguintes:

- a) Os socios que se encontren, respecto do administrador persoa xurídica, nalgunha das situacións recollidas no punto primeiro do artigo 42 do Código de comercio.
- b) Os administradores, de dereito ou de feito, os liquidadores e os apoderados con poderes xerais do administrador persoa xurídica.
- c) As sociedades que formen parte do mesmo grupo e os seus socios.
- d) As persoas que respecto do representante do administrador persoa xurídica teñan a consideración de persoas vinculadas aos administradores de conformidade co que se establece no parágrafo anterior.

Artigo 232. *Deber de segredo.*

1. Os administradores, aínda despois de cesaren nas súas funcións, deberán gardar segredo das informacións de carácter confidencial, e están obrigados a gardar reserva das informacións, datos, informes ou antecedentes que coñezan como consecuencia do exercicio do cargo, sen que estas poidan ser comunicadas a terceiros ou ser obxecto de divulgación cando puiden ter consecuencias prexudiciais para o interese social.

2. Exceptúanse do deber a que se refire o número anterior os supostos en que as leis permitan a súa comunicación ou divulgación a terceiro ou que, se é o caso, sexan requiridos

ou deban remitir ás respectivas autoridades de supervisión, caso en que a cesión de información se deberá axustar ao disposto polas leis.

3. Cando o administrador sexa persoa xurídica, o deber de segredo recaerá sobre o representante desta, sen prexuízo do cumprimento da obrigaición que teñan de informar aquela.

CAPÍTULO IV

A representación da sociedade

Artigo 233. *Atribución do poder de representación.*

1. Na sociedade de capital a representación da sociedade, en xuízo ou fóra del, correspóndelles aos administradores na forma determinada polos estatutos, sen prexuízo do disposto no número seguinte.

2. A atribución do poder de representación rexerese polas seguintes regras:

a) No caso de administrador único, o poder de representación corresponderalle necesariamente a este.

b) En caso de varios administradores solidarios, o poder de representación correspóndelle a cada administrador, sen prexuízo das disposicións estatutarias ou dos acordos da xunta sobre distribución de facultades, que terán un alcance meramente interno.

c) Na sociedade de responsabilidade limitada, se houber máis de dous administradores conxuntos, o poder de representación exercerano mancomunadamente polo menos dous deles na forma determinada nos estatutos. Se a sociedade for anónima, o poder de representación exercerase mancomunadamente.

d) No caso de consello de administración, o poder de representación correspóndelle ao propio consello, que actuará colexiadamente. Non obstante, os estatutos poderán atribuír o poder de representación a un ou varios membros do consello a título individual ou conxunto.

Cando o consello, mediante o acordo de delegación, nomee unha comisión executiva ou un ou varios conselleiros delegados, indicarse o réxime da súa actuación.

Artigo 234. *Ámbito do poder de representación.*

1. A representación estenderase a todos os actos comprendidos no obxecto social delimitado nos estatutos.

Calquera limitación das facultades representativas dos administradores, aínda que estea inscrita no Rexistro Mercantil, será ineficaz fronte a terceiros.

2. A sociedade quedará obrigada fronte a terceiros que obrasen de boa fe e sen culpa grave, aínda cando se desprenda dos estatutos inscritos no Rexistro Mercantil que o acto non está comprendido no obxecto social.

Artigo 235. *Notificacións á sociedade.*

Cando a administración non se organizase en forma colexiada, as comunicacións ou notificacións á sociedade poderanse dirixir a calquera dos administradores. En caso de consello de administración, dirixiranse ao seu presidente.

CAPÍTULO V

A responsabilidade dos administradores

Artigo 236. *Presupostos da responsabilidade.*

1. Os administradores de dereito ou de feito como tales responderán fronte á sociedade, fronte aos socios e fronte aos acredores sociais, do dano que causen por actos

ou omisións contrarios á lei ou aos estatutos ou polos realizados incumprindo os deberes inherentes ao desempeño do cargo.

2. En ningún caso exonerará de responsabilidade a circunstancia de que o acto ou acordo lesivo fose adoptado, autorizado ou ratificado pola xunta xeral.

Artigo 237. *Carácter solidario da responsabilidade.*

Todos os membros do órgano de administración que adoptase o acordo ou realizase o acto lesivo responderán solidariamente, salvo os que proben que, non tendo intervido na súa adopción e execución, descoñecían a súa existencia ou, coñecéndoa, fixeron todo o conveniente para evitar o dano ou, polo menos, se opuxeron expresamente a aquel.

Artigo 238. *Acción social de responsabilidade.*

1. A acción de responsabilidade contra os administradores iniciaraa a sociedade, logo de acordo da xunta xeral, que pode ser adoptado por solicitude de calquera socio aínda que non conste na orde do día. Os estatutos non poderán establecer unha maioría distinta á ordinaria para a adopción deste acordo.

2. En calquera momento a xunta xeral poderá transixir ou renunciar ao exercicio da acción, sempre que non se opuxesen a iso socios que representen o cinco por cento do capital social.

3. O acordo de promover a acción ou de transixir determinará a destitución dos administradores afectados.

4. A aprobación das contas anuais non impedirá o exercicio da acción de responsabilidade nin suporá a renuncia á acción acordada ou exercida.

Artigo 239. *Lexitimación subsidiaria da minoría.*

1. Os socios que representen, polo menos, o cinco por cento do capital social, poderán solicitar a convocatoria da xunta xeral para que esta decida sobre o exercicio da acción de responsabilidade.

2. Poderán tamén iniciar conxuntamente a acción de responsabilidade en defensa do interese social cando os administradores non convocasen a xunta xeral solicitada para tal fin, cando a sociedade non a iniciase dentro do prazo dun mes, contado desde a data de adopción do correspondente acordo, ou ben cando este fose contrario á exixencia de responsabilidade.

Artigo 240. *Lexitimación subsidiaria dos acredores para o exercicio da acción social.*

Os acredores da sociedade poderán exercer a acción social de responsabilidade contra os administradores cando non fose exercida pola sociedade ou os seus socios, sempre que o patrimonio social resulte insuficiente para a satisfacción dos seus créditos.

Artigo 241. *Acción individual de responsabilidade.*

Quedan a salvo as accións de indemnización que lles poidan corresponder aos socios e aos terceiros por actos de administradores que lesionen directamente os intereses daqueles.

CAPÍTULO VI

O consello de administración

Artigo 242. *Composición.*

1. O consello de administración estará formado por un mínimo de tres membros. Os estatutos fixarán o número de membros do consello de administración ou ben o máximo e o mínimo, correspondéndolle neste caso á xunta de socios a determinación do número concreto dos seus compoñentes.

2. Na sociedade de responsabilidade limitada, en caso de consello de administración, o número máximo dos compoñentes do consello non poderá ser superior a doce.

Artigo 243. *Sistema de representación proporcional.*

1. Na sociedade anónima as accións que voluntariamente se agrupen, ata constituíren unha cifra do capital social igual ou superior á que resulte de dividir este último polo número de compoñentes do consello, terán dereito a designar os que, superando fraccións enteiras, se deduzan da correspondente proporción.

2. No caso de que se faga uso desta facultade, as accións así agrupadas non intervirán na votación dos restantes compoñentes do consello.

Artigo 244. *Cooptación.*

Na sociedade anónima, se durante o prazo para o cal foron nomeados os administradores se produciren vacantes sen que existan suplentes, o consello poderá designar entre os accionistas as persoas que deban ocupalas ata que se reúna a primeira xunta xeral.

Artigo 245. *Organización e funcionamento do consello de administración.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada os estatutos establecerán o réxime de organización e funcionamento do consello de administración, que deberá comprender, en todo caso, as regras de convocatoria e constitución do órgano, así como o modo de deliberar e adoptar acordos por maioría.

2. Na sociedade anónima cando os estatutos non dispoñan outra cousa, o consello de administración poderá designar o seu presidente, regular o seu propio funcionamento e aceptar a dimisión dos conselleiros.

Artigo 246. *Convocatoria do consello de administración.*

Na sociedade anónima, o consello de administración será convocado polo presidente ou o que faga as súas veces.

Artigo 247. *Constitución do consello de administración.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada, o consello de administración quedará validamente constituído cando concorran, presentes ou representados, o número de conselleiros previsto nos estatutos, sempre que alcancen, como mínimo, a maioría dos vogais.

2. Na sociedade anónima, o consello de administración quedará validamente constituído cando concorran á reunión, presentes ou representados, a maioría dos vogais.

Artigo 248. *Adopción de acordos polo consello de administración na sociedade anónima.*

1. Na sociedade anónima os acordos do consello de administración adoptaranse por maioría absoluta dos conselleiros concurrentes á sesión.

2. Na sociedade anónima a votación por escrito e sen sesión só será admitida cando ningún conselleiro se opoña a este procedemento.

Artigo 249. *Delegación de facultades do consello de administración.*

1. Cando os estatutos da sociedade non dispoñan outra cousa, o consello de administración poderá designar do seu seo unha comisión executiva ou un ou máis conselleiros delegados, sen prexuízo dos apoderamentos que poida conferir a calquera persoa.

2. En ningún caso poderán ser obxecto de delegación a rendición de contas da xestión social e a presentación de balances á xunta xeral, nin as facultades que esta conceda ao consello, salvo que sexa expresamente autorizado por ela.

3. A delegación permanente dalgunha facultade do consello de administración na comisión executiva ou no conselleiro delegado e a designación dos administradores que deban ocupar tales cargos requirirán para a súa validez o voto favorable das dúas terceiras partes dos compoñentes do consello e non producirán efecto ningún ata a súa inscrición no Rexistro Mercantil.

Artigo 250. *Acta do consello de administración.*

As discusións e acordos do consello de administración levaranse a un libro de actas, que serán asinadas polo presidente e polo secretario.

Artigo 251. *Impugnación de acordos do consello de administración.*

1. Os administradores poderán impugnar os acordos nulos e anulables do consello de administración ou de calquera outro órgano colexiado de administración, no prazo de trinta días desde a súa adopción. Igualmente poderán impugnar tales acordos os socios que representen un cinco por cento do capital social, no prazo de trinta días desde que tivesen coñecemento deles e sempre que non transcorrese un ano desde a súa adopción.

2. A impugnación tramitarase conforme o establecido para a impugnación dos acordos da xunta xeral.

CAPÍTULO VII

Administración da sociedade comanditaria por accións

Artigo 252. *Administración da sociedade comanditaria por accións.*

1. A administración da sociedade debe estar necesariamente a cargo dos socios colectivos, que terán as facultades, os dereitos e deberes dos administradores na sociedade anónima. O novo administrador asumirá a condición de socio colectivo desde o momento en que acepte o nomeamento.

2. A separación do cargo de administrador requirirá a modificación dos estatutos sociais. Se a separación ten lugar sen xusta causa, o socio terá dereito á indemnización de danos e perdas.

3. O cesamento do socio colectivo como administrador pon fin á súa responsabilidade ilimitada con relación ás débedas sociais que se contraian con posterioridade á publicación da súa inscrición no Rexistro Mercantil.

4. Nos acordos que teñan por obxecto a separación dun administrador, o socio afectado deberase abster de participar na votación.

TÍTULO VII

As contas anuais

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 253. *Formulación.*

1. Os administradores da sociedade están obrigados a formular, no prazo máximo de tres meses contados a partir do peche do exercicio social, as contas anuais, o informe de xestión e a proposta de aplicación do resultado, así como, se é o caso, as contas e o informe de xestión consolidados.

2. As contas anuais e o informe de xestión deberán ser asinados por todos os administradores. Se faltar a sinatura dalgún deles, sinalarase en cada un dos documentos en que falte, con expresa indicación da causa.

Artigo 254. Contido das contas anuais.

1. As contas anuais comprenderán o balance, a conta de perdas e ganancias, un estado que reflecta os cambios no patrimonio neto do exercicio, un estado de fluxos de efectivo e a memoria.

2. Estes documentos, que forman unha unidade, deberán ser redactados con claridade e mostrar a imaxe fiel do patrimonio, da situación financeira e dos resultados da sociedade, de conformidade con esta lei e co previsto no Código de comercio.

3. A estrutura e o contido dos documentos que integran as contas anuais axustarase aos modelos aprobados regulamentariamente.

Artigo 255. Separación de partidas.

1. Nos documentos que integran as contas anuais as partidas previstas nos modelos aprobados regulamentariamente deberán aparecer por separado, na orde indicada neles.

2. Poderase facer unha subdivisión máis detallada destas partidas, sempre que se respecte a estrutura dos esquemas establecidos.

Igualmente, poderanse engadir novas partidas na medida en que o seu contido non estea comprendido en ningunha das xa previstas nestes esquemas.

Artigo 256. Agrupación de partidas.

Poderanse agrupar determinadas partidas dos documentos que integran as contas anuais cando só representen un importe irrelevante para mostrar a imaxe fiel do patrimonio, da situación financeira, así como dos resultados da sociedade ou cando se favoreza a claridade, sempre que as partidas agrupadas se presenten de forma diferenciada na memoria.

Artigo 257. Balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados.

1. Poderán formular balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados as sociedades que durante dous exercicios consecutivos reúnan, na data de peche de cada un deles, polo menos dúas das circunstancias seguintes:

a) Que o total das partidas do activo non supere os dous millóns oitocentos cincuenta mil euros.

b) Que o importe neto da súa cifra anual de negocios non supere os cinco millóns setecentos mil euros.

c) Que o número medio de traballadores empregados durante o exercicio non sexa superior a cincuenta.

As sociedades perderán esta facultade se deixan de reunir, durante dous exercicios consecutivos, dúas das circunstancias a que se refire o parágrafo anterior.

2. No primeiro exercicio social desde a súa constitución, transformación ou fusión, as sociedades poderán formular balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados se reúnen, ao peche do dito exercicio, cando menos dúas das tres circunstancias expresadas no número anterior.

3. Cando se poida formular balance e estado de cambios no patrimonio neto en modelo abreviado, o estado de fluxos de efectivo non será obrigatorio.

Artigo 258. Conta de perdas e ganancias abreviada.

1. Poderán formular conta de perdas e ganancias abreviada as sociedades que durante dous exercicios consecutivos reúnan, na data de peche de cada un deles, polo menos dúas das circunstancias seguintes:

a) Que o total das partidas de activo non supere os once millóns catrocentos mil euros.

b) Que o importe neto da súa cifra anual de negocios non supere os vinte e dous millóns oitocentos mil euros.

c) Que o número medio de traballadores empregados durante o exercicio non sexa superior a douscentos cincuenta.

As sociedades perderán a facultade de formular conta de perdas e ganancias abreviada se deixan de reunir, durante dous exercicios consecutivos, dúas das circunstancias a que se refire o parágrafo anterior.

2. No primeiro exercicio social desde a súa constitución, transformación ou fusión, as sociedades poderán formular conta de perdas e ganancias abreviada se reúnen, ao peche do dito exercicio, polo menos dúas das tres circunstancias expresadas no número anterior.

CAPÍTULO II

A memoria

Artigo 259. *Obxecto da memoria.*

A memoria completará, ampliará e comentará o contido dos outros documentos que integran as contas anuais.

Artigo 260. *Contido da memoria.*

A memoria deberá conter, ademais das indicacións especificamente previstas polo Código de comercio, por esta lei e polos desenvolvementos regulamentarios destas, polo menos, as seguintes:

Primeira.—Os criterios de valoración aplicados ás diversas partidas das contas anuais e os métodos de cálculo das correccións de valor.

Para os elementos contidos nas contas anuais que na actualidade ou na súa orixe fosen expresados en moeda distinta do euro, indicárase o procedemento empregado para calcular o tipo de cambio a euros.

Segunda.—A denominación, domicilio e forma xurídica das sociedades en que a sociedade sexa socio colectivo ou en que posúa, directa ou indirectamente, unha porcentaxe non inferior ao vinte por cento do seu capital, ou en que sen chegar a esa porcentaxe exerza unha influencia significativa.

Indicárase a participación no capital e a porcentaxe de dereitos de voto, así como o importe do patrimonio neto do último exercicio social daquelas.

Terceira.—Cando existan varias clases de accións, o número e o valor nominal das pertencentes a cada unha delas.

Cuarta.—A existencia de bonos de desfrute, de obrigacións convertibles e de valores ou dereitos similares, con indicación do seu número e da extensión dos dereitos que confiren.

Quinta.—O importe das débedas da sociedade cuxa duración residual sexa superior a cinco anos, así como o de todas as débedas que teñan garantía real, con indicación da súa forma e natureza.

Estas indicacións figurarán separadamente para cada unha das partidas relativas a débedas.

Sexta.

a) O importe global das garantías comprometidas con terceiros, sen perxuízo do seu recoñecemento dentro do pasivo do balance cando sexa probable que delas derive o cumprimento efectivo dunha obrigación.

Deberanse mencionar coa debida claridade e separación os compromisos existentes en materia de pensións, así como os referentes a empresas do grupo.

b) A natureza e o propósito de negocio dos acordos da empresa que non figuren no balance así como o seu impacto financeiro, sempre que esta información sexa significativa e necesaria para a determinación da situación financeira da empresa.

c) Transaccións significativas entre a empresa e terceiros vinculados con ela, indicando a natureza da vinculación, o importe e calquera outra información acerca das transaccións que sexa necesaria para a determinación da situación financeira da empresa.

Sétima.—A distribución do importe neto da cifra de negocios correspondente ás actividades ordinarias da sociedade, por categorías de actividades, así como por mercados xeográficos, na medida en que, desde o punto de vista da organización da venda de produtos e da prestación de servizos ou outros ingresos correspondentes ás actividades ordinarias da sociedade, esas categorías e mercados difiran entre si dunha forma considerable. Poderán omitir tales mencións as sociedades que poden formular conta de perdas e ganancias abreviada.

Oitava.—O número medio de persoas empregadas no curso do exercicio, expresado por categorías, así como os gastos de persoal que se refiran ao exercicio, desagregando os importes relativos a soldos e salarios e os referidos a cargas sociais, con mención separada dos que cobren as pensións, cando non estean así consignadas na conta de perdas e ganancias.

A distribución por sexos ao termo do exercicio do persoal da sociedade, desagregado nun número suficiente de categorías e niveis, entre os cales figurarán o de altos directivos e o de conselleiros.

Novena.—O importe dos soldos, axudas de custo e remuneracións de calquera clase xerados no curso do exercicio polo persoal de alta dirección e os membros do órgano de administración, calquera que sexa a súa causa, así como das obrigacións contraídas en materia de pensións ou de pagamento de primas de seguros de vida respecto dos membros antigos e actuais do órgano de administración e persoal de alta dirección. Cando os membros do órgano de administración sexan persoas xurídicas, os requirimentos anteriores referiranse ás persoas físicas que os representan.

Estas informacións poderanse dar de forma global por concepto retributivo.

Décima.—O importe dos anticipos e créditos concedidos ao persoal de alta dirección e aos membros dos órganos de administración, con indicación do tipo de xuro, as súas características esenciais e os importes eventualmente devoltos, así como as obrigacións asumidas por conta deles a título de garantía. Cando os membros do órgano de administración sexan persoas xurídicas, os requirimentos anteriores referiranse ás persoas físicas que os representan.

Estas informacións poderanse dar de forma global por cada categoría.

Décimo primeira.—O importe desagregado por conceptos dos honorarios por auditoría de contas e outros servizos prestados polo auditor de contas, así como os correspondentes ás persoas ou entidades vinculadas ao auditor de contas, de acordo coa normativa reguladora da actividade de auditoría de contas.

Décimo segunda.—O grupo ao cal, de ser o caso, pertenza a sociedade e o Rexistro Mercantil onde estean depositadas as contas anuais consolidadas ou, se proceder, as circunstancias que eximan da obrigación de consolidar.

Décimo terceira.—Cando a sociedade sexa a de maior activo do conxunto de sociedades domiciliadas en España, sometidas a unha mesma unidade de decisión, porque estean controladas por calquera medio por unha ou varias persoas físicas ou xurídicas, non obrigadas a consolidar, que actúen conxuntamente, ou porque estean baixo dirección única por acordos ou cláusulas estatutarias, deberá incluír unha descrición das citadas sociedades, sinalando o motivo polo que se encontran baixo unha mesma unidade de decisión, e informará sobre o importe agregado dos activos, pasivos, patrimonio neto, cifra de negocios e resultado do conxunto das citadas sociedades.

Enténdese por sociedade de maior activo aquela que no momento da súa incorporación á unidade de decisión presente unha cifra maior no total activo do modelo de balance.

As restantes sociedades sometidas a unha unidade de decisión indicarán na memoria das súas contas anuais a unidade de decisión a que pertencen e o Rexistro Mercantil onde

estean depositadas as contas anuais da sociedade que contén a información exixida no parágrafo primeiro desta indicación.

Artigo 261. *Memoria abreviada.*

As sociedades que poden formular balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados poderán omitir na memoria as indicacións que regulamentariamente se determinen. En calquera caso deberase subministrar a información requirida nas indicacións primeira, segunda, terceira, novena e décima do artigo anterior. Adicionalmente, a memoria deberá expresar de forma global os datos a que se refire a indicación quinta do dito artigo.

CAPÍTULO III

O informe de xestión

Artigo 262. *Contido do informe de xestión.*

1. O informe de xestión deberá conter unha exposición fiel sobre a evolución dos negocios e a situación da sociedade, xunto cunha descrición dos principais riscos e incertezas a que se enfronta.

A exposición consistirá nunha análise equilibrada e exhaustiva da evolución e dos resultados dos negocios e a situación da sociedade, tendo en conta a súa magnitude e complexidade.

Na medida necesaria para a comprensión da evolución, dos resultados ou da situación da sociedade, esta análise incluírá tanto indicadores clave financeiros como, cando proceda, de carácter non financeiro, que sexan pertinentes respecto da actividade empresarial concreta, incluída información sobre cuestións relativas ao ambiente e ao persoal. Exceptúanse da obrigaçión de incluír información de carácter non financeiro as sociedades que poidan presentar conta de perdas e ganancias abreviada.

Ao proporcionar esta análise, o informe de xestión incluírá, se procede, referencias e explicacións complementarias sobre os importes detallados nas contas anuais.

2. Informará igualmente sobre os acontecementos importantes para a sociedade ocorridos despois do peche do exercicio, a evolución previsible daquela, as actividades en materia de investigación e desenvolvemento e, nos termos establecidos nesta lei, as adquisicións de accións propias.

3. As sociedades que formulen balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados non estarán obrigadas a elaborar o informe de xestión. Nese caso, se a sociedade adquirise accións propias ou da súa sociedade dominante, deberá incluír na memoria, como mínimo, as mencións exixidas pola letra d) do artigo 148.

4. Con respecto ao uso de instrumentos financeiros pola sociedade, e cando resulte relevante para a valoración dos seus activos, pasivos, situación financeira e resultados, o informe de xestión incluírá o seguinte:

a) Obxectivos e políticas de xestión do risco financeiro da sociedade, incluída a política aplicada para cubrir cada tipo significativo de transacción prevista para a cal se utilice a contabilidade de cobertura.

b) A exposición da sociedade ao risco de prezo, risco de crédito, risco de liquidez e risco de fluxo de efectivo.

5. A información contida no informe de xestión en ningún caso xustificará a súa ausencia nas contas anuais cando esta información se deba incluír nestas de conformidade co previsto nos artigos anteriores e as disposicións que os desenvolven.

CAPÍTULO IV

A verificación das contas anuais

Artigo 263. *Auditor de contas.*

As contas anuais e, de ser o caso, o informe de xestión deberán ser revisados por un auditor de contas.

Artigo 264. *Nomeamento pola xunta xeral.*

1. A persoa que deba exercer a auditoría de contas será nomeada pola xunta xeral antes de que finalice o exercicio que se vai auditar, por un período de tempo inicial, que non poderá ser inferior a tres anos nin superior a nove contados desde a data en que se inicie o primeiro exercicio que se vai auditar, e pode ser reelixida pola xunta xeral por períodos máximos de tres anos unha vez que finalizase o período inicial.

2. A xunta poderá designar unha ou varias persoas físicas ou xurídicas que actuarán conxuntamente. Cando os designados sexan persoas físicas, a xunta deberá nomear tantos suplentes como auditores titulares.

3. A xunta xeral non poderá revogar o auditor antes de que finalice o período inicial para o cal foi nomeado, ou antes de que finalice cada un dos traballos para os cales foi contratado unha vez finalizado o período inicial, non sendo que medie xusta causa.

Artigo 265. *Nomeamento polo rexistrador mercantil.*

1. Cando a xunta xeral non nomease o auditor antes de que finalice o exercicio que se vai auditar, debendo facelo, ou a persoa nomeada non acepte o cargo ou non poida cumprir as súas funcións, os administradores e calquera socio poderán solicitar do rexistrador mercantil do domicilio social a designación da persoa ou persoas que deban realizar a auditoría, de acordo co disposto no Regulamento do Rexistro Mercantil.

Nas sociedades anónimas, a solicitude poderá ser realizada tamén polo comisario do sindicato de obrigacionistas.

2. Nas sociedades que non estean obrigadas a someter as contas anuais a verificación por un auditor, os socios que representen, polo menos, o cinco por cento do capital social poderán solicitar do rexistrador mercantil do domicilio social que, con cargo á sociedade, nomee un auditor de contas para que efectúe a revisión das contas anuais dun determinado exercicio sempre que non transcorresen tres meses contados desde a data de peche dese exercicio.

Artigo 266. *Nomeamento xudicial.*

Cando concorra xusta causa, os administradores da sociedade e as persoas lexitimadas para solicitaren o nomeamento de auditor poderanlle pedir ao xuíz a revogación do designado pola xunta xeral ou polo rexistrador mercantil e o nomeamento doutro.

Artigo 267. *Remuneración do auditor.*

1. A remuneración dos auditores de contas de acordo co establecido na Lei de auditoría de contas.

2. Polo exercicio desa función non poderá percibir ningunha outra remuneración ou vantaxe da sociedade auditada.

Artigo 268. *Obxecto da auditoría.*

O auditor de contas comprobará se as contas anuais ofrecen a imaxe fiel do patrimonio, da situación financeira e dos resultados da sociedade, así como, se é o caso, a concordancia do informe de xestión coas contas anuais do exercicio.

Artigo 269. *Informe do auditor.*

Os auditores de contas emitirán un informe detallado sobre o resultado da súa actuación de conformidade coa normativa reguladora da actividade de auditoría de contas.

Artigo 270. *Prazo para a emisión do informe.*

1. O auditor de contas disporá como mínimo dun prazo dun mes, a partir do momento en que lle sexan entregadas as contas asinadas polos administradores, para presentar o seu informe.

2. Se como consecuencia do informe, os administradores se viren obrigados a alterar as contas anuais, o auditor deberá ampliar o seu informe e incorporar os cambios producidos.

Artigo 271. *Acción social de responsabilidade. Lexitimación.*

A lexitimación para exixir responsabilidades fronte á sociedade ao auditor de contas rexerese polo disposto para os administradores da sociedade.

CAPÍTULO V

A aprobación das contas

Artigo 272. *Aprobación das contas.*

1. As contas anuais aprobaraas a xunta xeral.

2. A partir da convocatoria da xunta xeral, calquera socio poderá obter da sociedade, de forma inmediata e gratuíta, os documentos que deban ser sometidos á súa aprobación, así como, se é o caso, o informe de xestión e o informe do auditor de contas.

Na convocatoria farase mención deste dereito.

3. Salvo disposición contraria dos estatutos, durante ese mesmo prazo, o socio ou socios da sociedade de responsabilidade limitada que representen cando menos o cinco por cento do capital poderán examinar no domicilio social, por si ou en unión dun experto contable, os documentos que sirvan de soporte e de antecedente das contas anuais.

O disposto no parágrafo anterior non impide nin limita o dereito da minoría a que se nomee un auditor de contas con cargo á sociedade.

Artigo 273. *Aplicación do resultado.*

1. A xunta xeral resolverá sobre a aplicación do resultado do exercicio de acordo co balance aprobado.

2. Unha vez cubertas as atencións previstas pola lei ou os estatutos, só se poderán repartir dividendos con cargo ao beneficio do exercicio, ou a reservas de libre disposición, se o valor do patrimonio neto non é ou, a consecuencia da repartición, non resulta ser inferior ao capital social. Para estes efectos, os beneficios imputados directamente ao patrimonio neto non poderán ser obxecto de distribución, directa nin indirecta.

Se existiren perdas de exercicios anteriores que fagan que ese valor do patrimonio neto da sociedade sexa inferior á cifra do capital social, o beneficio destinarase á compensación destas perdas.

3. Prohíbese igualmente toda distribución de beneficios a menos que o importe das reservas dispoñibles sexa, como mínimo, igual ao importe dos gastos de investigación e desenvolvemento que figuren no activo do balance.

4. En calquera caso, deberase dotar unha reserva indispoñible equivalente ao fondo de comercio que apareza no activo do balance, destinándose para tal efecto unha cifra do beneficio que represente, polo menos, un cinco por cento do importe do citado fondo de comercio. Se non existir beneficio, ou este for insuficiente, empregaranse reservas de libre disposición.

Artigo 274. *Reserva legal.*

1. En todo caso, unha cifra igual ao dez por cento do beneficio do exercicio destinarase á reserva legal ata que esta alcance, polo menos, o vinte por cento do capital social.

2. A reserva legal, mentres non supere o límite indicado, só se poderá destinar á compensación de perdas no caso de que non existan outras reservas dispoñibles suficientes para este fin.

Artigo 275. *Distribución de dividendos.*

1. Na sociedade de responsabilidade limitada, salvo disposición contraria dos estatutos, a distribución de dividendos aos socios realizarase en proporción á súa participación no capital social.

2. Na sociedade anónima a distribución de dividendos ás accións ordinarias realizarase en proporción ao capital que desembolsasen.

Artigo 276. *Momento e forma do pagamento do dividendo.*

1. No acordo de distribución de dividendos determinará a xunta xeral o momento e a forma do pagamento.

2. Na falta de determinación sobre eses particulares, o dividendo será pagadoiro no domicilio social a partir do día seguinte ao do acordo.

Artigo 277. *Cantidades á conta de dividendos.*

A distribución entre os socios de cantidades á conta de dividendos só a poderá acordar a xunta xeral ou os administradores baixo as seguintes condicións:

a) Os administradores formularán un estado contable en que se poña de manifesto que existe liquidez suficiente para a distribución. Ese estado incluírase posteriormente na memoria.

b) A cantidade que se vai distribuír non poderá exceder a contía dos resultados obtidos desde a fin do último exercicio, deducidas as perdas procedentes de exercicios anteriores e as cantidades con que se deban dotar as reservas obrigatorias por lei ou por disposición estatutaria, así como a estimación do imposto que se vai pagar sobre eses resultados.

Artigo 278. *Restitución de dividendos.*

Calquera distribución de dividendos ou de cantidades á conta de dividendos que contraveña o establecido nesta lei deberá ser restituída polos socios que os percibisen, co xuro legal correspondente, cando a sociedade probe que os perceptores coñecían a irregularidade da distribución ou que, considerando as circunstancias, non podían ignorala.

CAPÍTULO VI

Depósito e publicidade das contas anuais

Artigo 279. *Depósito das contas.*

Dentro do mes seguinte á aprobación das contas anuais presentarase para o seu depósito no Rexistro Mercantil do domicilio social certificación dos acordos da xunta xeral de aprobación das contas anuais e de aplicación do resultado, así como, se é o caso, das contas consolidadas, á cal se xuntará un exemplar de cada unha desas contas, así como do informe de xestión e do informe dos auditores, cando a sociedade estea obrigada a auditoría ou esta se practica por petición da minoría. Se algunha ou varias das contas anuais se formulasen en forma abreviada, farase constar así na certificación con expresión da causa.

Artigo 280. *Cualificación rexistral.*

1. Dentro dos quince días seguintes ao da data do asento de presentación, o rexistrador cualificará baixo a súa responsabilidade se os documentos presentados son os exixidos pola lei, se están debidamente aprobados pola xunta xeral e se constan as preceptivas sinaturas. Se non apreciar defectos, terá por efectuado o depósito, e practicará o correspondente asento no libro de depósito de contas e na folla correspondente á sociedade depositante. En caso contrario, procederá conforme o establecido respecto dos títulos defectuosos.

2. O Rexistro Mercantil deberá conservar os documentos depositados durante o prazo de seis anos.

Artigo 281. *Publicidade do depósito.*

1. O primeiro día hábil de cada mes, os rexistradores mercantís remitirán ao Rexistro Central unha relación das sociedades que cumprisen durante o mes anterior a obrigaón de depósito das contas anuais.

O Boletín Oficial del Registro Mercantil publicará o anuncio das sociedades que cumprisen coa obrigaón de depósito.

2. Calquera persoa poderá obter información de todos os documentos depositados.

Artigo 282. *Peche rexistral.*

1. O incumprimento polo órgano de administración da obrigaón de depositar, dentro do prazo establecido, os documentos a que se refire este capítulo dará lugar a que non se inscriba no Rexistro Mercantil ningún documento referido á sociedade mentras o incumprimento persista.

2. Exceptúanse os títulos relativos ao cesamento ou dimisión de administradores, xerentes, directores xerais ou liquidadores, e á revogación ou renuncia de poderes, así como á disolución da sociedade e nomeamento de liquidadores e aos asentos ordenados pola autoridade xudicial ou administrativa.

Artigo 283. *Réxime sancionador.*

1. O incumprimento polo órgano de administración da obrigaón de depositar, dentro do prazo establecido, os documentos a que se refire este capítulo, tamén dará lugar á imposición á sociedade dunha multa polo importe de 1.200 a 60.000 euros polo Instituto de Contabilidade e Auditoría de Contas, logo de instrución de expediente conforme o procedemento establecido regulamentariamente, de acordo co disposto na Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Cando a sociedade ou, se é o caso, o grupo de sociedades teña un volume de facturación anual superior a 6.000.000 euros, o límite da multa para cada ano de atraso elevarase a 300.000 euros.

2. A sanción que se impoña determinarase atendendo á dimensión da sociedade, en función do importe total das partidas do activo e da súa cifra de vendas, referidos ambos os datos ao último exercicio declarado á Administración tributaria. Estes datos deberán ser facilitados ao instrutor pola sociedade; o seu incumprimento considerarase para os efectos da determinación da sanción. No suposto de non dispor deses datos, a contía da sanción fixarase de acordo coa súa cifra de capital social, que para tal efecto se solicitará do Rexistro Mercantil correspondente.

3. No suposto de que os documentos a que se refire este capítulo fosen depositados con anterioridade á iniciación do procedemento sancionador, a sanción imporase no seu grao mínimo e reducida nun cincuenta por cento.

4. As infraccións a que se refire este artigo prescribirán aos tres anos.

Artigo 284. *Publicación.*

No caso de publicación dos documentos depositados no Rexistro Mercantil, deberase indicar se é íntegra ou abreviada. No primeiro suposto deberase reproducir fielmente o texto dos depositados no Rexistro Mercantil, incluíndo sempre integramente o informe dos auditores. No segundo caso, farase referencia á oficina do Rexistro Mercantil en que fosen depositados os documentos. O informe de auditoría poderá ser omitido nesta publicación, pero indicárase se foi emitido con reservas ou non.

TÍTULO VIII

A modificación dos estatutos sociais

CAPÍTULO I

A modificación dos estatutos sociais

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 285. *Competencia orgánica.*

1. Calquera modificación dos estatutos será competencia da xunta xeral.
2. Por excepción ao establecido no número anterior, salvo disposición contraria dos estatutos, o órgano de administración será competente para cambiar o domicilio social dentro do mesmo termo municipal.

Artigo 286. *Proposta de modificación.*

Os administradores ou, se é o caso, os socios autores da proposta deberán redactar o texto íntegro da modificación que propoñen e, nas sociedades anónimas, deberán redactar igualmente un informe escrito coa súa xustificación.

Artigo 287. *Convocatoria da xunta xeral.*

No anuncio de convocatoria da xunta xeral, deberanse expresar coa debida claridade os extremos que teñan que modificarse e facer constar o dereito que corresponde a todos os socios de examinar no domicilio social o texto íntegro da modificación proposta e, no caso de sociedades anónimas, do informe sobre ela, así como pedir a entrega ou o envío gratuíto deses documentos.

Artigo 288. *Acordo de modificación.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada o acordo de modificación dos estatutos sociais adoptárase conforme o disposto no artigo 199 sobre maioría legal reforzada.
2. Nas sociedades anónimas e comanditarias por accións o acordo de modificación dos estatutos sociais adoptárase conforme o disposto nos artigos 194 e 201.

Artigo 289. *Publicidade de determinados acordos de modificación.*

Nas sociedades anónimas o acordo de cambio de denominación, de domicilio, de substitución ou calquera outra modificación do obxecto social anunciaranse en dous xornais de gran circulación na provincia ou provincias respectivas, sen cuxa publicidade non se poderán inscribir no Rexistro Mercantil.

Artigo 290. *Escritura e inscrición rexistral da modificación.*

1. En todo caso, o acordo de modificación dos estatutos farase constar en escritura pública que se inscribirá no Rexistro Mercantil e se publicará no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

2. Unha vez inscrito o cambio de denominación social no Rexistro Mercantil, farase constar nos demais rexistros por medio de notas marxinais.

Sección 2.ª Regras especiais de tutela dos socios

Artigo 291. *Novas obrigacións dos socios.*

Cando a modificación dos estatutos implique novas obrigacións para os socios deberase adoptar co consentimento dos afectados.

Artigo 292. *A tutela individual dos dereitos do socio na sociedade de responsabilidade limitada.*

Cando a modificación afecte os dereitos individuais de calquera socio dunha sociedade de responsabilidade limitada, deberase adoptar co consentimento dos afectados.

Artigo 293. *A tutela colectiva dos dereitos dos titulares de clases de accións na sociedade anónima.*

1. Para que sexa válida unha modificación estatutaria que afecte directa ou indirectamente os dereitos dunha clase de accións, será preciso que fose acordada pola xunta xeral, cos requisitos establecidos nesta lei, e tamén pola maioría das accións pertencentes á clase afectada. Cando sexan varias as clases afectadas, será necesario o acordo separado de cada unha delas.

2. Cando a modificación só afecte unha parte das accións pertencentes á mesma clase e supoña un trato discriminatorio entre elas, considerarase para os efectos do disposto neste artigo que constitúen clases independentes as accións afectadas e as non afectadas pola modificación, sendo preciso, por tanto, o acordo separado de cada unha delas.

3. O acordo dos accionistas afectados deberase adoptar cos mesmos requisitos previstos nesta lei para a modificación dos estatutos sociais, ben en xunta especial ou a través de votación separada na xunta xeral, en cuxa convocatoria se fará constar expresamente.

4. Ás xuntas especiais seralles de aplicación o disposto nesta lei para a xunta xeral.

Artigo 294. *A tutela individual dos socios colectivos na sociedade comanditaria por accións.*

Cando a modificación dos estatutos da sociedade comanditaria por accións teña por obxecto o nomeamento de administradores, a modificación do réxime de administración, o cambio de obxecto social ou a continuación da sociedade alén do termo previsto nos estatutos, o acordo será preciso que fose acadado pola xunta xeral, cos requisitos establecidos nesta lei, e tamén co consentimento de todos os socios colectivos.

CAPÍTULO II

O aumento do capital social

Sección 1.ª Modalidades do aumento

Artigo 295. *Modalidades do aumento.*

1. O aumento do capital social poderase realizar por creación de novas participacións ou emisión de novas accións ou por elevación do valor nominal das xa existentes.

2. En ambos os casos o aumento do capital poderase realizar con cargo a novas achegas monetarias ou non monetarias ao patrimonio social, incluída a achega de créditos contra a sociedade, ou con cargo a beneficios ou reservas que xa figurasen no último balance aprobado.

*Sección 2.ª O acordo de aumento**Artigo 296. O acordo de aumento.*

1. O aumento do capital social deberao acordar a xunta xeral cos requisitos establecidos para a modificación dos estatutos sociais.

2. Cando o aumento se teña que realizar elevando o valor nominal das participacións ou das accións, será preciso o consentimento de todos os socios, salvo no caso de que se faga integramente con cargo a beneficios ou reservas que xa figurasen no último balance aprobado.

3. Nas sociedades anónimas, o valor de cada unha das accións da sociedade, unha vez aumentado o capital, deberá estar desembolsado nunha cuarta parte como mínimo.

Artigo 297. Delegación nos administradores.

1. Nas sociedades anónimas, a xunta xeral, cos requisitos establecidos para a modificación dos estatutos sociais, poderá delegar nos administradores:

a) A facultade de sinalar a data en que o acordo xa adoptado de aumentar o capital social se deba levar a efecto na cifra acordada e de fixar as súas condicións en todo o non previsto no acordo da xunta. O prazo para o exercicio desta facultade delegada non poderá exceder un ano, excepto no caso de conversión de obrigacións en accións.

b) A facultade de acordar nunha ou varias veces o aumento do capital social ata unha cifra determinada na oportunidade e na contía que eles decidan, sen previa consulta á xunta xeral. Estes aumentos non poderán ser superiores en ningún caso á metade do capital da sociedade no momento da autorización e deberanse realizar mediante achegas monetarias dentro do prazo máximo de cinco anos contados desde o acordo da xunta.

2. Polo feito da delegación os administradores quedan facultados para dar nova redacción ao artigo dos estatutos sociais relativo ao capital social, unha vez acordado e executado o aumento.

Artigo 298. Aumento con prima.

1. Nos aumentos do capital social será lícita a creación de participacións sociais e a emisión de accións con prima.

2. A prima deberase satisfacer integramente no momento da asunción das novas participacións sociais ou da subscripción das novas accións.

Artigo 299. Aumento con cargo a achegas monetarias.

1. Nas sociedades anónimas, para todo aumento do capital cuxo contravalor consista en novas achegas monetarias ao patrimonio social, será requisito previo, salvo para as entidades aseguradoras, o total desembolso das accións anteriormente emitidas.

2. Malia o establecido no número anterior, poderase realizar o aumento se existe unha cantidade pendente de desembolso que non exceda o tres por cento do capital social.

Artigo 300. Aumento con cargo a achegas non monetarias.

1. Cando para o contravalor do aumento consista en achegas non monetarias, será preciso que ao tempo da convocatoria da xunta se poña á disposición dos socios un informe dos administradores en que se describirán con detalle as achegas proxectadas, a súa valoración, as persoas que deban efectualas, o número e valor nominal das participacións sociais ou das accións que se deban crear ou emitir, a contía do aumento do capital social e as garantías adoptadas para a efectividade do aumento segundo a natureza dos bens en que a achega consista.

2. No anuncio de convocatoria da xunta xeral farase constar o dereito que corresponde a todos os socios de examinar o informe no domicilio social, así como pedir a entrega ou o envío gratuíto do documento.

Artigo 301. *Aumento por compensación de créditos.*

1. Cando o aumento do capital da sociedade de responsabilidade limitada se realice por compensación de créditos, estes deberán ser totalmente líquidos e exixibles. Cando o aumento do capital da anónima se realice por compensación de créditos, polo menos un vinte e cinco por cento dos créditos que se van compensar deberán ser líquidos, estar vencidos e ser exixibles, e o vencemento dos restantes non poderá ser superior a cinco anos.

2. Ao mesmo tempo da convocatoria da xunta xeral porase á disposición dos socios no domicilio social un informe do órgano de administración sobre a natureza e características dos créditos que se van compensar, a identidade dos achegantes, o número de participacións sociais ou de accións que teñan que crearse ou emitirse e a contía do aumento, no cal expresamente se fará constar a concordancia dos datos relativos aos créditos coa contabilidade social.

3. Na sociedade anónima, ao tempo da convocatoria da xunta xeral porase tamén á disposición dos accionistas no domicilio social unha certificación do auditor de contas da sociedade que acredite que, unha vez verificada a contabilidade social, resultan exactos os datos ofrecidos polos administradores sobre os créditos que se van compensar. Se a sociedade non tiver auditor de contas, a certificación deberá ser expedida por un auditor nomeado polo Rexistro Mercantil por solicitude dos administradores.

4. No anuncio de convocatoria da xunta xeral deberase facer constar o dereito que corresponde a todos os socios de examinar no domicilio social o informe dos administradores e, no caso de sociedades anónimas, a certificación do auditor de contas, así como pedir a entrega ou o envío gratuíto deses documentos.

5. O informe dos administradores e, no caso das sociedades anónimas, a certificación do auditor incorporárase á escritura pública que documente a execución do aumento.

Artigo 302. *Aumento por conversión de obrigacións.*

Cando se aumente o capital por conversión de obrigacións en accións, aplicarase o establecido no acordo de emisión das obrigacións.

Artigo 303. *Aumento con cargo a reservas.*

1. Cando o aumento do capital se faga con cargo a reservas, poderanse utilizar para tal fin as reservas dispoñibles, as reservas por prima de asunción de participacións sociais ou de emisión de accións e a reserva legal na súa totalidade, se a sociedade for de responsabilidade limitada, ou na parte que exceda o dez por cento do capital xa aumentado, se a sociedade for anónima.

2. Á operación deberalle servir de base un balance aprobado pola xunta xeral referido a unha data comprendida dentro dos seis meses inmediatamente anteriores ao acordo de aumento do capital, verificado polo auditor de contas da sociedade, ou por un auditor nomeado polo Rexistro Mercantil por solicitude dos administradores, se a sociedade non estiver obrigada a verificación contable.

Sección 3.ª A execución do acordo de aumento

Artigo 304. *Dereito de preferencia.*

1. Nos aumentos de capital social con emisión de novas participacións sociais ou de novas accións, ordinarias ou privilexiadas, con cargo a achegas monetarias, cada socio terá dereito a asumir un número de participacións sociais ou de subscribir un número de accións proporcional ao valor nominal das que posúa.

2. Non haberá lugar ao dereito de preferencia cando o aumento do capital se deba á absorción doutra sociedade ou de todo ou parte do patrimonio escindido doutra sociedade ou á conversión de obrigacións en accións.

Artigo 305. Prazo para o exercicio do dereito de preferencia.

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada, o dereito de preferencia exercerase no prazo que se fixase ao adoptar o acordo de aumento. Nas sociedades anónimas, o dereito de preferencia exercerase no prazo que determinan os administradores.

2. O prazo para o exercicio do dereito non poderá ser inferior a un mes desde a publicación do anuncio da oferta de asunción das novas participacións ou de subscrición de novas accións no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

3. Nas sociedades de responsabilidade limitada e nas sociedades anónimas cando todas as accións sexan nominativas, o órgano de administración poderá substituír a publicación do anuncio por unha comunicación escrita a cada un dos socios e, se é o caso, aos usufrutuarios inscritos no libro rexistro de socios ou no libro de accións nominativas, computándose o prazo de asunción das novas participacións ou das novas accións desde o envío da comunicación.

Artigo 306. Transmisión do dereito de preferencia.

1. En todo caso, nas sociedades de responsabilidade limitada, a transmisión voluntaria por actos «inter vivos» do dereito de asunción preferente das novas participacións sociais poderase efectuar a favor das persoas que, conforme esta lei ou os estatutos da sociedade, poidan adquirir libremente as participacións sociais. Os estatutos poderán recoñecer, ademais, a posibilidade da transmisión deste dereito a outras persoas, someténdoa ao mesmo sistema e condicións previstos para a transmisión inter vivos das participacións sociais, con modificación, de ser o caso, dos prazos establecidos no dito sistema.

2. Nas sociedades anónimas os dereitos de subscrición preferente serán transmisibles nas mesmas condicións que as accións de que deriven.

En caso de aumento con cargo a reservas, a mesma regra será de aplicación aos dereitos de asignación gratuíta das novas accións.

Artigo 307. Dereito de preferencia de segundo grao.

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada, salvo que os estatutos dispoñan outra cosa, as participacións non asumidas no exercicio do dereito de preferencia serán ofrecidas polo órgano de administración aos socios que o exercesen, para a súa asunción e desembolso durante un prazo non superior a quince días desde a conclusión do establecido para a asunción preferente. Se existiren varios socios interesados en asumir as participacións ofrecidas, estas adxudicaranse en proporción ás que cada un deles xa teña na sociedade.

2. Durante os quince días seguintes á finalización do prazo anterior, o órgano de administración poderá adxudicar as participacións non asumidas a persoas estrañas á sociedade.

Artigo 308. Exclusión do dereito de preferencia.

1. Nos casos en que o interese da sociedade así o exixa, a xunta xeral, ao decidir o aumento do capital, poderá acordar a supresión total ou parcial do dereito de subscrición preferente.

2. Para que sexa válido o acordo de exclusión do dereito de preferencia será necesario:

a) Que os administradores elaboren un informe en que especifiquen o valor das participacións ou das accións da sociedade e se xustifiquen detalladamente a proposta e a contraprestación que van satisfacer as novas participacións ou as novas accións, coa

indicación das persoas a que se deban atribuír e, nas sociedades anónimas, que un auditor de contas distinto do auditor das contas da sociedade, nomeado para estes efectos polo Rexistro Mercantil, elabore outro informe, baixo a súa responsabilidade, sobre o valor razoable das accións da sociedade, sobre o valor teórico do dereito de preferencia cuxo exercicio se propón suprimir ou limitar e sobre a razoabilidade dos datos contidos no informe dos administradores.

b) Que na convocatoria da xunta se fixesen constar a proposta de supresión do dereito de preferencia, o tipo de creación das novas participacións sociais ou de emisión das novas accións e o dereito dos socios a examinar no domicilio social o informe ou os informes a que se refire o número anterior, así como pedir a entrega ou o envío gratuito destes documentos.

c) Que o valor nominal das novas participacións ou das novas accións, máis, se é o caso, o importe da prima se corresponda co valor real atribuído ás participacións no informe dos administradores no caso das sociedades de responsabilidade limitada ou co valor que resulte do informe do auditor no caso das sociedades anónimas.

Artigo 309. *Boletín de subscrición de accións.*

1. Na sociedade anónima, cando se ofrezan publicamente accións para a súa subscrición, a oferta quedará suxeita aos requisitos establecidos polas normas reguladoras do mercado de valores e a subscrición farase constar nun documento que, baixo o título «boletín de subscrición», se estenderá por duplicado e conterá, cando menos, as seguintes indicacións:

a) A denominación e domicilio da sociedade, así como os datos identificadores da súa inscrición no Rexistro Mercantil.

b) O nome e apelidos ou a denominación ou razón social, a nacionalidade e o domicilio do subscritor.

c) O número de accións que subscribe, o valor nominal de cada unha delas e a súa serie, se existiren varias, así como o seu tipo de emisión.

d) O importe que aboa o subscritor con expresión, se é o caso, da parte que corresponda ao valor nominal desembolsado e a que corresponda á prima de emisión.

e) A identificación da entidade de crédito en que se verifique a subscrición e se desembolsen os importes mencionados no boletín.

f) A data a partir da cal o subscritor poderá exixir a restitución do desembolso realizado en caso de non ter sido debidamente inscrita no Rexistro Mercantil a execución do acordo de aumento do capital.

g) A data e a sinatura do subscritor ou do seu representante, así como da persoa que recibe as cantidades desembolsadas.

2. Todo subscritor terá dereito a obter copia asinada do boletín de subscrición.

Artigo 310. *Aumento incompleto nas sociedades de responsabilidade limitada.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada, cando o aumento do capital social non se desembolsase integramente dentro do prazo fixado para o efecto, o capital quedará aumentado na contía desembolsada, salvo que no acordo se previse que o aumento quedará sen efecto en caso de desembolso incompleto.

2. No caso de que o aumento do capital quede sen efecto, o órgano de administración, dentro do mes seguinte ao vencemento do prazo fixado para o desembolso, deberá restituír as achegas realizadas. Se as achegas fosen monetarias, a restitución poderase facer mediante consignación do importe a nome dos respectivos achegantes nunha entidade de crédito do domicilio social, comunicándolle a estes por escrito a data da consignación e a entidade depositaria.

Artigo 311. *Aumento incompleto nas sociedades anónimas.*

1. Nas sociedades anónimas, cando o aumento do capital non se subscribise integramente dentro do prazo fixado para a subscrición, o capital só se aumentará na contía das subscricións efectuadas se as condicións da emisión previsen expresamente esta posibilidade.

2. No caso de que o aumento do capital quede sen efecto, o órgano de administración publicarao no Boletín Oficial del Registro Mercantil e, dentro do mes seguinte ao vencemento do prazo de subscrición, deberá restituír as achegas realizadas. Se as achegas foren monetarias, a restitución deberase facer directamente aos respectivos achegantes ou mediante consignación do importe a nome destes no Banco de España ou na Caixa Xeral de Depósitos.

Artigo 312. *O desembolso nos aumentos do capital social.*

Os que asumisen as novas participacións ou subscribisen as novas accións quedan obrigados a facer a súa achega desde o momento mesmo da subscrición.

Sección 4.ª A inscrición da operación de aumento

Artigo 313. *Facultades dos administradores.*

Unha vez executado o acordo de aumento do capital social, os administradores deberán dar nova redacción aos estatutos sociais co fin de recoller neles a nova cifra de capital social, para o cal se entenderán facultados polo acordo de aumento.

Artigo 314. *A escritura de execución do aumento.*

A escritura que documenta a execución deberá expresar os bens ou dereitos achegados e, no caso das sociedades de responsabilidade limitada ou das anónimas non cotizadas, se o aumento se realizase por creación de novas participacións sociais ou por emisión de novas accións, a identidade das persoas ás cales se adxudicasen, a numeración das participacións ou das accións atribuídas, así como a declaración do órgano de administración de que a titularidade das participacións se fixo constar no libro rexistro de socios ou de que a titularidade das accións nominativas se fixo constar no libro rexistro de accións nominativas.

Artigo 315. *Inscrición da operación de aumento.*

1. O acordo de aumento do capital social e a súa execución deberanse inscribir simultaneamente no Rexistro Mercantil.

2. Por excepción ao disposto no número anterior, o acordo de aumento do capital da sociedade anónima poderase inscribir no Rexistro Mercantil antes da execución dese acordo cando concorran as dúas circunstancias seguintes:

a) Cando no acordo de aumento do capital social se previsa expresamente a subscrición incompleta.

b) Cando a emisión das novas accións fose autorizada ou verificada pola Comisión Nacional do Mercado de Valores.

Artigo 316. *Dereito á restitución de achegas.*

1. Cando transcorresen seis meses desde a apertura do prazo para o exercicio de dereito de preferencia sen que se presentasen para a súa inscrición no rexistro os documentos acreditativos da execución do aumento do capital, os que asumisen as novas participacións sociais ou os subscritores das novas accións poderán pedir a resolución da obrigación de achegar e exixir a restitución das achegas realizadas.

2. Se a falta de presentación dos documentos para inscrición for imputable á sociedade, poderán exixir tamén o xuro legal.

CAPÍTULO III

A redución do capital social

Sección 1.ª Modalidades da redución

Artigo 317. *Modalidades da redución.*

1. A redución do capital pode ter por finalidade o restablecemento do equilibrio entre o capital e o patrimonio neto da sociedade diminuído por consecuencia de perdas, a constitución ou o incremento da reserva legal ou das reservas voluntarias ou a devolución do valor das achegas. Nas sociedades anónimas, a redución do capital pode ter tamén por finalidade a condonación da obrigaón de realizar as achegas pendentes.

2. A redución poderase realizar mediante a diminución do valor nominal das participacións sociais ou das accións, a súa amortización ou a súa agrupación.

Artigo 318. *O acordo de redución do capital social.*

1. A redución do capital social deberaa acordar a xunta xeral cos requisitos da modificación de estatutos.

2. O acordo da xunta expresará, como mínimo, a cifra de redución do capital, a finalidade da redución, o procedemento mediante o cal a sociedade debe levalo a cabo, o prazo de execución e a suma que haxa que aboar, de ser o caso, aos socios.

Artigo 319. *Publicación do acordo de redución.*

O acordo de redución do capital das sociedades anónimas deberá ser publicado no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun xornal de gran circulación na provincia en que a sociedade teña o seu domicilio.

Sección 2.ª A redución por perdas

Artigo 320. *Principio de paridade de trato.*

Cando a redución teña por finalidade o restablecemento do equilibrio entre o capital e o patrimonio neto da sociedade diminuído por consecuencia de perdas, deberá afectar por igual a todas as participacións sociais ou a todas as accións en proporción ao seu valor nominal, pero respectando os privilexios que para estes efectos puideren outorgar na lei ou nos estatutos para determinadas participacións sociais ou para determinadas clases de accións.

Artigo 321. *Prohibicións.*

A redución do capital por perdas en ningún caso poderá dar lugar a reembolsos aos socios ou, nas sociedades anónimas, á condonación da obrigaón de realizar as achegas pendentes.

Artigo 322. *Orzamento da redución do capital social.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada non se poderá reducir o capital por perdas mentres a sociedade conte con calquera clase de reservas.

2. Nas sociedades anónimas non se poderá reducir o capital por perdas mentres a sociedade conte con calquera clase de reservas voluntarias ou cando a reserva legal, unha vez efectuada a redución, exceda o dez por cento do capital.

Artigo 323. *O balance.*

1. O balance que sirva de base á operación de redución do capital por perdas deberase referir a unha data comprendida dentro dos seis meses inmediatamente anteriores ao acordo, logo de verificación polo auditor de contas da sociedade e estar

aprobado pola xunta xeral. Cando a sociedade non estiver obrigada a someter a auditoría as contas anuais, o auditor será nomeado polos administradores da sociedade.

2. O balance e o informe de auditoría incorporaranse á escritura pública de redución.

Artigo 324. *Publicidade do acordo de redución.*

No acordo da xunta de redución do capital por perdas e no seu anuncio público deberase facer constar expresamente a finalidade da redución.

Artigo 325. *Destino do excedente.*

Nas sociedades anónimas, o excedente do activo sobre o pasivo que deba resultar da redución do capital por perdas deberase atribuír á reserva legal, sen que esta poida chegar a superar para tales efectos a décima parte da nova cifra de capital.

Artigo 326. *Condición para a repartición de dividendos.*

Para que a sociedade poida repartir dividendos unha vez reducido o capital, será preciso que a reserva legal alcance o dez por cento do novo capital.

Artigo 327. *Carácter obrigatorio da redución.*

Na sociedade anónima, a redución do capital terá carácter obrigatorio cando as perdas diminuísen o seu patrimonio neto por baixo das dúas terceiras partes da cifra do capital e transcorrese un exercicio social sen terse recuperado o patrimonio neto.

Sección 3.ª Redución para dotar a reserva legal

Artigo 328. *Redución para dotar a reserva legal.*

Á redución do capital para a constitución ou o incremento da reserva legal seralle de aplicación o establecido nos artigos 322 ao 326.

Sección 4.ª Redución para a devolución do valor das achegas

Artigo 329. *Requisitos do acordo de redución.*

Cando o acordo de redución con devolución do valor das achegas non afecte por igual a todas as participacións ou a todas as accións da sociedade, será preciso, nas sociedades de responsabilidade limitada, o consentimento individual dos titulares desas participacións e, nas sociedades anónimas, o acordo separado da maioría dos accionistas interesados, adoptado na forma prevista no artigo 293.

Artigo 330. *Regra da pro rata.*

A devolución do valor das achegas aos socios deberase facer pro rata do valor desembolsado das respectivas participacións sociais ou accións, salvo que, por unanimidade, se acorde outro sistema.

Sección 5.ª A tutela dos acredores

Subsección 1.ª *A tutela dos acredores de sociedades de responsabilidade limitada*

Artigo 331. *A responsabilidade solidaria dos socios de sociedades de responsabilidade limitada.*

1. Os socios aos cales se lles restituíse a totalidade ou parte do valor das súas achegas responderán solidariamente entre si e coa sociedade do pagamento das débedas sociais contraídas con anterioridade á data en que a redución for opoñible a terceiros.

2. A responsabilidade de cada socio terá como límite o importe do percibido en concepto de restitución da achega social.

3. A responsabilidade dos socios prescribirá aos cinco anos contados desde a data en que a redución for opoñible a terceiros.

4. Na inscrición no Rexistro Mercantil da execución do acordo de redución deberase expresar a identidade das persoas a que se restituíse a totalidade ou parte das achegas sociais ou, de ser o caso, a declaración do órgano de administración de que foi constituída a reserva a que se refire o artigo seguinte.

Artigo 332. *Exclusión da responsabilidade solidaria.*

1. Cando, ao acordarse a redución mediante a restitución da totalidade ou parte do valor das achegas sociais, se dotase unha reserva con cargo a beneficios ou reservas libres por un importe igual ao percibido polos socios en concepto de restitución da achega social, non haberá lugar á responsabilidade solidaria dos socios.

2. A reserva será indispoñible ata que transcorran cinco anos contados desde a publicación da redución no Boletín Oficial del Registro Mercantil, salvo que antes do vencemento dese prazo fosen satisfeitas todas as débedas sociais contraídas con anterioridade á data en que a redución fose opoñible a terceiros.

Artigo 333. *Dereito estatutario de oposición.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada, os estatutos poderán establecer que ningún acordo de redución do capital que implique restitución das súas achegas aos socios se poida levar a efecto sen que transcorra un prazo de tres meses contado desde a data en que se notificase aos acredores.

2. Esta notificación farase persoalmente e, se iso non for posible, por descoñecerse o domicilio dos acredores, por medio de anuncios que se deberán publicar no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun diario dos de maior circulación na localidade en que radique o domicilio da sociedade.

3. Durante ese prazo, os acredores ordinarios poderanse opor á execución do acordo de redución, se os seus créditos non son satisfeitos ou a sociedade non presta garantía.

4. Será nula toda restitución que se realice antes de transcorrer o prazo de tres meses ou a pesar da oposición iniciada, en tempo e forma, por calquera acredor.

5. A devolución de capital deberase facer pro rata das respectivas participacións sociais, salvo que, por unanimidade, se acorde outro sistema.

Subsección 1.ª *A tutela dos acredores de sociedades anónimas*

Artigo 334. *Dereito de oposición dos acredores de sociedades anónimas.*

1. Os acredores da sociedade anónima cuxos créditos nacesen antes da data do último anuncio do acordo de redución do capital, non vencesen nese momento e ata que se lles garantan tales créditos, terán o dereito de oporse á redución.

2. Os acredores cuxos créditos se encontren xa suficientemente garantidos non gozarán deste dereito.

Artigo 335. *Exclusión do dereito de oposición.*

Os acredores non se poderán opor á redución nos casos seguintes:

a) Cando a redución do capital teña por única finalidade restablecer o equilibrio entre o capital e o patrimonio neto da sociedade diminuído por consecuencia de perdas.

b) Cando a redución teña por finalidade a constitución ou o incremento da reserva legal.

c) Cando a redución se realice con cargo a beneficios ou a reservas libres ou por vía de amortización de participacións sociais ou de accións adquiridas pola sociedade a título gratuito. Neste caso, o importe do valor nominal das participacións sociais ou das accións

amortizadas ou da diminución do seu valor nominal deberase destinar a unha reserva da que só será posible dispor cos mesmos requisitos exixidos para a redución do capital social.

Artigo 336. *Exercicio do dereito de oposición.*

O dereito de oposición deberá exercerse no prazo dun mes contado desde a data do último anuncio do acordo.

Artigo 337. *Efectos da oposición.*

En caso de exercicio do dereito de oposición, a redución do capital social non se poderá levar a efecto ata que a sociedade preste garantía á satisfacción do acreedor ou, noutro caso, ata que notifique ao acreedor a prestación de fianza solidaria en favor da sociedade por unha entidade de crédito debidamente habilitada para prestala pola contía do crédito de que sexa titular o acreedor e ata que prescriba a acción para exixir o seu cumprimento.

Sección 6.ª *Redución mediante adquisición de participacións ou accións propias para a súa amortización*

Artigo 338. *Requisitos da redución.*

1. Cando a redución do capital teña que se realizar mediante a adquisición de participacións ou de accións da sociedade para a súa posterior amortización, deberase ofrecer a adquisición a todos os socios.

2. Se o acordo de redución tiver que afectar só unha clase de accións, deberase adoptar co acordo separado da maioría das accións pertencentes á clase afectada, adoptado na forma prevista no artigo 293.

Artigo 339. *A oferta de adquisición.*

1. Nas sociedades de responsabilidade limitada, a oferta remitirase a cada un dos socios por correo certificado con aviso de recepción.

2. Nas sociedade anónimas, a proposta de adquisición deberá ser publicada no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun xornal de gran circulación na provincia en que a sociedade teña o seu domicilio, deberase manter, polo menos, durante un mes, incluírá todas as mencións que sexan razoablemente necesarias para a información dos accionistas que desexen allear e, se for o caso, expresará as consecuencias que deriven de non alcanzaren as accións ofrecidas o número fixado no acordo.

Cando todas as accións sexan nominativas, os estatutos poderán permitir que se substitúa a publicación da oferta polo seu envío a cada un dos accionistas por correo certificado con aviso de recepción.

Artigo 340. *A aceptación.*

1. O prazo de aceptación da oferta computarase desde o envío da comunicación.

2. Se as aceptacións exceden o número de participacións ou de accións previamente fixado pola sociedade, reduciranse as ofrecidas por cada socio en proporción ao número cuxa titularidade teña cada un deles.

3. A non ser que no acordo da xunta ou na proposta de adquisición se establecese outra cousa, cando as aceptacións non alcancen o número de participacións ou de accións previamente fixado, entenderase que o capital queda reducido na cantidade correspondente ás aceptacións recibidas.

Artigo 341. *Bonos de desfrute.*

1. Na redución do capital con amortización de accións poderanse atribuír bonos de desfrute aos titulares das accións amortizadas, especificando no acordo de redución o contido dos dereitos atribuídos a estes bonos.

2. Os bonos de desfrute non poderán atribuír o dereito de voto.

Artigo 342. *A obrigación de amortizar.*

As participacións sociais adquiridas pola sociedade deberán ser amortizadas no prazo de tres anos contados desde a data do ofrecemento da adquisición. As accións adquiridas pola sociedade deberán ser amortizadas dentro do mes seguinte á terminación do prazo da oferta de adquisición.

CAPÍTULO IV

Redución e aumento do capital simultáneos

Artigo 343. *Redución e aumento do capital simultáneos.*

1. O acordo de redución do capital social a cero ou por baixo da cifra mínima legal só se poderá adoptar cando simultaneamente se acorde a transformación da sociedade ou o aumento do seu capital ata unha cantidade igual ou superior á mencionada cifra mínima.

2. En todo caso deberase respectar o dereito de asunción ou de subscrición preferente dos socios.

Artigo 344. *Eficacia condicionada do acordo de redución.*

En caso de acordo de redución e de aumento do capital simultáneos, a eficacia do acordo de redución quedará condicionada, se for o caso, á execución do acordo de aumento do capital.

Artigo 345. *A inscrición simultánea.*

A inscrición do acordo de redución no Rexistro Mercantil non se poderá practicar a non ser que simultaneamente se presente para inscrición o acordo de transformación ou de aumento de capital, así como, neste último caso, a súa execución.

TÍTULO IX

Separación e exclusión de socios

CAPÍTULO I

A separación de socios

Artigo 346. *Causas legais de separación.*

1. Os socios que non votaron a favor do correspondente acordo, incluídos os socios sen voto, terán dereito a se separar da sociedade de capital nos casos seguintes:

- a) Substitución do obxecto social.
- b) Prórroga da sociedade.
- c) Reactivación da sociedade.
- d) Creación, modificación ou extinción anticipada da obrigación de realizar prestacións accesorias, salvo disposición contraria dos estatutos.

2. Nas sociedades de responsabilidade limitada terán, ademais, dereito a se separar da sociedade os socios que non votaron a favor do acordo de modificación do réxime de transmisión das participacións sociais.

3. Nos casos de transformación da sociedade e de traslado de domicilio ao estranxeiro, os socios terán dereito de separación nos termos establecidos na Lei 3/2009, do 3 de abril, sobre modificacións estruturais das sociedades mercantís.

Artigo 347. Causas estatutarias de separación.

1. Os estatutos poderán establecer outras causas de separación distintas ás previstas nesta lei. Neste caso determinarán o modo en que se deberá acreditar a existencia da causa, a forma de exercer o dereito de separación e o prazo do seu exercicio.

2. Para a incorporación aos estatutos, a modificación ou a supresión destas causas de separación será necesario o consentimento de todos os socios.

Artigo 348. Exercicio do dereito de separación.

1. Os acordos que dean lugar ao dereito de separación publicaranse no Boletín Oficial del Registro Mercantil. Nas sociedades de responsabilidade limitada e nas anónimas cando todas as accións sexan nominativas, os administradores poderán substituír a publicación por unha comunicación escrita a cada un dos socios que non votaron a favor do acordo.

2. O dereito de separación deberase exercer por escrito no prazo dun mes contado desde a publicación do acordo ou desde a recepción da comunicación.

Artigo 349. Inscripción do acordo.

Para a inscrición no Rexistro Mercantil da escritura que documente o acordo que orixina o dereito de separación, cumprirá que a propia escritura ou outra posterior conteña a declaración dos administradores de que ningún socio exerceu o dereito de separación dentro do prazo establecido ou de que a sociedade, logo de autorización da xunta xeral, adquiriu as participacións sociais ou accións dos socios separados, ou a redución do capital.

CAPÍTULO II

A exclusión de socios

Artigo 350. Causas legais de exclusión dos socios.

A sociedade de responsabilidade limitada poderá excluír o socio que incumpra voluntariamente a obrigaición de realizar prestacións accesorias, así como o socio administrador que infrinxa a prohibición de competencia ou fose condenado por sentenza firme a indemnizar a sociedade polos danos e perdas causados por actos contrarios a esta lei ou aos estatutos ou realizados sen a debida dilixencia.

Artigo 351. Causas estatutarias de exclusión de socios.

Nas sociedades de responsabilidade limitada, co consentimento de todos os socios, poderán incorporarse aos estatutos causas determinadas de exclusión ou modificarse ou suprimirse as que figurasen neles con anterioridade.

Artigo 352. Procedemento de exclusión.

1. A exclusión requirirá acordo da xunta xeral. Na acta da reunión ou en anexo farase constar a identidade dos socios que votasen a favor do acordo.

2. Salvo no caso de condena do socio administrador a indemnizar a sociedade, a exclusión dun socio con participación igual ou superior ao vinte e cinco por cento no capital social requirirá, ademais do acordo da xunta xeral, resolución xudicial firme, sempre que o socio non se conforme coa exclusión acordada.

3. Calquera socio que votase a favor do acordo estará lexitimado para exercer a acción de exclusión en nome da sociedade cando esta non o teña feito no prazo dun mes contado desde a data de adopción do acordo de exclusión.

CAPÍTULO III

Normas comúns á separación e á exclusión de socios

Artículo 353. *Valoración das participacións ou das accións do socio.*

1. Na falta de acordo entre a sociedade e o socio sobre o valor razoable das participacións sociais ou das accións, ou sobre a persoa ou persoas que as deban valorar e o procedemento para a súa valoración, serán valoradas por un auditor de contas distinto ao da sociedade, designado polo rexistrador mercantil do domicilio social por solicitude da sociedade ou de calquera dos socios titulares das participacións ou das accións obxecto de valoración.

2. Se as accións cotizasen nun mercado secundario oficial, o valor de reembolso será o do prezo medio de cotización do último trimestre.

Artigo 354. *Informe de auditor.*

1. Para o exercicio da súa función, o auditor poderá obter da sociedade todas as informacións e documentos que considere útiles e proceder a todas as verificacións que coide necesarias.

2. No prazo máximo de dous meses contados desde o seu nomeamento, o auditor emitirá o seu informe, que notificará inmediatamente por conduto notarial á sociedade e aos socios afectados, xuntando copia, e depositará outra no Rexistro Mercantil.

Artigo 355. *Retribución do auditor.*

1. A retribución do auditor correrá a cargo da sociedade.

2. Non obstante, nos casos de exclusión, a sociedade poderá deducir da cantidade que se vaia reembolsar ao socio excluído o que resulte de aplicar aos honorarios satisfeitos a porcentaxe que ese socio tiver no capital social.

Artigo 356. *Reembolso.*

1. Dentro dos dous meses seguintes á recepción do informe de valoración, os socios afectados terán dereito a obter no domicilio social o valor razoable das súas participacións sociais ou accións en concepto de prezo das que a sociedade adquire ou de reembolso das que se amortizan.

2. Transcorrido o prazo, os administradores consignarán nunha entidade de crédito do termo municipal en que radique o domicilio social, a nome dos interesados, a cantidade correspondente ao referido valor.

3. Por excepción ao establecido nos números anteriores, en todos aqueles casos en que os acredores da sociedade de capital teñan dereito de oposición, o reembolso aos socios soamente se poderá producir unha vez transcorrido o prazo de tres meses contados desde a data de notificación persoal aos acredores ou a publicación no Boletín Oficial del Registro Mercantil e nun dos xornais de maior circulación na localidade en que radique o domicilio social, e sempre que os acredores ordinarios non exercesen o dereito de oposición. Se os acredores exerceron ese dereito, observarase o establecido na sección 5.ª do capítulo III do título VIII.

Artigo 357. *Protección dos acredores das sociedades de responsabilidade limitada.*

Os socios das sociedades de responsabilidade limitada a que se reembolsou o valor das participacións amortizadas estarán suxeitos ao réxime de responsabilidade polas

débedas sociais establecido para o caso de redución de capital por restitución de achegas.

Artigo 358. *Escritura pública de redución do capital social.*

1. Salvo que a xunta xeral que adoptou os acordos correspondentes autorice a adquisición pola sociedade das participacións ou das accións dos socios afectados, efectuado o reembolso ou consignado o importe delas, os administradores, sen necesidade de acordo específico da xunta xeral, outorgarán inmediatamente escritura pública de redución do capital social expresando nela as participacións ou accións amortizadas, a identidade do socio ou socios afectados, a causa da amortización, a data de reembolso ou da consignación e a cifra a que quedase reducido o capital social.

2. No caso de que, como consecuencia da redución, o capital social descendese por baixo do mínimo legal, observarse o disposto nesta lei en materia de disolución.

Artigo 359. *Escritura pública de adquisición.*

No caso de adquisición pola sociedade das participacións ou accións dos socios afectados, efectuado o pagamento do prezo ou consignado o seu importe, os administradores, sen necesidade de acordo específico da xunta xeral, outorgarán escritura pública de adquisición de participacións sociais ou de accións, sen que sexa preceptivo o concurso dos socios excluídos ou separados, expresando nela as participacións ou accións adquiridas, a identidade do socio ou socios afectados, a causa da separación ou da exclusión e a data de pagamento ou consignación.

TÍTULO X

Disolución e liquidación

CAPÍTULO I

A disolución

Sección 1.ª Disolución de pleno dereito

Artigo 360. *Disolución de pleno dereito.*

1. As sociedades de capital disolveranse de pleno dereito nos seguintes casos:

a) Polo transcurso do termo de duración fixado nos estatutos, non sendo que con anterioridade fose expresamente prorrogada e inscrita a prórroga no Rexistro Mercantil.

b) Polo transcurso dun ano desde a adopción do acordo de redución do capital social por baixo do mínimo legal como consecuencia do cumprimento dunha lei, se non se inscribise no Rexistro Mercantil a transformación ou a disolución da sociedade, ou o aumento do capital social ata unha cantidade igual ou superior ao mínimo legal.

Transcorrido un ano sen que se inscribise a transformación ou a disolución da sociedade ou o aumento do seu capital, os administradores responderán persoal e solidariamente entre si e coa sociedade das débedas sociais.

2. O rexistrador, de oficio ou por instancia de calquera interesado, fará constar a disolución de pleno dereito na folla aberta á sociedade.

Artigo 361. *Disolución e concurso.*

1. A declaración de concurso da sociedade de capital non constituirá, por si soa, causa de disolución.

2. A apertura da fase de liquidación no concurso de acredores producirá a disolución de pleno dereito da sociedade.

En tal caso, o xuíz do concurso fará constar a disolución na resolución de apertura da fase de liquidación do concurso.

Sección 2.ª Disolución por constatación da existencia de causa legal ou estatutaria

Artigo 362. Disolución por constatación da existencia de causa legal ou estatutaria.

As sociedades de capital disolveranse pola existencia de causa legal ou estatutaria debidamente constatada pola xunta xeral ou por resolución xudicial.

Artigo 363. Causas de disolución.

1. A sociedade de capital deberase disolver:
  - a) Pola conclusión da empresa que constituía o seu obxecto.
  - b) Pola imposibilidade manifesta de conseguir o fin social.
  - c) Pola paralización dos órganos sociais de modo que resulte imposible o seu funcionamento.
  - d) Por perdas que deixen reducido o patrimonio neto a unha cantidade inferior á metade do capital social, non sendo que este se aumente ou se reduza na medida suficiente, e sempre que non sexa procedente solicitar a declaración de concurso.
  - e) Por redución do capital social por baixo do mínimo legal, que non sexa consecuencia do cumprimento dunha lei.
  - f) Porque o valor nominal das participacións sociais sen voto ou das accións sen voto excedese da metade do capital social desembolsado e non se restablecese a proporción no prazo de dous anos.
  - g) Por calquera outra causa establecida nos estatutos.
2. A sociedade de responsabilidade limitada disolverase, ademais, pola falta de exercicio da actividade ou actividades que constituían o obxecto social durante tres anos consecutivos.
3. A sociedade comanditaria por accións deberase disolver tamén por falecemento, cesamento, incapacidade ou apertura da fase de liquidación no concurso de acredores de todos os socios colectivos, salvo que no prazo de seis meses e mediante modificación dos estatutos se incorpore algún socio colectivo ou se acorde a transformación da sociedade noutro tipo social.

Artigo 364. Acordo de disolución.

Nos casos previstos no artigo anterior a disolución da sociedade requirirá acordo da xunta xeral adoptado coa maioría ordinaria establecida para as sociedades de responsabilidade limitada no artigo 198, e co quórum de constitución e as maiorías establecidas para as sociedades anónimas nos artigos 193 e 201.

Artigo 365. Deber de convocatoria.

1. Os administradores deberán convocar a xunta xeral no prazo de dous meses para que adopte o acordo de disolución ou, se for insolvente, inste o concurso.
Calquera socio poderá solicitar dos administradores a convocatoria se, ao seu xuízo, concorrer algunha causa de disolución ou a sociedade for insolvente.
2. A xunta xeral poderá adoptar o acordo de disolución ou, se constar na orde do día, aquel ou aqueles que sexan necesarios para a remoción da causa.

Artigo 366. Disolución xudicial.

1. Se a xunta non for convocada, non se celebrar ou non adoptar algún dos acordos previstos no artigo anterior, calquera interesado poderá instar a disolución da sociedade ante o xuíz do mercantil do domicilio social. A solicitude de disolución xudicial deberase dirixir contra a sociedade.

2. Os administradores están obrigados a solicitar a disolución xudicial da sociedade cando o acordo social sexa contrario á disolución ou non poida ser logrado.

A solicitude deberase formular no prazo de dous meses contados desde a data prevista para a celebración da xunta, cando esta non se constituíse, ou desde o día da xunta, cando o acordo fose contrario á disolución ou non se adoptase.

Artigo 367. *Responsabilidade solidaria dos administradores.*

1. Responderán solidariamente das obrigacións sociais posteriores ao acaecemento da causa legal de disolución os administradores que incumpran a obrigaón de convocar no prazo de dous meses a xunta xeral para que adopte, se for o caso, o acordo de disolución, así como os administradores que non soliciten a disolución xudicial ou, se proceder, o concurso da sociedade, no prazo de dous meses contados desde a data prevista para a celebración da xunta, cando esta non se constituíse, ou desde o día da xunta, cando o acordo fose contrario á disolución.

2. Nestes casos as obrigacións sociais reclamadas presumiranse de data posterior ao acaecemento da causa legal de disolución da sociedade, salvo que os administradores acrediten que son de data anterior.

Sección 3.ª Disolución por mero acordo da xunta xeral

Artigo 368. *Disolución por mero acordo da xunta xeral.*

A sociedade de capital poderase disolver por mero acordo da xunta xeral adoptado cos requisitos establecidos para a modificación dos estatutos.

Sección 4.ª Disposicións comúns

Artigo 369. *Publicidade da disolución.*

A disolución da sociedade de capital inscribírase no Rexistro Mercantil e publicarase, ademais, no Boletín Oficial del Registro Mercantil e, se for anónima, nun dos xornais de maior circulación no lugar do domicilio social.

Artigo 370. *Reactivación da sociedade disolta.*

1. A xunta xeral poderá acordar o retorno da sociedade disolta á vida activa sempre que desaparecese a causa de disolución, o patrimonio contable non sexa inferior ao capital social e non comezase o pagamento da cota de liquidación aos socios. Non se poderá acordar a reactivación nos casos de disolución de pleno dereito.

2. O acordo de reactivación adoptárase cos requisitos establecidos para a modificación dos estatutos.

3. O socio que non vote a favor da reactivación ten dereito a se separar da sociedade.

4. Os acredores sociais poderanse opoñer ao acordo de reactivación nas mesmas condicións e cos mesmos efectos previstos na lei para o caso de redución do capital.

CAPÍTULO II

A liquidación

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 371. *Sociedade en liquidación.*

1. A disolución da sociedade abre o período de liquidación.

2. A sociedade disolta conservará a súa personalidade xurídica mentres a liquidación se realiza. Durante ese tempo deberá engadir á súa denominación a expresión «en liquidación».

3. Durante o período de liquidación observaranse as disposicións dos estatutos en canto á convocatoria e reunión das xuntas xerais de socios, ás cales darán conta os liquidadores da marcha da liquidación para que acorden o que conveña ao interese común, e continuarán aplicándose á sociedade as demais normas previstas nesta lei que non sexan incompatibles coas establecidas neste capítulo.

Artigo 372. Especialidade da liquidación concursal.

En caso de apertura da fase de liquidación no concurso de acredores da sociedade, a liquidación realizarase conforme o establecido no capítulo II do título V da Lei concursal.

Artigo 373. Intervención do Goberno nas sociedades anónimas.

1. Cando o Goberno, por instancia de accionistas que representen, polo menos, a quinta parte do capital social, ou do persoal da empresa, xulgue conveniente para a economía nacional ou para o interese social a continuación da sociedade anónima, poderá acordalo así por real decreto, en que se concretará a forma en que esta deberá subsistir e as compensacións que, ao seren expropiados do seu dereito, deben recibir os accionistas.

2. En todo caso, o real decreto reservará aos accionistas, reunidos en xunta xeral, o dereito a prorrogar a vida da sociedade e a continuar a explotación da empresa, sempre que o acordo se adopte dentro do prazo de tres meses contado desde a publicación do real decreto.

Sección 2.ª Os liquidadores

Artigo 374. Cesamento dos administradores.

1. Coa apertura do período de liquidación cesarán no seu cargo os administradores, extinguíndose o poder de representación.

2. Os antigos administradores, se foren requiridos, deberán prestar a súa colaboración para a práctica das operacións de liquidación.

Artigo 375. Os liquidadores.

1. Coa apertura do período de liquidación os liquidadores asumirán as funcións establecidas nesta lei e deben velar pola integridade do patrimonio social mentres non sexa liquidado e repartido entre os socios.

2. Serán de aplicación aos liquidadores as normas establecidas para os administradores que non se opoñan ao disposto neste capítulo.

Artigo 376. Nomeamento de liquidadores.

1. Na sociedade de responsabilidade limitada, os que foren administradores ao tempo da disolución da sociedade quedarán convertidos en liquidadores, salvo que se designasen outros nos estatutos ou que, ao acordar a disolución, os designe a xunta xeral.

2. Na sociedade anónima cando os estatutos non tiveren establecido normas sobre o nomeamento de liquidadores, corresponderá a súa designación á xunta xeral. O número de liquidadores será sempre impar.

3. Nos casos en que a disolución fose consecuencia da apertura da fase de liquidación da sociedade en concurso de acredores, non procederá o nomeamento de liquidadores.

Artigo 377. Cobertura de vacantes.

1. En caso de falecemento ou de cesamento do liquidador único, de todos os liquidadores solidarios, dalgún dos liquidadores que actúen conxuntamente ou da maioría dos liquidadores que actúen colexiadamente, sen que existan suplentes, calquera socio ou persoa con interese lexítimo poderá solicitar do xuíz do mercantil do domicilio social a

convocatoria de xunta xeral para o nomeamento dos liquidadores. Ademais, calquera dos liquidadores que permanezan no exercicio do cargo poderá convocar a xunta xeral con ese único obxecto.

2. Cando a xunta convocada de acordo co número anterior non proceda ao nomeamento de liquidadores, calquera interesado poderá solicitar a súa designación ao xuíz do mercantil do domicilio social.

Artigo 378. Duración do cargo.

Salvo disposición contraria dos estatutos, os liquidadores exercerán o seu cargo por tempo indefinido.

Artigo 379. Poder de representación.

1. Salvo disposición contraria dos estatutos, o poder de representación corresponderá a cada liquidador individualmente.

2. A representación dos liquidadores esténdese a todas aquelas operacións que sexan necesarias para a liquidación da sociedade.

3. Os liquidadores poderán comparecer en xuízo en representación da sociedade e concertar transaccións e arbitraxes cando así conveña ao interese social.

Artigo 380. Separación dos liquidadores.

1. A separación dos liquidadores non designados xudicialmente poderá ser acordada pola xunta xeral mesmo que non conste na orde do día. Se os liquidadores foron designados nos estatutos sociais, o acordo deberá ser adoptado cos requisitos de maioría e, no caso de sociedades anónimas, de quórum, establecidos para a modificación dos estatutos.

Os liquidadores da sociedade anónima poderán tamén ser separados por decisión xudicial, mediante xusta causa, a pedimento de accionistas que representen a vixésima parte do capital social.

2. A separación dos liquidadores nomeados polo xuíz só poderá ser decidida por este, por solicitude fundada de quen acredite interese lexítimo.

Artigo 381. Interventores.

1. En caso de liquidación de sociedades anónimas, os accionistas que representen a vixésima parte do capital social poderán solicitar do xuíz do mercantil do domicilio social a designación dun interventor que fiscalice as operacións de liquidación.

2. Se a sociedade tiver emitido e tiver en circulación obrigacións, tamén poderá nomear un interventor o sindicato de obrigacionistas.

Artigo 382. Intervención pública na liquidación da sociedade anónima.

Nas sociedades anónimas, cando o patrimonio que vaia ser obxecto de liquidación e división sexa cuantioso, estean repartidas entre gran número de detedores as accións ou as obrigacións, ou a importancia da liquidación por calquera outra causa o xustifique, poderá o Goberno designar persoa que se encargue de intervir e presidir a liquidación da sociedade e de velar polo cumprimento das leis e do estatuto social.

Sección 3.ª As operacións de liquidación

Artigo 383. Deber inicial dos liquidadores.

No prazo de tres meses contados desde a apertura da liquidación, os liquidadores formularán un inventario e un balance da sociedade con referencia ao día en que se disolveu.

Artigo 384. *Operacións sociais.*

Aos liquidadores corresponde concluír as operacións pendentes e realizar as novas que sexan necesarias para a liquidación da sociedade.

Artigo 385. *Cobramento dos créditos e pagamento das débedas sociais.*

1. Aos liquidadores corresponde percibir os créditos sociais e pagar as débedas sociais.

2. Nas sociedades anónimas e comanditarias por accións, os liquidadores deberán percibir os desembolsos pendentes que estiveren acordados ao tempo de se iniciar a liquidación. Tamén poderán exixir outros desembolsos pendentes ata completar o importe nominal das accións na contía necesaria para satisfacer os acredores.

Artigo 386. *Deberes de mantemento da contabilidade e de conservación.*

Os liquidadores deberán levar a contabilidade da sociedade, así como levar e custodiar os libros, a documentación e a correspondencia desta.

Artigo 387. *Deber de alleamento de bens sociais.*

1. Os liquidadores deberán allear os bens sociais.

2. Nas sociedades anónimas, os inmobles venderanse necesariamente en poxa pública.

Artigo 388. *Deber de información aos socios.*

1. Os liquidadores farán chegar periodicamente a coñecemento dos socios e dos acredores o estado da liquidación polos medios que en cada caso se reputen máis eficaces.

2. Se a liquidación se prolongar por un prazo superior ao previsto para a aprobación das contas anuais, os liquidadores presentarán á xunta xeral e publicarán no Boletín Oficial del Registro Mercantil, dentro dos seis primeiros meses de cada exercicio, un estado anual de contas e un informe pormenorizado que permitan apreciar con exactitude a situación da sociedade e a marcha da liquidación.

Artigo 389. *Substitución xudicial dos liquidadores por duración excesiva da liquidación.*

1. Transcorridos tres anos desde a apertura da liquidación sen que se sometese á aprobación da xunta xeral o balance final de liquidación, calquera socio ou persoa con interese lexítimo poderá solicitar do xuíz do mercantil do domicilio social a separación dos liquidadores.

2. O xuíz, logo de audiencia dos liquidadores, acordará a separación se non existir causa que xustifique a dilación e nomeará como liquidadores a persoa ou persoas que teña por conveniente, fixando o seu réxime de actuación.

3. Contra a resolución pola que se acorde a separación e o nomeamento de liquidadores non caberá recurso ningún.

Artigo 390. *Balance final de liquidación.*

1. Concluídas as operacións de liquidación, os liquidadores someterán á aprobación da xunta xeral un balance final, un informe completo sobre tales operacións e un proxecto de división entre os socios do activo resultante.

2. O acordo aprobatorio poderá ser impugnado polos socios que non votasen a favor del, no prazo de dous meses contados desde a data da súa adopción. Ao admitir a demanda de impugnación, o xuíz acordará de oficio a súa anotación preventiva no Rexistro Mercantil.

*Sección 4.ª A división do patrimonio social**Artigo 391. División do patrimonio social.*

1. A división do patrimonio resultante da liquidación practicarase consonte as normas que se establecesen nos estatutos ou, no seu defecto, as fixadas pola xunta xeral de accionistas.

2. Os liquidadores non poderán satisfacer a cota de liquidación aos socios sen a previa satisfacción aos acredores do importe dos seus créditos ou sen consignalo nunha entidade de crédito do termo municipal en que radique o domicilio social.

Artigo 392. O dereito á cota de liquidación.

1. Salvo disposición contraria dos estatutos sociais, a cota de liquidación correspondente a cada socio será proporcional á súa participación no capital social.

2. Nas sociedades anónimas e comanditarias por accións, se todas as accións non se liberasen na mesma proporción, restituírase en primeiro termo aos accionistas que desembolsasen maiores cantidades o exceso sobre a achega do que desembolsase menos, e o resto distribuírase entre os accionistas en proporción ao importe nominal das súas accións.

Artigo 393. Contido do dereito á cota de liquidación.

1. Salvo acordo unánime dos socios, estes terán dereito a percibir en diñeiro a cota resultante da liquidación.

2. Os estatutos poderán establecer en favor dalgún ou varios socios o dereito a que a cota resultante da liquidación lles sexa satisfeita mediante a restitución das achegas non monetarias realizadas ou mediante a entrega doutros bens sociais, se subsistiren no patrimonio social, que serán apreciadas no seu valor real ao tempo de se aprobar o proxecto de división entre os socios do activo resultante.

Neste caso, os liquidadores deberán allear primeiro os demais bens sociais e se, unha vez satisfeitos os acredores, o activo resultante for insuficiente para satisfacer a todos os socios a súa cota de liquidación, os socios con dereito a percibila en especie deberán pagar previamente en diñeiro aos demais socios a diferenza que corresponda.

Artigo 394. O pagamento da cota de liquidación.

1. Transcorrido o termo para impugnar o balance final de liquidación sen que contra el se formularan reclamacións ou firme a sentenza que as resolveu, procederase ao pagamento da cota de liquidación aos socios. Cando existan créditos non vencidos, asegurárase previamente o pagamento.

2. As cotas de liquidación non reclamadas no termo dos noventa días seguintes ao do acordo de pagamento consignaranse na Caixa Xeral de Depósitos, á disposición dos seus lexítimos donos.

*Sección 5.ª A extinción da sociedade**Artigo 395. Escritura pública de extinción da sociedade.*

1. Os liquidadores outorgarán escritura pública de extinción da sociedade, que conterá as seguintes manifestacións:

a) Que transcorreu o prazo para a impugnación do acordo de aprobación do balance final sen que se formularan impugnacións ou que alcanzou firmeza a sentenza que as resolveu.

b) Que se procedeu ao pagamento dos acredores ou á consignación dos seus créditos.

c) Que se satisfixo aos socios a cota de liquidación ou se consignou o seu importe.

2. Á escritura pública incorporaranse o balance final de liquidación e a relación dos socios, na cal conste a súa identidade e o valor da cota de liquidación que correspondeu a cada un.

Artigo 396. *Cancelación dos asentos rexistrados.*

1. A escritura pública de extinción inscribírase no Rexistro Mercantil.
2. Na inscrición transcribírase o balance final de liquidación e farase constar a identidade dos socios e o valor da cota de liquidación que correspondese a cada un deles, e expresárase que quedan cancelados todos os asentos relativos á sociedade.
3. Os liquidadores depositarán no Rexistro Mercantil os libros e documentos da sociedade extinguida.

Artigo 397. *Exigencia de responsabilidade aos liquidadores tras a cancelación da sociedade.*

1. Os liquidadores da sociedade de responsabilidade limitada serán responsables ante os socios e os acredores de calquera prexuízo que lles causasen con dolo ou culpa no desempeño do seu cargo.
2. Os liquidadores da sociedade anónima serán responsables ante os accionistas e os acredores de calquera prexuízo que lles causasen con fraude ou negligencia grave no desempeño do seu cargo.
3. Esta responsabilidade exíxirase en xuízo ordinario.

Sección 6.ª Activo e pasivo sobrevidos

Artigo 398. *Activo sobrevido.*

1. Cancelados os asentos relativos á sociedade, se apareceren bens sociais, os liquidadores deberán adxudicar aos antigos socios a cota adicional que lles corresponda, logo de conversión dos bens en diñeiro cando for necesario.
2. Transcorridos seis meses desde que os liquidadores foron requiridos para dar cumprimento ao establecido no número anterior sen que adxudicasen aos antigos socios a cota adicional, ou, en caso de defecto de liquidadores, calquera interesado poderá solicitar do xuíz do último domicilio social o nomeamento de persoa que os substitúa no cumprimento das súas funcións.

Artigo 399. *Pasivo sobrevido.*

1. Os antigos socios responderán solidariamente das débedas sociais non satisfeitas ata o límite do que recibisen como cota de liquidación.
2. A responsabilidade dos socios enténdese sen prexuízo da responsabilidade dos liquidadores.

Artigo 400. *Formalización de actos xurídicos tras a cancelación da sociedade.*

1. Para o cumprimento de requisitos de forma relativos a actos xurídicos anteriores á cancelación dos asentos da sociedade, ou cando sexa necesario, os antigos liquidadores poderán formalizar actos xurídicos en nome da sociedade extinguida con posterioridade á cancelación rexistral desta.
2. En defecto de liquidadores, calquera interesado poderá solicitar a formalización polo xuíz do domicilio que tivese a sociedade.

TÍTULO XI

As obrigacións

CAPÍTULO I

A emisión das obrigacións

Artigo 401. *Sociedade emisora.*

1. A sociedade anónima e a sociedade comanditaria por accións poderán emitir series numeradas de obrigacións ou outros valores que recoñezan ou creen unha débeda.

2. Salvo o establecido en leis especiais, os valores que recoñezan ou creen unha débeda emitidos por sociedade anónima quedarán sometidos ao réxime establecido para as obrigacións no presente título.

Artigo 402. *Prohibición legal.*

A sociedade de responsabilidade limitada non poderá acordar nin garantir a emisión de obrigacións ou doutros valores negociables agrupados en emisións.

Artigo 403. *Condicións da emisión.*

Serán condicións necesarias da emisión de obrigacións a constitución dunha asociación de defensa ou sindicato de obrigacionistas e a designación, pola sociedade, dunha persoa que, co nome de comisario, concorra ao outorgamento do contrato de emisión en nome dos futuros obrigacionistas.

Artigo 404. *Garantías da emisión.*

1. A total emisión poderase garantir a favor dos titulares presentes e futuros dos valores, especialmente:

- a) Con hipoteca mobiliaria ou inmobiliaria.
- b) Con peñor de valores, que deberán ser depositados en entidade de crédito.
- c) Con peñor sen desprazamento.
- d) Con garantía do Estado, de comunidade autónoma, provincia ou municipio.
- e) Con aval solidario de entidade de crédito.
- f) Co aval solidario dunha sociedade de garantía recíproca inscrita no rexistro especial do Ministerio de Economía e Facenda.

2. Ademais das garantías mencionadas, os obrigacionistas poderán facer efectivos os créditos sobre os demais bens, dereitos e accións da entidade debedora.

Artigo 405. *Límite máximo.*

1. O importe total das emisións non poderá ser superior ao capital social desembolsado, máis as reservas que figuren no último balance aprobado e as contas de regularización e actualización de balances, cando fosen aceptadas polo Ministerio de Economía e Facenda.

2. Nos casos en que a emisión está garantida con hipoteca, con peñor de valores, con garantía pública ou con aval solidario de entidade de crédito, non será aplicable a limitación establecida no número anterior.

3. No caso de que a emisión estea garantida con aval solidario de sociedade de garantía recíproca, o límite e as demais condicións do aval quedarán determinados pola capacidade de garantía da sociedade no momento de prestalo, de acordo coa súa normativa específica.

Artigo 406. *Competencia da xunta xeral.*

As condicións de cada emisión, así como a capacidade da sociedade para formalizalas, cando non fosen reguladas pola lei, someteranse ás cláusulas contidas nos estatutos sociais e aos acordos adoptados pola xunta xeral co quórum de constitución establecido no artigo 194 e coa maioría exixida no punto segundo do artigo 201.

Artigo 407. *Escritura pública e inscrición.*

1. A emisión de obrigacións farase constar sempre en escritura pública, que conterá os datos seguintes:

- a) O nome, capital, obxecto e domicilio da sociedade emisora.
- b) As condicións de emisión e a data e os prazos en que se deba abrir a subscripción.
- c) O valor nominal, xuros, vencemento e primas e lotes das obrigacións, se os tiver.
- d) O importe total e as series dos valores que se deban lanzar ao mercado.
- e) As garantías da emisión.
- f) As regras fundamentais que rexerán as relacións xurídicas entre a sociedade e o sindicato e as características deste.

2. No se poderán poñer en circulación as obrigacións ata que se inscribise a escritura nos rexistros correspondentes.

Artigo 408. *Anuncio da emisión.*

1. Será requisito previo para a subscripción das obrigacións ou para a súa introducción no mercado o anuncio da emisión pola sociedade no Boletín Oficial del Registro Mercantil que conterá, polo menos, os mesmos datos enumerados no artigo anterior e o nome do comisario.

2. Os administradores da sociedade que incumpriren o establecido no número anterior serán solidariamente responsables, ante os obrigacionistas, dos danos que, por culpa ou negligencia, lles causasen.

Artigo 409. *Subscripción.*

A subscripción das obrigacións implica para cada obrigacionista a ratificación plena do contrato de emisión e a súa adhesión ao sindicato.

Artigo 410. *Réxime de prelación.*

1. As primeiras emisións gozarán de prelación fronte ás posteriores polo que se refire ao patrimonio libre da sociedade emisora, sexan cales foren as variacións posteriores do seu capital.

2. Os dereitos dos obrigacionistas en relación cos demais acredores sociais rexeranse polas normas xerais que determinen a súa prelación e, se for o caso, polo establecido na Lei concursal.

Artigo 411. *Redución do capital e reservas.*

1. Salvo que a emisión estea garantida con hipoteca, con peñor de valores, con garantía pública ou con aval solidario de entidade de crédito, precisarase o consentimento do sindicato de obrigacionistas para reducir a cifra do capital social ou o importe das reservas, de modo que se diminúa a proporción inicial entre a suma destes e a contía das obrigacións pendentes de amortizar.

2. O consentimento do sindicato de obrigacionistas non será necesario cando simultaneamente se aumente o capital da sociedade con cargo ás contas de regularización e actualización de balances ou ás reservas.

CAPÍTULO II

Representación das obrigacións

Artigo 412. *Representación das obrigacións.*

1. As obrigacións poderanse representar por medio de títulos ou por medio de anotacións en conta.

2. As obrigacións representadas por medio de títulos poderán ser nominativas ou ao portador, terán forza executiva e serán transferibles con suxeición ás disposicións do Código de comercio e ás leis aplicables.

3. As obrigacións representadas por medio de anotacións en conta rexeranse pola normativa reguladora do mercado de valores.

Artigo 413. *Título da obrigación.*

Os títulos dunha emisión deberán ser iguais e conter:

- a) A súa designación específica.
- b) As características da sociedade emisora e, en especial, o lugar en que esta debe pagar.
- c) A data da escritura de emisión e a designación do notario e protocolo respectivo.
- d) O importe da emisión, en euros.
- e) O número, valor nominal, xuros, vencementos, primas e lotes do título, se os tiver.
- f) As garantías da emisión.
- g) A sinatura, polo menos, dun administrador.

CAPÍTULO III

Obrigacións convertibles

Artigo 414. *Requisitos da emisión.*

1. A sociedade poderá emitir obrigacións convertibles en accións, sempre que a xunta xeral determine as bases e as modalidades da conversión e acorde aumentar o capital na contía necesaria.

2. Os administradores deberán redactar con anterioridade á convocatoria da xunta un informe que explique as bases e modalidades da conversión, que deberá ser acompañado por outro dun auditor de contas, distinto ao auditor da sociedade, designado para tal efecto polo Rexistro Mercantil.

Artigo 415. *Prohibicións legais.*

1. As obrigacións convertibles non se poden emitir por unha cifra inferior ao seu valor nominal.

2. As obrigacións convertibles non poden ser convertidas en accións cando o valor nominal daquelas sexa inferior ao destas.

Artigo 416. *Dereito de subscrición preferente.*

1. Os accionistas da sociedade terán dereito de subscrición preferente das obrigacións convertibles.

2. O dereito de subscrición preferente das obrigacións convertibles en accións rexerase polo disposto nos artigos 304 a 306.

Artigo 417. *Supresión do dereito de subscrición preferente.*

1. Cos requisitos establecidos para a modificación dos estatutos sociais, a xunta xeral, ao decidir a emisión de obrigacións convertibles, poderá acordar a supresión total ou

parcial do dereito de preferencia dos socios nos casos en que o interese da sociedade así o exixa.

2. Para que sexa válido o acordo de exclusión do dereito de preferencia será necesario:

- a) Que no informe dos administradores se xustifique detalladamente a proposta.
- b) Que no informe do auditor de contas se conteña un xuízo técnico sobre a razoabilidade dos datos contidos no informe dos administradores e sobre a idoneidade da relación de conversión e, se for o caso, das súas fórmulas de axuste, para compensar unha eventual dilución da participación económica dos accionistas.
- c) Que na convocatoria da xunta se fíxese constar a proposta de supresión do dereito de preferencia.

Artigo 418. *Conversión.*

1. Salvo que a xunta xeral establecese outro procedemento ao acordar a emisión, os obrigacionistas poderán solicitar en calquera momento a conversión. Neste caso, dentro do primeiro mes de cada semestre os administradores emitirán as accións que correspondan aos obrigacionistas que solicitasen a conversión durante o semestre anterior e inscribirán durante o seguinte mes no Rexistro Mercantil o aumento de capital correspondente ás accións emitidas.

2. En calquera caso, a xunta xeral deberá sinalar o prazo máximo para que se poida levar a efecto a conversión.

En canto esta sexa posible, se se producir un aumento de capital con cargo a reservas ou se reducir o capital por perdas, deberase modificar a relación de cambio das obrigacións por accións, en proporción á contía do aumento ou da redución de forma que afecte de igual maneira os accionistas e os obrigacionistas.

3. A xunta xeral non poderá acordar a redución de capital mediante restitución das súas achegas aos accionistas ou condonación dos dividendos pasivos, mentres existan obrigacións convertibles, non sendo que, con carácter previo e suficientes garantías, se ofrezca aos obrigacionistas a posibilidade de realizar a conversión.

CAPÍTULO IV

O sindicato de obrigacionistas

Artigo 419. *Constitución do sindicato.*

O sindicato de obrigacionistas quedará constituído, unha vez que se inscriba a escritura de emisión, entre os adquirentes das obrigacións a medida que vaian recibindo os títulos ou practicándose as anotacións.

Artigo 420. *Gastos do sindicato.*

Os gastos normais que ocasione o sostemento do sindicato serán a cargo da sociedade emisora, sen que en ningún caso poidan exceder o dous por cento dos xuros anuais producidos polas obrigacións emitidas.

Artigo 421. *Asemblea xeral de obrigacionistas.*

O comisario, tan logo como quede subscrita a emisión, convocará a asemblea xeral de obrigacionistas, a cal deberá aprobar ou censurar a súa xestión, confirmalo no cargo ou designar a persoa que deba substituílo, e establecer o regulamento interno do sindicato, axustándose, no previsto, ao réxime establecido na escritura de emisión.

Artigo 422. *Facultade e obrigación de convocar a asemblea.*

1. A asemblea xeral de obrigacionistas poderá ser convocada polos administradores da sociedade ou polo comisario. Este, ademais, deberá convocala sempre que o soliciten

obligacionistas que representen, polo menos, a vixésima parte das obrigacións emitidas e non amortizadas.

2. O comisario poderá requirir a asistencia dos administradores da sociedade, e estes asistir aínda que non fosen convocados.

Artigo 423. *Forma de convocatoria.*

1. A convocatoria da asemblea xeral farase en forma que asegure o seu coñecemento polos obrigacionistas.

2. Cando a asemblea teña que tratar ou resolver asuntos relativos á modificación das condicións do préstamo ou outros de transcendencia análoga, ao xuízo do comisario, deberá ser convocada na forma establecida nesta lei para a xunta xeral de accionistas.

Artigo 424. *Competencia da asemblea.*

A asemblea de obrigacionistas, debidamente convocada, presúmese facultada para acordar o necesario á mellor defensa dos lexítimos intereses dos obrigacionistas fronte á sociedade emisora, modificar, de acordo con ela, as garantías establecidas, destituír ou nomear o comisario, exercer, cando proceda, as accións xudiciais correspondentes e aprobar os gastos ocasionados pola defensa dos intereses comúns.

Artigo 425. *Acordos da asemblea.*

1. Os acordos adoptados pola asemblea na forma prevista na escritura ou por maioría absoluta con asistencia das dúas terceiras partes das obrigacións en circulación, vincularán todos os obrigacionistas, mesmo os non asistentes e os disidentes.

2. Cando non se lograr a concorrencia das dúas terceiras partes das obrigacións en circulación, poderá ser novamente convocada a asemblea un mes despois da primeira reunión e poderán entón tomarse os acordos por maioría absoluta dos asistentes. Estes acordos vincularán os obrigacionistas na mesma forma establecida no número anterior.

3. Os acordos da asemblea poderán, no entanto, ser impugnados polos obrigacionistas conforme o disposto nesta lei para a impugnación dos acordos da xunta xeral.

Artigo 426. *Accións individuais.*

As accións xudiciais ou extraxudiciais que correspondan aos obrigacionistas poderán ser exercidas individual ou separadamente cando non contradigan os acordos do sindicato dentro da súa competencia, e sexan compatibles coas facultades que se conferisen a este.

Artigo 427. *Comisario.*

1. O comisario será presidente do sindicato de obrigacionistas e, ademais das facultades que lle fosen conferidas na escritura de emisión e as que lle atribúa a asemblea xeral de obrigacionistas, terá a representación legal do sindicato e poderá exercer as accións que a este correspondan.

2. En todo caso, o comisario será o órgano de relación entre a sociedade e o sindicato e, como tal, poderá asistir, con voz e sen voto, ás deliberacións da xunta xeral da sociedade emisora, informar esta dos acordos do sindicato e requirir dela os informes que, ao seu xuízo, ou ao da asemblea de obrigacionistas, interesen a estes.

3. O comisario presenciará os sorteos que se teñan que celebrar, tanto para a adjudicación como para a amortización das obrigacións, e vivirá o pagamento dos xuros e do principal, se for o caso, e, en xeral, tutelará os intereses comúns dos obrigacionistas.

Artigo 428. *Intervención.*

1. Cando a emisión se fixese sen algunha das garantías a que se refire o artigo 404, o comisario terá a facultade de examinar, por si ou por outra persoa, os libros da sociedade, e de asistir, con voz e sen voto, ás reunións do consello de administración.

2. Cando a sociedade atrasase en máis de seis meses o pagamento dos xuros vencidos ou a amortización do principal, o comisario poderá propoñer ao consello a suspensión de calquera dos administradores e convocar a xunta xeral de accionistas, se aqueles non o fixeren cando consideren que deben ser substituídos.

Artigo 429. *Execución de garantías.*

Se a emisión se garantise con hipoteca ou con peñor e a sociedade demorase o pagamento de xuros por máis de seis meses, o comisario, logo de acordo da asemblea xeral de obrigacionistas, poderá executar os bens que constitúan a garantía para facer pagamento do principal cos xuros vencidos.

CAPÍTULO V

Reembolso e rescate das obrigacións

Artigo 430. *Rescate.*

A sociedade poderá rescatar as obrigacións emitidas:

- a) Por amortización ou por pagamento anticipado, de acordo coas condicións da escritura de emisión.
- b) Como consecuencia dos convenios celebrados entre a sociedade e o sindicato de obrigacionistas.
- c) Por adquisición en bolsa, para o efecto de amortizalas.
- d) Por conversión en accións, de acordo cos titulares.

Artigo 431. *Repetición de xuros.*

Os xuros das obrigacións amortizadas que o obrigacionista cobre de boa fe non poderán ser obxecto de repetición pola sociedade emisora.

Artigo 432. *Reembolso.*

1. A sociedade deberá satisfacer o importe das obrigacións no prazo convindo, coas primas, lotes e vantaxes que se fixasen na escritura de emisión.
2. Igualmente, estará obrigada a celebrar os sorteos periódicos nos termos e forma previstos polo cadro de amortización, con intervención do comisario e sempre en presenza de notario, que elaborará a acta correspondente.

A falta de cumprimento desta obrigación autorizará os acredores para reclamaren o reembolso anticipado das obrigacións.

Artigo 433. *Cancelación de garantías.*

1. Para cancelar total ou parcialmente as garantías da emisión, se as obrigacións se achán representadas por medio de títulos, será necesario presentar e estampillar aqueles ou inutilizalos, substituíndoos por outros, de acordo co establecido para a substitución dos títulos no artigo 117, cando subsista o crédito sen a garantía.

Se se achán representadas por medio de anotacións en conta, será preciso devolver os certificados expedidos polas entidades encargadas dos rexistros contables de anotacións en conta e practicar o conseqüente asento de modificación no correspondente rexistro.

2. Exceptúase o caso de que o rescate fose realizado como consecuencia dos convenios celebrados entre a sociedade e o sindicato de obrigacionistas, se o acordo de cancelación tiver sido validamente adoptado por maioría e o sindicato non puiden presentar todos os títulos.

TÍTULO XII

Sociedade nova empresa

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 434. *Réxime xurídico.*

A sociedade nova empresa regúlase neste título como especialidade da sociedade de responsabilidade limitada.

Artigo 435. *Denominación social.*

1. A denominación da sociedade nova empresa estará formada polos dous apelidos e o nome dun dos socios fundadores seguidos dun código alfanumérico que permita a identificación da sociedade de maneira única e inequívoca.

O procedemento de asignación do código regularase por orde do ministro de Economía e Facenda.

2. Na denominación da compañía deberá figurar necesariamente a indicación «Sociedade Limitada Nova Empresa» ou a súa abreviatura «SLNE».

3. A denominación social incorporarase inmediatamente a unha subsección especial da Sección de Denominacións do Rexistro Mercantil Central, e quedará constancia disto na correspondente certificación que se expida. As certificacións acreditativas da denominación da sociedade nova empresa poderanas pedir, indistintamente, un socio ou un terceiro no seu nome. O beneficiario ou interesado a cuxo favor se expida a certificación coincidirá necesariamente co socio fundador que figura na expresada denominación.

Artigo 436. *Obxecto social.*

1. A sociedade nova empresa terá como obxecto social todas ou algunha das seguintes actividades, que se transcribirán literalmente nos estatutos: agrícola, gandeira, forestal, pesqueira, industrial, de construción, comercial, turística, de transportes, de comunicacións, de intermediación, de profesionais ou de servizos en xeral.

2. Ademais, os socios fundadores poderán incluír no obxecto social calquera actividade singular distinta das anteriores. Se a inclusión de tal actividade singular der lugar a unha cualificación negativa do rexistrador mercantil da escritura de constitución da sociedade, non se paralizará a súa inscrición, que se practicará, sen a actividade singular en cuestión, sempre que os socios fundadores o consintan expresamente na propia escritura de constitución ou con posterioridade.

3. En ningún caso se poderán incluír no obxecto social aquelas actividades para as cales se exixa forma de sociedade anónima nin aquelas cuxo exercicio implique obxecto único e exclusivo.

Artigo 437. *Requisitos subxectivos.*

1. Soamente poderán ser socios da sociedade nova empresa as persoas físicas.
2. Ao tempo da constitución, os socios non poderán superar o número de cinco.

Artigo 438. *Unipersonalidade.*

1. Non poderán constituír nin adquirir a condición de socio único dunha sociedade nova empresa os que xa teñan a condición de socios únicos doutra sociedade nova empresa.

Para tal efecto, na escritura de constitución da sociedade nova empresa unipersoal ou na escritura de adquisición de tal carácter o socio único fará constar que non ten a mesma condición noutra sociedade nova empresa.

2. A declaración de unipersonalidade da sociedade nova empresa poderase facer na mesma escritura de que resulte esa situación.

CAPÍTULO II

Requisitos constitutivos

Artigo 439. *Tramitación da constitución da sociedade.*

1. Os trámites necesarios para o outorgamento e inscrición da escritura de constitución da sociedade nova empresa poderanse realizar a través de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas.

2. As remisións e notificacións que realicen os notarios e os rexistradores mercantís estarán amparadas con sinatura electrónica avanzada.

Artigo 440. *Escritura de constitución.*

1. A remisión telemática ao Rexistro Mercantil da copia autorizada da escritura de constitución da sociedade soamente a poderá realizar o notario, de conformidade co establecido na lexislación sobre a incorporación de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas á seguridade xurídica preventiva, así como, se for o caso, a outros rexistros ou administracións públicas, cando isto sexa necesario.

Non obstante o disposto no parágrafo anterior, os socios fundadores poderán, con carácter previo ao outorgamento da escritura de constitución, eximir o notario das obrigacións que se establecen no presente artigo e designar un representante para a realización dos trámites conducentes á constitución da sociedade conforme as regras xerais ou expresar a súa vontade de facelo por si mesmos. Neste suposto, o notario deberá expedir a primeira copia autorizada en soporte papel nun prazo non superior a vinte e catro horas desde a autorización da escritura de constitución da sociedade.

2. O notario que vaia autorizar a escritura de constitución da sociedade comprobará, de conformidade coa lexislación rexistral, que non existe ningunha denominación social anterior idéntica á da sociedade que se pretende constituír. Unha vez efectuada a comprobación anterior, procederá de maneira inmediata ao seu outorgamento.

3. Una vez autorizada a escritura, o notario remitirá de maneira inmediata, xunto co documento único electrónico, ás administracións tributarias competentes para a obtención do número de identificación fiscal da sociedade, presentará, se for o caso e de conformidade co disposto pola lexislación tributaria, a autoliquidación do imposto que grave o acto e remitirá a copia autorizada para a súa inscrición no Rexistro Mercantil.

Artigo 441. *Inscrición da sociedade.*

1. Calquera que sexa a forma de tramitación, e sempre que se utilicen os estatutos sociais orientativos oficiais, o rexistrador mercantil deberá cualificar e inscribir, se for o caso, a escritura de constitución no prazo máximo de vinte e catro horas, contando desde o momento do asento de presentación ou, se tiver defectos emendables, desde o momento de presentación dos documentos de emenda. A inscrición practicarase nunha sección especial creada para tal efecto.

2. No caso de que o rexistrador mercantil cualifique negativamente o título presentado, farao saber ao notario autorizante da escritura de constitución e, se for o caso, ao representante que, para tal efecto, os socios fundadores designasen nela, dentro das vinte e catro horas seguintes á presentación. Así mesmo, notificarao ás administracións tributarias competentes.

Se a natureza da falta apreciada permitir a súa emenda de oficio polo notario e este estiver de acordo coa cualificación, procederá á súa emenda no prazo máximo de vinte e catro horas, contando desde o momento da notificación da cualificación do rexistrador mercantil, e dará conta da emenda aos socios fundadores ou aos seus representantes.

Artigo 442. *Formalidades posteriores á inscrición da sociedade.*

1. Inmediatamente despois de practicar a inscrición, o rexistrador mercantil notificará ao notario autorizante os datos rexistrados para a súa constatación na escritura matriz e nas copias que expida, e remitiralle a parte correspondente do documento único electrónico á cal terá incorporado os datos rexistrados da sociedade.

O notario deberá expedir a copia autorizada en soporte papel da escritura de constitución da sociedade nun prazo non superior a vinte e catro horas, contando desde a notificación dos datos rexistrados polo rexistrador mercantil. Nela deberá deixar constancia do número de identificación fiscal da sociedade e da remisión da copia da escritura de constitución e do documento único electrónico ás administracións tributarias competentes, para que estas procedan a enviar o número de identificación fiscal definitivo da sociedade aos socios fundadores. Do mesmo modo, a pedimento dos socios fundadores, procederá á remisión dos documentos necesarios para o cumprimento das obrigacións en materia de seguridade social.

2. Inscrita a sociedade, o rexistrador mercantil transmitirá ao Rexistro Mercantil Central os datos concernentes aos actos sociais da sociedade na forma e prazos regulamentariamente establecidos. Así mesmo, e a pedimento dos socios fundadores ou dos seus representantes, realizará as demais comunicacións que lle sexan requiridas.

CAPÍTULO III

Capital social e participacións sociais

Artigo 443. *Capital social.*

1. O capital social da sociedade nova empresa non poderá ser inferior a tres mil doce euros nin superior a cento vinte mil douscentos dous euros.

2. O capital social soamente poderá ser desembolsado mediante achegas monetarias.

Artigo 444. *Requisitos subxectivos na transmisión das participacións sociais.*

1. Como consecuencia da transmisión de participacións sociais, poderase superar o número de cinco socios.

2. A transmisión voluntaria por actos inter vivos de participacións sociais soamente se poderá facer a favor de persoas físicas.

Se foren adquiridas participacións sociais por persoas xurídicas, deberán ser alleadas a favor de persoas físicas no prazo de tres meses, contados desde a adquisición. En caso contrario, a sociedade nova empresa quedará sometida á normativa xeral da sociedade de responsabilidade limitada, sen prexuízo da responsabilidade dos administradores de non se adoptar o correspondente acordo de adaptación dos estatutos sociais.

Artigo 445. *Acreditación da condición de socio.*

1. No será preciso o mantemento do libro rexistro de socios, e acreditarase a condición de socio mediante o documento público con que se adquirise.

2. A transmisión da condición de socios e a constitución de dereitos reais limitados sobre participacións sociais deberanse notificar ao órgano de administración mediante a remisión do documento público en que figure.

3. O órgano de administración deberá notificar aos restantes socios a transmisión, a constitución de dereitos reais ou o embargo de participacións sociais tan logo como teña coñecemento de que se produciron, e será responsable dos prexuízos que o incumprimento desta obrigación poida ocasionar.

CAPÍTULO IV

Órganos sociais

Artigo 446. *Xunta xeral.*

A xunta xeral da sociedade nova empresa poderase convocar tamén mediante correo certificado con aviso de recepción ao domicilio sinalado para tal efecto polos socios e por procedementos telemáticos que fagan posible ao socio o coñecemento da convocatoria a través da acreditación fidedigna do envío da mensaxe electrónica da convocatoria ou polo aviso de recepción do socio.

Nestes supostos, non será necesario o anuncio no Boletín Oficial del Registro Mercantil nin en ningún xornal.

Artigo 447. *Estrutura do órgano de administración.*

1. A administración poderase confiar a un órgano unipersoal ou a un órgano pluripersoal, cuxos membros actuarán solidaria ou mancomunadamente. Cando a administración se atribúa a un órgano pluripersoal, en ningún caso adoptará a forma e o réxime de funcionamento dun consello de administración.

2. A representación da sociedade e a certificación dos acordos sociais corresponderá, caso de existir un administrador único, a este; caso de existiren varios administradores solidarios, a un calquera deles; e no suposto de existiren varios administradores mancomunados, a dous calquera deles.

Artigo 448. *Estatuto dos administradores.*

1. Para ser nomeado administrador requirirase a condición de socio.

2. O cargo de administrador poderá ser retribuído na forma e contía que decida a xunta xeral.

3. Os administradores exercerán o seu cargo por tempo indefinido. Non obstante, poderase nomear administrador por un período determinado mediante acordo da xunta xeral posterior á constitución da sociedade.

Artigo 449. *Remoción do cargo de administrador.*

1. A remoción do cargo de administrador requirirá acordo da xunta xeral, que poderá ser adoptado, aínda que non figure na orde do día da reunión, pola maioría ordinaria prevista no artigo 198, sen que os estatutos poidan exixir unha maioría superior aos dous terzos dos votos correspondentes ás participacións en que se divida o capital social.

2. O socio afectado pola remoción do seu cargo de administrador non poderá exercer o dereito de voto correspondente ás súas participacións sociais, as cales serán deducidas do capital social para o cómputo da maioría de votos exixida.

CAPÍTULO V

Modificacións estatutarias

Artigo 450. *Modificación de estatutos.*

1. Na sociedade nova empresa soamente se poderán levar a cabo modificacións na denominación, no domicilio social e, dentro dos límites fixados nesta lei, no capital social.

2. O establecido no número anterior non será de aplicación no suposto de conversión da sociedade nova empresa en sociedade de responsabilidade limitada, de acordo co previsto nesta lei.

Artigo 451. *Modificación da denominación social.*

1. O notario que vaia autorizar a escritura de cambio de denominación da sociedade comprovará, de conformidade coa lexislación rexistral, que non existe ningunha denominación social anterior idéntica á que se pretenda adoptar.

Para isto, o notario incorporará á escritura de cambio de denominación social a certificación telemática de denominación social expedida polo Rexistro Mercantil Central con sinatura electrónica recoñecida do seu titular. A incorporación efectuarase nos termos previstos no artigo 113.1 da Lei 24/2001, do 27 de decembro.

2. En caso de que o socio cuxo nome e apelidos figuren na denominación social perda tal condición, a sociedade estará obrigada a modificar de inmediato a súa denominación social.

Artigo 452. *Aumento do capital social por cima do límite máximo.*

Se os socios acordaren aumentar o capital social por cima do límite máximo establecido nesta lei, deberán, así mesmo, establecer se optan pola transformación da sociedade nova empresa en calquera outro tipo social ou se continúan as súas operacións en forma de sociedade de responsabilidade limitada.

CAPÍTULO VI

Disolución

Artigo 453. *Disolución.*

1. A sociedade nova empresa disolverase polas causas establecidas nesta lei para a sociedade de responsabilidade limitada e, ademais, por consecuencia de perdas que deixen reducido o patrimonio neto a unha cantidade inferior á metade do capital social durante polo menos seis meses, non sendo que se restableza o patrimonio neto nese prazo.

2. En todo caso, será de aplicación o disposto nos artigos 364 a 367.

CAPÍTULO VII

Conversión en sociedade de responsabilidade limitada

Artigo 454. *Continuación como sociedade de responsabilidade limitada.*

1. A sociedade nova empresa poderá continuar as súas operacións en forma de sociedade de responsabilidade limitada, para o cal requirirá acordo da xunta xeral e adaptación dos estatutos sociais da sociedade nova empresa ao establecido para a constitución dunha sociedade de responsabilidade limitada.

Para a adopción de ambos os acordos bastará a maioría ordinaria.

2. A escritura de adaptación dos estatutos sociais deberase presentar para inscrición no Rexistro Mercantil no prazo máximo de dous meses desde a adopción do acordo da xunta xeral.

TÍTULO XIII

Sociedade anónima europea

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 455. *Réxime da sociedade anónima europea.*

A sociedade anónima europea (SE) que teña o seu domicilio en España rexerese polo establecido no Regulamento (CE) núm. 2157/2001 do Consello, do 8 de outubro de 2001, polas disposicións deste título e pola lei que regula a implicación dos traballadores nas sociedades anónimas europeas.

Artigo 456. *Prohibición de identidade de denominacións.*

Non se poderá inscribir no Rexistro Mercantil unha sociedade anónima europea que vaia ter o seu domicilio en España cuxa denominación sexa idéntica á doutra sociedade española preexistente.

Artigo 457. *Inscripción e publicación dos actos relativos á sociedade anónima europea.*

1. No Rexistro Mercantil depositarase o proxecto de constitución dunha sociedade anónima europea que vaia ter o seu domicilio en España.

2. A constitución e demais actos inscribíbles dunha sociedade anónima europea que teña o seu domicilio en España inscribíranse no Rexistro Mercantil conforme o disposto para as sociedades anónimas.

3. Os actos e datos dunha sociedade anónima europea con domicilio en España deberanse facer públicos nos casos e forma previstos nas disposicións xerais aplicables ás sociedades anónimas.

CAPÍTULO II

Domicilio social e o seu traslado a outro Estado membro

Artigo 458. *Domicilio social.*

A sociedade anónima europea deberá fixar o seu domicilio en España cando a súa administración central se encontre dentro do territorio español.

Artigo 459. *Discordancia entre domicilio rexistral e domicilio real.*

Cando unha sociedade anónima europea domiciliada en España deixe de ter a súa administración central en España debe regularizar a súa situación no prazo dun ano, ben volvendo implantar a súa administración central en España, ben trasladando o seu domicilio social ao Estado membro en que teña a súa administración central.

Artigo 460. *Procedemento da regularización.*

As sociedades anónimas europeas que se encontren no suposto descrito no artigo anterior que non regularicen a situación no prazo dun ano deberanse disolver conforme o réxime xeral previsto nesta lei, e o Goberno poderá designar a persoa que se encargue de intervir e presidir a liquidación e de velar polo cumprimento da leis e do estatuto social.

Artigo 461. *Dereito de separación.*

No caso de que unha sociedade anónima europea con domicilio en España acorde o seu traslado a outro Estado membro da Unión Europea, os accionistas que voten en contra

do acordo de cambio de domicilio poderanse separar da sociedade conforme o disposto nesta lei para os casos de separación do socio.

Artigo 462. *Dereito de oposición dos acredores.*

Os acredores cuxo crédito nacesse antes da data de publicación do proxecto de traslado do domicilio social a outro Estado membro terán o dereito de se opoñer ao traslado nos termos establecidos nesta lei para o dereito de oposición.

Artigo 463. *Certificación previa ao traslado.*

O rexistrador mercantil do domicilio social, á vista dos datos que constan no Rexistro e na escritura pública de traslado presentada, certificará o cumprimento dos actos e trámites que deba realizar a sociedade antes do traslado.

Artigo 464. *Oposición ao traslado do domicilio a outro Estado membro.*

1. O traslado de domicilio dunha sociedade anónima europea rexistrada en territorio español que supoña un cambio da lexislación aplicable non producirá efecto se o Goberno, por proposta do ministro de Xustiza ou da comunidade autónoma onde a sociedade anónima teña o seu domicilio social, se opón por razóns de interese público.

Cando a sociedade anónima europea estea sometida á supervisión dunha autoridade de vixilancia, a oposición poderaa formular tamén a dita autoridade.

2. Unha vez que teña por efectuado o depósito, o rexistrador mercantil, no prazo de cinco días, comunicará ao Ministerio de Xustiza, á comunidade autónoma onde a sociedade anónima teña o seu domicilio social e, se for o caso, á autoridade de vixilancia correspondente a presentación dun proxecto de traslado de domicilio dunha sociedade anónima europea.

3. O acordo de oposición ao traslado de domicilio deberase formular dentro do prazo dos dous meses seguintes á publicación do proxecto de traslado de domicilio. Contra o acordo poderase recorrer ante a autoridade xudicial competente.

CAPÍTULO III

Constitución

Sección 1.ª Disposicións xerais

Artigo 465. *Participación doutras sociedades na constitución dunha sociedade anónima europea.*

Na constitución dunha sociedade anónima europea que se vaia domiciliar en España, ademais das sociedades indicadas no Regulamento (CE) n° 2157/2001, poderán participar as sociedades que, aínda cando non teñan a súa administración central na Unión Europea, estean constituídas consonte o ordenamento xurídico dun Estado membro, teñan nel o seu domicilio e unha vinculación efectiva e continua coa economía dun Estado membro.

Presúmese que existe vinculación efectiva cando a sociedade teña un establecemento no dito Estado membro desde o cal dirixa e realice as súas operacións.

Artigo 466. *Oposición á participación dunha sociedade española na constitución dunha sociedade anónima europea mediante fusión.*

1. O Goberno, por proposta do ministro de Xustiza ou da comunidade autónoma onde a sociedade anónima teña o seu domicilio social, poderase opoñer por razóns de interese público a que unha sociedade española participe na constitución mediante fusión dunha sociedade anónima europea noutro Estado membro.

Cando a sociedade española que participe na constitución dunha sociedade anónima europea mediante fusión estea sometida á supervisión dunha autoridade de vixilancia, a oposición á súa participación poderaa formular tamén a dita autoridade.

2. Unha vez que teña por efectuado o depósito do proxecto de fusión, o rexistrador mercantil, no prazo de cinco días, comunicará ao Ministerio de Xustiza, á comunidade autónoma onde a sociedade anónima teña o seu domicilio social e, se for o caso, á autoridade de vixilancia correspondente, o depósito, para que estes poidan formular a súa oposición á fusión.

3. A oposición deberase formular antes da expedición do certificado a que se refire o artigo 469. Contra o acordo de oposición poderase recorrer ante a autoridade xudicial competente.

Sección 2.ª Constitución por fusión

Artigo 467. *Nomeamento de experto ou expertos que deben informar sobre o proxecto de fusión.*

No suposto de que unha ou máis sociedades españolas participen na fusión ou cando a sociedade anónima europea vaia fixar o seu domicilio en España, o rexistrador mercantil será a autoridade competente para, logo de petición conxunta das sociedades que se fusionan, designar un ou varios expertos independentes que elaboren o informe único previsto no artigo 22 do Regulamento (CE) n° 2157/2001.

Artigo 468. *Dereito de separación dos accionistas.*

Os accionistas das sociedades españolas que voten en contra do acordo dunha fusión que implique a constitución dunha sociedade anónima europea domiciliada noutro Estado membro poderanse separar da sociedade conforme o disposto nesta lei para os casos de separación de socios. Igual dereito terán os accionistas dunha sociedade española que sexa absorbida por unha sociedade anónima europea domiciliada noutro Estado membro.

Artigo 469. *Certificación relativa á sociedade que se fusiona.*

O rexistrador mercantil do domicilio social, á vista dos datos que constan no Rexistro e na escritura pública de fusión presentada, certificará o cumprimento por parte da sociedade anónima española que se fusiona de todos os actos e trámites previos á fusión.

Artigo 470. *Inscripción da sociedade resultante da fusión.*

No caso de que a sociedade anónima europea resultante da fusión fixe o seu domicilio en España, o rexistrador mercantil do domicilio social controlará a existencia dos certificados das autoridades competentes dos países en que tiñan o seu domicilio as sociedades estranxeiras participantes na fusión e a legalidade do procedemento en canto á realización da fusión e á constitución da sociedade anónima europea.

Sección 3.ª Constitución por holding

Artigo 471. *Publicidade do proxecto de constitución.*

1. Os administradores da sociedade ou sociedades españolas que participen na constitución dunha sociedade anónima europea holding deberán depositar no Rexistro Mercantil correspondente o proxecto de constitución desta sociedade. Unha vez que teña por efectuado o depósito, o rexistrador comunicará o feito do depósito e a data en que tivese lugar ao rexistrador mercantil central, para a súa inmediata publicación no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

2. A xunta xeral que se deba pronunciar sobre a operación non se poderá reunir antes de que transcorra, polo menos, o prazo dun mes desde a data da publicación a que se refire o número anterior.

Artigo 472. *Nomeamento de experto ou expertos que deben informar sobre o proxecto de constitución.*

1. A autoridade competente para o nomeamento de experto ou expertos independentes previstos no número 4 do artigo 32 do Regulamento (CE) n° 2157/2001 será o rexistrador mercantil do domicilio de cada sociedade española que promova a constitución dunha sociedade anónima europea holding ou do domicilio da futura sociedade anónima europea.

2. A solicitude de nomeamento de experto ou expertos independentes efectuarase conforme o disposto no Regulamento do Rexistro Mercantil.

Artigo 473. *Protección dos socios das sociedades participantes na constitución.*

Os socios das sociedades promotoras da constitución dunha sociedade anónima europea holding que votasen en contra do acordo da súa constitución poderanse separar da sociedade de que formen parte conforme o previsto nesta lei para os casos de separación de socios.

Sección 4.ª Constitución por transformación

Artigo 474. *Transformación dunha sociedade anónima existente en sociedade anónima europea.*

No caso de constitución dunha sociedade anónima europea mediante a transformación dunha sociedade anónima española, os seus administradores redactarán un proxecto de transformación de acordo co previsto no Regulamento (CE) n° 2157/2001 e un informe en que se explicarán e xustificarán os aspectos xurídicos e económicos da transformación e se indicarán as consecuencias que suporá para os accionistas e para os traballadores a adopción da forma de sociedade anónima europea. O proxecto de transformación será depositado no Rexistro Mercantil e publicarase conforme o establecido no artigo 471.

Artigo 475. *Certificación dos expertos.*

Un ou máis expertos independentes, designados polo rexistrador mercantil do domicilio da sociedade que se transforma, certificarán, antes de que se convoque a xunta xeral que debe aprobar o proxecto de transformación e os estatutos da sociedade anónima europea, que esa sociedade dispón de activos netos suficientes, polo menos, para a cobertura do capital e das reservas da sociedade anónima europea.

CAPÍTULO IV

Órganos sociais

Sección 1.ª Sistemas de administración

Artigo 476. *Opción estatutaria.*

A sociedade anónima europea que se domicilie en España poderá optar por un sistema de administración monista ou dual, e farao constar nos seus estatutos.

Artigo 477. *Sistema monista.*

En caso de que se opte por un sistema de administración monista, será de aplicación ao seu órgano de administración o establecido esta lei para os administradores das sociedades anónimas, en canto non contradiga o disposto no Regulamento CE 2157/2001, e na lei que regula a implicación dos traballadores nas sociedades anónimas europeas.

*Sección 2.ª Sistema dual**Artigo 478. Órganos do sistema dual.*

No caso de que se opte por un sistema de administración dual, existirá unha dirección e un consello de control.

Artigo 479. Facultades da dirección.

1. A xestión e a representación da sociedade corresponden á dirección.
2. Calquera limitación das facultades dos directores das sociedades anónimas europeas, aínda que se encontren inscritas no Rexistro Mercantil, será ineficaz fronte a terceiros.
3. A titularidade e o ámbito do poder de representación dos directores rexeranse conforme o disposto para os administradores nesta lei.

Artigo 480. Modos de organizar a dirección.

1. A xestión poderase confiar, conforme dispoñan os estatutos, a un só director, a varios directores que actúen solidaria ou conxuntamente ou a un consello de dirección.
2. Cando a xestión se confíe conxuntamente a máis de dúas persoas, estas constituirán o consello de dirección.

Artigo 481. Composición do consello de dirección.

O consello de dirección estará formado por un mínimo de tres membros e un máximo de sete.

Artigo 482. Determinación do número dos membros da dirección.

Os estatutos da sociedade, cando non determinen o número concreto, establecerán o número máximo e o mínimo, e as regras para a súa determinación.

Artigo 483. Organización, funcionamento e réxime de adopción de acordos do consello de dirección.

Salvo o disposto no Regulamento (CE) n° 2157/2001, a organización, funcionamento e réxime de adopción de acordos do consello de dirección rexeranse polo establecido nos estatutos sociais e, no seu defecto, polo previsto nesta lei para o consello de administración das sociedades anónimas.

Artigo 484. Límite da cobertura de vacante na dirección por un membro do consello de control.

A duración do nomeamento dun membro do consello de control para cubrir unha vacante da dirección conforme o artigo 39.3 do Regulamento (CE) n° 2157/2001 non será superior ao ano.

Artigo 485. Funcionamento do consello de control.

Será de aplicación ao consello de control o previsto nesta lei para o funcionamento do consello de administración das sociedades anónimas en canto non contradiga o disposto no Regulamento (CE) n° 2157/2001.

Artigo 486. Nomeamento e revogación dos membros do consello de control.

Os membros do consello de control serán nomeados e revogados pola xunta xeral, sen prexuízo do disposto no Regulamento (CE) n° 2157/2001, na lei que regula a implicación dos traballadores nas sociedades anónimas europeas e do establecido no artigo 243.

Artigo 487. *Representación fronte aos membros do consello de control.*

A representación da sociedade fronte aos membros da dirección corresponde ao consello de control.

Artigo 488. *Asistencia da dirección ás reunións do consello de control.*

O consello de control, cando o considere conveniente, poderá convocar os membros da dirección para que asistan ás súas reunións con voz pero sen voto.

Artigo 489. *Operacións sometidas a autorización previa do consello de control.*

O consello de control poderá acordar que determinadas operacións da dirección se sometan á súa autorización previa. A falta de autorización previa será inoponible aos terceiros, salvo que a sociedade probe que o terceiro actuase en fraude ou con mala fe en prexuízo da sociedade.

Artigo 490. *Responsabilidade dos membros dos órganos de administración.*

As disposicións sobre responsabilidade previstas para os administradores de sociedades de capital aplicaranse aos membros dos órganos de administración, de dirección e do consello de control no ámbito das súas respectivas funcións.

Artigo 491. *Impugnación de acordos dos órganos de administración.*

Os membros de cada órgano colegiado poderán impugnar os acordos nulos ou anulables do consello ou comisión a que pertencen no prazo dun mes desde a súa adopción. Igualmente poderán impugnar tales acordos os accionistas que representen polo menos o cinco por cento do capital social no prazo dun mes desde que teñan coñecemento deles, sempre que non transcorrese un ano desde a súa adopción.

Sección 3.ª Xunta xeral

Artigo 492. *Convocatoria da xunta xeral no sistema dual.*

1. No sistema dual de administración, a competencia para a convocatoria da xunta xeral corresponde á dirección. A dirección deberá convocar a xunta xeral cando o soliciten accionistas que sexan titulares de, polo menos, o cinco por cento do capital social.

2. Se as xuntas non foren convocadas dentro dos prazos establecidos polo Regulamento (CE) n° 2157/2001 ou os estatutos, poderán selo polo consello de control ou, a pedimento de calquera socio, polo xuíz do mercantil do domicilio social conforme o previsto para as xuntas xerais nesta lei.

3. O consello de control poderá convocar a xunta xeral de accionistas cando o considere conveniente para o interese social.

Artigo 493. *Prazo de convocatoria da xunta xeral.*

A xunta xeral da sociedade anónima europea deberá ser convocada polo menos un mes antes da data fixada para a súa realización.

Artigo 494. *Inclusión de novos asuntos na orde do día.*

Os accionistas minoritarios que sexan titulares de, polo menos, o cinco por cento do capital social poderán solicitar a inclusión de asuntos na orde do día da xunta xeral xa convocada, así como solicitar a convocatoria da xunta xeral extraordinaria, conforme o establecido nesta lei. O complemento da convocatoria deberase publicar con quince días de antelación como mínimo á data establecida para a reunión da xunta.

TÍTULO XIV

Sociedades anónimas cotizadas

CAPÍTULO I

Disposicións xerais

Artigo 495. *Concepto.*

1. Son sociedades cotizadas as sociedades anónimas cuxas accións estean admitidas a negociación nun mercado secundario oficial de valores.

2. En todas aquelas cuestións non previstas neste título, as sociedades cotizadas rexeranse polas disposicións aplicables ás sociedades anónimas, ademais de polas demais normas que lles sexan de aplicación.

CAPÍTULO II

Especialidades en materia de accións

Sección 1.ª Representación das accións

Artigo 496. *Representación das accións de sociedades cotizadas.*

1. As accións e as obrigacións que pretendan acceder ou permanecer admitidas a cotización nun mercado secundario oficial de valores deberanse representar necesariamente por medio de anotacións en conta.

2. Tan logo como os valores se representen por anotacións en conta, os títulos en que anteriormente se reflectían quedarán amortizados de pleno dereito e debe darse publicidade á súa anulación mediante anuncios no Boletín Oficial del Registro Mercantil, nos correspondentes ás bolsas de valores e en tres xornais de máxima difusión no territorio nacional.

3. O Goberno, logo de informe da Comisión Nacional do Mercado de Valores, fixará os prazos e o procedemento para a representación por medio de anotacións en conta das accións cotizadas.

Artigo 497. *Dereito a coñecer a identidade dos accionistas.*

As entidades que, de acordo coa normativa reguladora do mercado de valores, deban levar os rexistros dos valores representados por medio de anotacións en conta están obrigadas a comunicar á sociedade emisora os datos necesarios para a identificación dos accionistas.

Sección 2.ª Accións con dereito a un dividendo preferente

Artigo 498. *Obrigación de acordar a repartición do dividendo preferente.*

Cando o privilexio conferido por accións emitidas por sociedades cotizadas consista no dereito a obter un dividendo preferente, a sociedade estará obrigada a acordar a repartición do dividendo se existiren beneficios distribuibles, sen que os estatutos poidan dispoñer outra cousa.

Artigo 499. *Réxime legal do dividendo preferente.*

O réxime legal do dividendo preferente das accións privilexiadas emitidas por sociedades cotizadas será o establecido para as accións sen voto na sección 2.ª do capítulo II do título IV.

*Sección 3.ª Accións rescatables**Artigo 500. Emisión de accións rescatables.*

1. As sociedades anónimas cotizadas poderán emitir accións que sexan rescatables por solicitude da sociedade emisora, dos titulares destas accións ou de ambos, por un importe nominal non superior á cuarta parte do capital social. No acordo de emisión fixaranse as condicións para o exercicio do dereito de rescate.

2. As accións rescatables deberán ser integramente desembolsadas no momento da subscrición.

3. Se o dereito de rescate se atribúe exclusivamente á sociedade, non se poderá exercer antes de que transcorran tres anos contados desde a emisión.

Artigo 501. Amortización de accións rescatables.

1. A amortización das accións rescatables deberase realizar con cargo a beneficios ou a reservas libres ou co produto dunha nova emisión de accións acordada pola xunta xeral coa finalidade de financiar a operación de amortización.

2. Se se amortizaren estas accións con cargo a beneficios ou a reservas libres, a sociedade deberá constituír unha reserva polo importe do valor nominal das accións amortizadas.

3. No caso de que non existan beneficios ou reservas libres en cantidade suficiente nin se emitan novas accións para financiar a operación, a amortización soamente se poderá levar a cabo cos requisitos establecidos para a redución de capital social mediante devolución de achegas.

*Sección 4.ª Accións sometidas a usufruto**Artigo 502. Cálculo do valor de novas accións sometidas a usufruto.*

1. Cando sexan subscritas novas accións, ben polo novo propietario ou polo usufrutuario, o usufruto estenderase ás accións cuxo desembolso se puidese calcular conforme o prezo medio de cotización durante o período de subscrición.

2. As cantidades que se deban pagar en caso de extinción do usufruto ou por non ter exercido o novo propietario dereito de subscrición preferente en caso de aumento de capital, calcularanse de acordo co valor de cotización media do trimestre anterior á produción dos feitos anteriormente mencionados.

CAPÍTULO III

Especialidades en materia de subscrición de accións*Artigo 503. Prazo mínimo para o exercicio do dereito de subscrición.*

Nas sociedades cotizadas o exercicio do dereito de subscrición preferente realizarase dentro do prazo concedido polos administradores da sociedade, que non poderá ser inferior a quince días desde a publicación do anuncio da oferta de subscrición da nova emisión no Boletín Oficial del Registro Mercantil.

Artigo 504. Réxime xeral de exclusión do dereito de subscrición preferente.

1. Nas sociedades cotizadas a exclusión do dereito de subscrición preferente exixirá a observancia do establecido no artigo 308.

2. O valor razoable entenderase como valor de mercado. Salvo que se xustifique o contrario, presumirase valor de mercado o que se estableza por referencia á cotización bolsista.

Artigo 505. *Réxime especial de exclusión do dereito de subscrición preferente.*

1. Non obstante o establecido no número dous do artigo anterior, a xunta xeral de accionistas de sociedade cotizada, unha vez que dispoña do informe dos administradores e do informe do auditor de contas requiridos no artigo 308, poderá acordar a emisión de novas accións a calquera prezo, sempre que sexa superior ao valor neto patrimonial destas que resulte do informe do auditor, e poderá a xunta limitarse a establecer o procedemento para a súa determinación.

2. Para que a xunta xeral poida adoptar o acordo a que se refire o número anterior, será necesario que o informe dos administradores e o informe do auditor de contas determinen o valor patrimonial neto das accións.

3. O auditor de contas determinará o valor patrimonial neto sobre a base das últimas contas anuais auditadas da sociedade ou ben, se son de data posterior a estas, sobre a base dos últimos estados financeiros auditados da sociedade conformes co artigo 254, formulados, en calquera dos casos, polos administradores de acordo cos principios de contabilidade recollidos no Código de comercio. A data de peche destas contas ou destes estados non poderá ser anterior en máis de seis meses á data en que a xunta xeral adopte o acordo de ampliación, sempre que non se realicen operacións significativas. Na determinación do valor deberán ter en conta as eventuais observación que puido ter posto de manifesto no seu informe o auditor das contas anuais ou dos estados financeiros.

4. No caso de sociedades cotizadas que sexan dominantes dun grupo de empresas, o valor neto patrimonial determinarase conforme os datos que para a sociedade deriven da contabilidade consolidada do grupo.

5. O rexistro contable das operacións realizarase de acordo cos principios e normas de contabilidade establecidas no Código de comercio.

Artigo 506. *Delegación da facultade de excluír o dereito de subscrición preferente en caso de emisión de novas accións.*

1. No caso de sociedades cotizadas, cando a xunta xeral delegue nos administradores a facultade de aumentar o capital social, poderá atribuírles tamén a facultade de excluír o dereito de subscrición preferente en relación ás emisións de accións que sexan obxecto de delegación se o interese da sociedade así o exixir.

2. No anuncio de convocatoria da xunta xeral en que figure a proposta de delegar nos administradores a facultade de aumentar o capital social tamén deberá constar expresamente a proposta de exclusión do dereito de subscrición preferente. Desde a convocatoria de xunta xeral poñerase á disposición dos accionistas un informe dos administradores en que se xustifique a proposta de delegación desa facultade.

3. No acordo de ampliación que se realice con base na delegación da xunta, o informe dos administradores e o informe do auditor de contas deberán estar referidos a cada ampliación concreta.

4. O valor nominal das accións que se vaian emitir, máis, se for o caso, o importe da prima de emisión deberá corresponder ao valor razoable que resulte do informe do auditor de contas. Estes informes serán postos á disposición dos accionistas e comunicados á primeira xunta xeral que teña lugar tras o acordo de ampliación.

Artigo 507. *Subscripción incompleta de novas accións.*

Cando a Comisión Nacional do Mercado de Valores interviñese na verificación inicial dunha operación de aumento do capital de sociedade cotizada con emisión de novas accións, o fracaso total ou parcial do aumento do capital por subscripción incompleta deberase comunicar á Comisión.

Artigo 508. *Dereito á restitución de achegas.*

1. No suposto de que a emisión das novas accións por sociedade cotizada fose autorizada ou verificada pola Comisión Nacional do Mercado de Valores, transcorrido un ano desde a conclusión do período de subscrición sen que se presentase para inscrición no Rexistro Mercantil a escritura de execución do acordo, o rexistrador, de oficio, ou por solicitude de calquera interesado, procederá á cancelación da inscrición do acordo de aumento do capital social, e remitirá certificación á propia sociedade e á Comisión Nacional do Mercado de Valores.

2. Cancelada a inscrición do aumento, os titulares das novas accións emitidas terán o dereito a exixir a restitución das achegas realizadas. Se a causa da cancelación for imputable á sociedade, poderán exixir tamén o xuro legal.

CAPÍTULO IV

Límite máximo da autcarteira

Artigo 509. *Límite máximo da autcarteira.*

Salvo nos supostos de libre adquisición das propias accións, nas sociedades cotizadas o valor nominal das accións propias adquiridas directa ou indirectamente pola sociedade, sumado ao das que xa posúan a sociedade adquirente e as súas filiais e, se for o caso, a sociedade dominante e as súas filiais, non poderá ser superior ao dez por cento do capital suscrito.

CAPÍTULO V

Obrigacións

Artigo 510. *Emisión de obrigacións.*

O límite legal máximo para a emisión de obrigacións non será de aplicación ás sociedades anónimas cotizadas.

Artigo 511. *Delegación da facultade de excluír o dereito de subscrición preferente en caso de emisión de obrigacións convertibles.*

1. No caso de sociedades cotizadas, cando a xunta xeral delegue nos administradores a facultade de emitir obrigacións convertibles, poderá atribuírlles tamén a facultade de excluír o dereito de subscrición preferente en relación ás emisións de obrigacións convertibles que sexan obxecto de delegación se o interese da sociedade así o exixise.

2. No anuncio de convocatoria da xunta xeral en que figure a proposta de delegar nos administradores a facultade de emitir obrigacións convertibles tamén deberá constar expresamente a proposta de exclusión do dereito de subscrición preferente. Desde a convocatoria de xunta xeral porase á disposición dos accionistas un informe dos administradores en que se xustifique a proposta de exclusión.

3. No acordo de ampliación que se realice consonte a delegación da xunta, o informe dos administradores e o informe do auditor de contas deberán estar referidos a cada emisión concreta.

Estes informes serán postos á disposición dos accionistas e comunicados á primeira xunta xeral que teña lugar tras o acordo de ampliación.

CAPÍTULO VI

Especialidades da xunta xeral de accionistas

Artigo 512. *Carácter obrigatorio do regulamento da xunta xeral.*

A xunta xeral de accionistas da sociedade anónima con accións admitidas a negociación nun mercado secundario oficial de valores, constituída co quórum do artigo 193 ou co superior previsto a este propósito nos estatutos, aprobará un regulamento específico para a xunta xeral. Neste regulamento poderanse tratar todas aquelas materias que atinxen á xunta xeral, respectando o establecido na lei e nos estatutos.

Artigo 513. *Publicidade do regulamento.*

1. O regulamento da xunta xeral de accionistas de sociedade cotizada será obxecto de comunicación á Comisión Nacional do Mercado de Valores e xuntarase copia do documento en que conste.

2. Efectuada esta comunicación, inscribírase no Rexistro Mercantil consonte as normas xerais e, unha vez inscrito, será publicado pola Comisión Nacional do Mercado de Valores.

Artigo 514. *Exercicio do dereito de voto por administrador en caso de solicitude pública de representación.*

1. No caso de que os administradores dunha sociedade anónima cotizada, ou outra persoa por conta ou en interese de calquera deles, formulasen solicitude pública de representación, o administrador que a obteña non poderá exercer o dereito de voto correspondente ás accións representadas naqueles puntos da orde do día nos cales se encontre en conflito de intereses e, en todo caso, respecto das seguintes decisións:

- a) O seu nomeamento ou ratificación como administrador.
- b) A súa destitución, separación ou cesamento como administrador.
- c) O exercicio contra el da acción social de responsabilidade.
- d) A aprobación ou ratificación, cando proceda, de operacións da sociedade co administrador de que se trate, sociedades controladas ou representada por el ou persoas que actúen pola súa conta.

2. A delegación poderá tamén incluír aqueles puntos que, aínda non previstos na orde do día da convocatoria, sexan tratados, por así permitilo a lei, na xunta, aplicándose tamén nestes casos o previsto no número anterior.

3. O establecido neste artigo será de aplicación aos membros do consello de control dunha sociedade anónima europea domiciliada en España que optase polo sistema dual.

Artigo 515. *Nulidade das cláusulas limitativas do dereito de voto.*

Nas sociedades anónimas cotizadas serán nulas de pleno dereito as cláusulas estatutarias que, directa ou indirectamente, fixen con carácter xeral o número máximo de votos que pode emitir un mesmo accionista ou sociedades pertencentes a un mesmo grupo.

Cando se produza a admisión a negociación nun mercado secundario oficial de valores das accións dunha sociedade cuxos estatutos conteñan cláusulas limitativas do máximo de votos, a sociedade deberá proceder á adaptación dos seus estatutos, eliminando esas cláusulas, no prazo máximo dun ano contado a partir da data de admisión. Se transcorrer ese prazo sen que a sociedade presente no Rexistro Mercantil a escritura de modificación dos seus estatutos, as cláusulas limitativas do máximo de voto teranse por non postas.

CAPÍTULO VII

Especialidades da administración

Artigo 516. *Carácter obrigatorio do regulamento do consello de administración.*

Nas sociedades anónimas cotizadas o consello de administración, con informe á xunta xeral, aprobará un regulamento de normas de réxime interno e funcionamento do propio consello, de acordo coa lei e cos estatutos, que conterà as medidas concretas tendentes a garantir a mellor administración da sociedade.

Artigo 517. *Publicidade do regulamento.*

1. O regulamento será obxecto de comunicación á Comisión Nacional do Mercado de Valores e xuntarase copia do documento en que conste.

2. Efectuada esta comunicación, inscribírase no Rexistro Mercantil conforme as normas xerais e, unha vez inscrito, será publicado pola Comisión Nacional do Mercado de Valores.

CAPÍTULO VIII

Pactos parasociais suxeitos a publicidade

Artigo 518. *Pactos parasociais en sociedade cotizada.*

1. Para os efectos do disposto neste capítulo, enténdense por pactos parasociais aqueles pactos que inclúan a regulación do exercicio do dereito de voto nas xuntas xerais ou que restrinxan ou condicionen a libre transmisibilidade das accións nas sociedades anónimas cotizadas.

2. O disposto neste título aplicarase tamén aos supostos de pactos que co mesmo obxecto se refiran a obrigacións convertibles ou trocables emitidas por unha sociedade anónima cotizada.

Artigo 519. *Publicidade dos pactos parasociais.*

1. A celebración, prórroga ou modificación dun pacto parasocial que teña por obxecto o exercicio do dereito de voto nas xuntas xerais ou que restrinxa ou condicione a libre transmisibilidade das accións ou de obrigacións convertibles ou trocables nas sociedades anónimas cotizadas deberá ser comunicada con carácter inmediato á propia sociedade e á Comisión Nacional do Mercado de Valores.

Á comunicación xuntaráselle copia das cláusulas do documento en que conste, que afecten o dereito de voto ou que restrinxan ou condicionen a libre transmisibilidade das accións ou das obrigacións convertibles ou trocables.

2. Una vez efectuada calquera destas comunicacións, o documento en que conste o pacto parasocial deberá ser depositado no Rexistro Mercantil en que a sociedade estea inscrita.

3. O pacto parasocial deberase publicar como feito relevante.

Artigo 520. *Lexitimación para publicidade dos pactos parasociais.*

1. Calquera dos asinantes do pacto parasocial estará lexitimado para realizar as comunicacións e o depósito a que se refire o artigo anterior, mesmo que o propio pacto prevexa a súa realización por algún deles ou un terceiro.

2. En casos de usufruto e peñor de accións, a lexitimación corresponderá a quen teña o dereito de voto.

Artigo 521. *Efectos da falta de publicidade dos pactos parasociais.*

Mentres non teñan lugar as comunicacións, o depósito e a publicación como feito relevante, o pacto parasocial non producirá efecto ningún en canto ás referidas materias.

Artigo 522. *Pactos parasociais entre socios de sociedade que exerza o control sobre unha sociedade cotizada.*

O disposto nos artigos anteriores será de aplicación aos pactos parasociais entre socios ou membros dunha entidade que exerza o control sobre unha sociedade cotizada.

Artigo 523. *Dispensa temporal do deber de publicidade.*

Cando a publicidade poida ocasionar un grave dano á sociedade, a Comisión Nacional do Mercado de Valores, por solicitude dos interesados, poderá acordar, mediante resolución motivada, que non se dea publicidade ningunha a un pacto parasocial que lle fose comunicado, ou a parte del, e dispensar da comunicación do dito pacto a propia sociedade, do depósito no Rexistro Mercantil do documento en que conste e da publicación como feito relevante, determinando o tempo en que se pode manter en segredo entre os interesados.

CAPÍTULO IX

A información societaria

Sección 1.ª *Especialidades das contas anuais*

Subsección 1.ª *Contas anuais*

Artigo 524. *Prohibición de contas abreviadas.*

As sociedades cuxos valores estean admitidos a negociación nun mercado regulado de calquera Estado membro da Unión Europea non poderán formular balance e estado de cambios no patrimonio neto abreviados nin conta de perdas e ganancias abreviadas.

Subsección 2.ª *Especialidades da memoria*

Artigo 525. *Deber de información complementaria.*

As sociedades que emitisen valores admitidos a cotización nun mercado regulado de calquera Estado membro da Unión Europea e que, de acordo coa normativa en vigor, publiquen unicamente contas anuais individuais, estarán obrigadas a informar na memoria das principais variacións que se orixinarían no patrimonio neto e na conta de perdas e ganancias se se tivesen aplicado as normas internacionais de información financeira adoptadas polos regulamentos da Unión Europea, indicando os criterios de valoración que aplicaron.

Subsección 3.ª *Especialidades do informe de xestión*

Artigo 526. *Inclusión do informe de goberno corporativo no informe de xestión.*

As sociedades que emitisen valores admitidos a cotización nun mercado regulado de calquera Estado membro da Unión Europea incluírán no informe de xestión, nunha sección separada, o informe de goberno corporativo.

Sección 3.ª *Dereito especial de información*

Artigo 527. *Dereito especial de información.*

Ata o sétimo día anterior ao previsto para a realización da xunta, os accionistas dunha sociedade cotizada, ademais de poderen exercer o dereito de información sobre os asuntos

comprendidos na orde do día, poderán solicitar informacións ou aclaracións ou formular preguntas por escrito acerca da información accesible ao público que facilitase a sociedade á Comisión Nacional do Mercado de Valores desde a realización da última xunta xeral.

Sección 4.ª Os instrumentos especiais de información

Artigo 528. Instrumentos especiais de información.

1. As sociedades anónimas cotizadas deberán cumprir os deberes de información por calquera medio técnico, informático ou telemático, sen prexuízo do dereito dos accionistas a solicitar a información en forma impresa.

2. As sociedades anónimas cotizadas deberán dispoñer dunha páxina web para atender o exercicio, por parte dos accionistas, do dereito de información, e para difundir a información relevante exixida pola lexislación sobre o mercado de valores.

Na páxina web da sociedade habilitarase un foro electrónico de accionistas, ao cal poderán acceder coas debidas garantías tanto os accionistas individuais como as asociacións voluntarias que poidan constituír, co fin de facilitar a súa comunicación con carácter previo á realización das xuntas xerais. No foro poderanse publicar propostas que pretendan presentarse como complemento da orde do día anunciada na convocatoria, solicitudes de adhesión a tales propostas, iniciativas para alcanzar a porcentaxe suficiente para exercer un dereito de minoría previsto na lei, así como ofertas ou peticións de representación voluntaria.

3. Ao consello de administración corresponde establecer o contido da información que se facilitará na páxina web, de conformidade co que estableza o Ministerio de Economía e Facenda ou, coa súa habilitación expresa, a Comisión Nacional do Mercado de Valores.

4. Os accionistas de cada sociedade cotizada poderán constituír asociacións específicas e voluntarias para o exercicio dos seus dereitos e a mellor defensa dos seus intereses comúns. As asociacións de accionistas deberanse inscribir nun rexistro especial habilitado para o efecto na Comisión Nacional do Mercado de Valores. Regulamentariamente desenvolverase o réxime xurídico das asociacións de accionistas, que comprenderá, polo menos, os requisitos e límites para a súa constitución, as bases da súa estrutura orgánica, as regras do seu funcionamento, os dereitos e as obrigacións que lles correspondan, especialmente na súa relación coa sociedade cotizada.

5. Así mesmo, facúltase o Goberno e, se for o caso, o Ministerio de Economía e Facenda e, coa súa habilitación expresa, a Comisión Nacional do Mercado de Valores, para desenvolveren as especificacións técnicas e xurídicas necesarias respecto ao establecido neste artigo.

Disposición adicional primeira. Prohibición de emitir obrigacións.

As persoas físicas e as sociedades civís, colectivas e comanditarias simples non poderán emitir nin garantir a emisión de obrigacións ou outros valores negociables agrupados en emisións.

Disposición adicional segunda. Tributación da transmisión de participacións sociais.

O réxime de tributación da transmisión das participacións sociais será o establecido para a transmisión de valores no artigo 108 da Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores.

Disposición adicional terceira. Documento único electrónico (DUE).

1. O documento único electrónico (DUE) é aquel en que se inclúen todos os datos referentes á sociedade nova empresa que, de acordo coa lexislación aplicable, se deben remitir aos rexistros xurídicos e ás administracións públicas competentes para a constitución da sociedade e para o cumprimento das obrigacións en materia tributaria e de Seguridade Social inherentes ao inicio da súa actividade.

As remisións e recepcións do DUE limitaranse a aqueles datos que sexan necesarios para a realización dos trámites competencia do organismo correspondente.

Regulamentariamente ou, se for o caso, mediante a celebración dos oportunos convenios entre as administracións públicas competentes, poderanse incluír novos datos no DUE a fin de que poida servir para o cumprimento de trámites, comunicacións e obrigacións distintas ás anteriores. Así mesmo, regulamentariamente estableceranse as especificacións e condicións para o emprego do DUE para a constitución de calquera forma societaria, así como para o cumprimento das obrigacións en materia tributaria e de Seguridade Social inherentes ao inicio da actividade, con pleno respecto ao disposto na normativa substantiva e de publicidade que regula estas formas societarias e tendo en conta a normativa a que se fai mención no número 6 da disposición adicional cuarta.

2. A remisión do DUE farase mediante o emprego de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas de acordo co disposto polas normas aplicables ao emprego de tales técnicas, tendo en conta o previsto nas lexislacións específicas.

3. De conformidade co disposto no parágrafo segundo do punto primeiro do artigo 440, os socios fundadores da sociedade nova empresa poderán manifestar ao notario, previamente ao outorgamento da escritura de constitución, o seu interese en realizar por si mesmos os trámites e a comunicación dos datos incluídos no DUE ou designar un representante para que o leve a efecto, caso en que non será de aplicación o establecido nesta disposición adicional.

4. O DUE será aprobado polo Consello de Ministros por proposta do ministro de Economía e Facenda, logo de informe dos demais ministerios competentes por razón da materia, e estará dispoñible en todas as linguas oficiais do Estado español.

5. A Administración xeral do Estado, a través do Ministerio de Economía e Facenda, poderá celebrar convenios de establecemento de puntos de asesoramento e inicio de tramitación (PAIT) das sociedades nova empresa con outras administracións públicas e entidades públicas ou privadas. Os puntos de asesoramento e inicio de tramitación serán oficinas desde as cales se poderá solicitar a reserva de denominación social a que se refire o punto segundo do artigo 440, se asesorará os emprendedores e se lles prestarán servizos, tanto na definición e tramitación administrativa das súas iniciativas empresariais como durante os primeiros anos de actividade, e neles deberase iniciar a tramitación do DUE. Nos convenios estableceranse os servizos de información, asesoramento e tramitación que se deben prestar de forma gratuíta e os de carácter complementario que se poden ofrecer mediante contraprestación económica.

Os centros de portelo único empresariais creados ao amparo do Protocolo do 26 de abril de 1999 mediante os correspondentes instrumentos xurídicos de cooperación con comunidades autónomas e entidades locais poderán realizar as funcións de orientación, tramitación e asesoramento previstas nesta lei para a creación e desenvolvemento de sociedades nova empresa. Por orde do ministro da Presidencia, por iniciativa conxunta co Ministerio de Economía e Facenda, estableceranse os criterios de incorporación das prescricións tecnolóxicas propias dos puntos de asesoramento e inicio de tramitación aos sistemas de información dos centros de portelo único empresarial.

6. As administracións públicas establecerán para o efecto procedementos electrónicos para realizar os intercambios de información necesarios.

Disposición adicional cuarta. *Colaboración social.*

1. As administracións tributarias poderán facer efectiva a colaboración social prevista no artigo 92 da Lei 58/2003, do 17 de decembro, xeral tributaria, así como noutras normas que a desenvolvan, na presentación de declaracións, comunicacións ou outros documentos tributarios relacionados coa constitución e inicio da actividade da sociedade nova empresa, a través de convenios celebrados co Consello Xeral do Notariado, o Colexio de Rexistradores da Propiedade, de Bens Móbiles e Mercantís de España e outros colexios profesionais, así como as cámaras de comercio e os puntos de asesoramento e inicio de tramitación (PAIT).

2. As administracións tributarias tamén poderán prever mecanismos de adhesión a tales convenios por parte de notarios, rexistradores mercantís e outros profesionais colexiados a fin de facer efectiva esa colaboración social. Estes convenios terán eficacia vinculante para os membros das organizacións corporativas a que se refire o número anterior cando así o estableza a normativa tributaria. Ademais, as administracións tributarias tamén poderán prever mecanismos de adhesión a eses convenios por parte de profesionais colexiados a fin de facer efectiva esa colaboración social.

3. Por orde do ministro de Economía e Facenda estableceranse os supostos e as condicións en que as entidades que subscribisen os citados convenios e os notarios, os rexistradores mercantís e outros profesionais colexiados que se adherisen a eles deban presentar por medios telemáticos declaracións, comunicacións ou outros documentos tributarios en representación de terceiras persoas.

4. O Ministerio de Traballo e Inmigración establecerá as canles que permitan efectuar a tramitación telemática na presentación de comunicacións ou outros documentos ante órganos e organismos a el adscritos relacionados coa constitución ou o inicio da actividade da sociedade nova empresa, a través de convenios celebrados co Consello Xeral do Notariado, o Colexio de Rexistradores da Propiedade, de Bens Mobles e Mercantís de España e outros colexios profesionais.

5. Por orde do ministro de Traballo e Inmigración estableceranse os supostos e as condicións en que as entidades que subscribisen os citados convenios e os notarios, os rexistradores mercantís e outros profesionais colexiados que se adherisen a eles deban presentar por medios telemáticos comunicacións e outros documentos en representación de terceiras persoas.

6. Todo o previsto nos números anteriores será sen prexuízo da normativa específica relativa á incorporación de técnicas electrónicas, informáticas e telemáticas na Administración pública e na seguridade xurídica preventiva.

Disposición adicional quinta. *Recursos contra a cualificación das escrituras de constitución da sociedade nova empresa.*

En caso de que o rexistrador mercantil cualifique negativamente a escritura de constitución da sociedade nova empresa, será de aplicación o disposto nos artigos 322 a 329 do texto refundido da Lei hipotecaria, aprobada polo Decreto do 8 de febreiro de 1946, redactados conforme o establecido na normativa introducida na Lei 24/2001, do 27 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e da orde social, salvo o referente aos prazos de resolución, que neste caso serán de 45 días.

Disposición adicional sexta. *Medidas fiscais aplicables á sociedade limitada nova empresa.*

1. A Administración tributaria concederá, logo de solicitude dunha sociedade limitada nova empresa e sen achega de garantías, o aprazamento da débeda tributaria do imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados, pola modalidade de operacións societarias, derivada da constitución da sociedade durante o prazo dun ano desde a súa constitución.

A Administración tributaria tamén concederá, logo de solicitude dunha sociedade nova empresa e sen achega de garantías, o aprazamento das débedas tributarias do imposto sobre sociedades correspondentes aos dous primeiros períodos impositivos concluídos desde a súa constitución. O ingreso das débedas do primeiro e segundo períodos deberase realizar aos doce e seis meses, respectivamente, desde a finalización dos prazos para presentar a declaración-liquidación correspondente a cada un dos ditos períodos.

Así mesmo, a Administración tributaria poderá conceder, logo de solicitude dunha sociedade nova empresa, con achega de garantías ou sen elas, o aprazamento ou fraccionamento das cantidades derivadas de retencións ou ingresos á conta do imposto sobre a renda das persoas físicas que se devenguen no primeiro ano desde a súa constitución.

As cantidades aprazadas ou fraccionadas segundo o disposto neste número producirán xuro de demora.

2. A sociedade nova empresa non terá a obrigaón de efectuar os pagamentos fraccionados a que se refire o artigo 45 do texto refundido da Lei do imposto sobre sociedades, aprobado polo Real decreto legislativo 4/2004, do 5 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da Lei do imposto sobre sociedades, á conta das liquidacións correspondentes aos dos primeiros períodos impositivos concluídos desde a súa constitución.

Disposición adicional sétima. *Competencias supervisoras da Comisión Nacional do Mercado de Valores.*

As disposicións contidas no título XIV deste texto refundido forman parte das normas de ordenación e disciplina do mercado de valores, cuxa supervisión corresponde á Comisión Nacional do Mercado de Valores, de conformidade co disposto no título VIII da Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores.

A Comisión Nacional do Mercado de Valores será competente para incoar e instruír os expedientes sancionadores a que dean lugar os incumprimentos das obrigaóns establecidas no título XIV, de acordo co disposto nos artigos 95 e seguintes da Lei 24/1988, do 28 de xullo, do mercado de valores.

Disposición derradeira primeira. *Bolsa de denominacións sociais, estatutos orientativos e prazo reducido de inscrición.*

1. Autorízase o Goberno para regular unha bolsa de denominacións sociais con reserva.

2. Por orde do ministro de Xustiza poderase aprobar un modelo orientativo de estatutos para a sociedade de responsabilidade limitada.

3. Se a escritura de constitución dunha sociedade de responsabilidade limitada contiver integramente os estatutos orientativos a que fai referencia o número anterior, e non se efectuasen achegas non monetarias, o rexistrador mercantil deberá inscribila no prazo máximo de corenta e oito horas, salvo que non satisfíxese o imposto de transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados nos termos previstos na súa normativa reguladora.

Disposición derradeira segunda. *Modificación de límites monetarios e importes de multas.*

Autorízase o Goberno para que mediante real decreto aprobe:

1.º A modificación dos límites monetarios que figuran nesta lei para que as sociedades de capital poidan formular contas anuais abreviadas consonte os criterios que establezan as directivas da Unión Europea.

2.º A adaptación dos importes das multas que figuran no Código de comercio e nesta lei ás variacións do custo da vida.